

allegretto
allegretto

26

stredoeurópsky festival
koncertného umenia
Central European
■ Music Festival

Organizátor | Main organizer

Štátna príspevková organizácia
Ministerstva kultúry SR
Subsidiary organisation
of the Ministry of Culture
of the Slovak republic

S finančným príspevkom
With financial contribution

Hlavní partneri | Main partners

Hlavný mediálny partner | Main media partner

Mediálni partneri | Media partners

Žilinské krimi

Partneri | Partners

HUDOBNÉ CENTRUM MUSIC CENTRE SLOVAKIA

v spolupráci so | in collaboration with

ŠTÁTNYM KOMORNÝM ORCHESTROM ŽILINA
SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

SPOLKOM KONCERTNÝCH UMELCOV
ASSOCIATION OF SLOVAK CONCERT ARTISTS

ROZHLASOM A TELEVÍZIOU SLOVENSKA
RADIO AND TELEVISION OF SLOVAKIA

organizuje | organizes

allegretto offerbella

XXVI. STREDOEURÓPSKY
FESTIVAL KONCERTNÉHO UMENIA
26th CENTRAL EUROPEAN
MUSIC FESTIVAL

18. – 23. APRÍL 2016 | 18th – 23th APRIL, 2016

ŽILINA, DOM UMENIA FATRA | FATRA HOUSE OF ARTS

Festival sa koná pod záštitou ministra kultúry Slovenskej republiky.

Festival is held under the auspices of Minister of Culture of the Slovak Republic.

FESTIVALOVÝ VÝBOR | FESTIVAL COMMITTEE

Eva BLAHOVÁ
Ivan GAJAN
Miloš JURKOVIČ
Ján Vladimír MICHALKO
Eugen PROCHÁČ
Olga SMETANOVÁ
Vladimír ŠALAGA

CENA FESTIVALU ALLEGRETTO ŽILINA

sa udeľuje za najvýraznejší interpretačný výkon
na 26. ročníku festivalu Allegretto Žilina
- držiteľ získa ponuku účinkovania na nasledujúcom
ročníku festivalu

ALLEGRETTO ŽILINA FESTIVAL PRIZE

is awarded for the most distinguished performance
at the 26th Allegretto Žilina Festival
- the holder of the prize will be offered an opportunity
to give a concert at the next
edition of the festival

Cena medzinárodného festivalu Pražská jar Prague Spring International Music Festival Prize

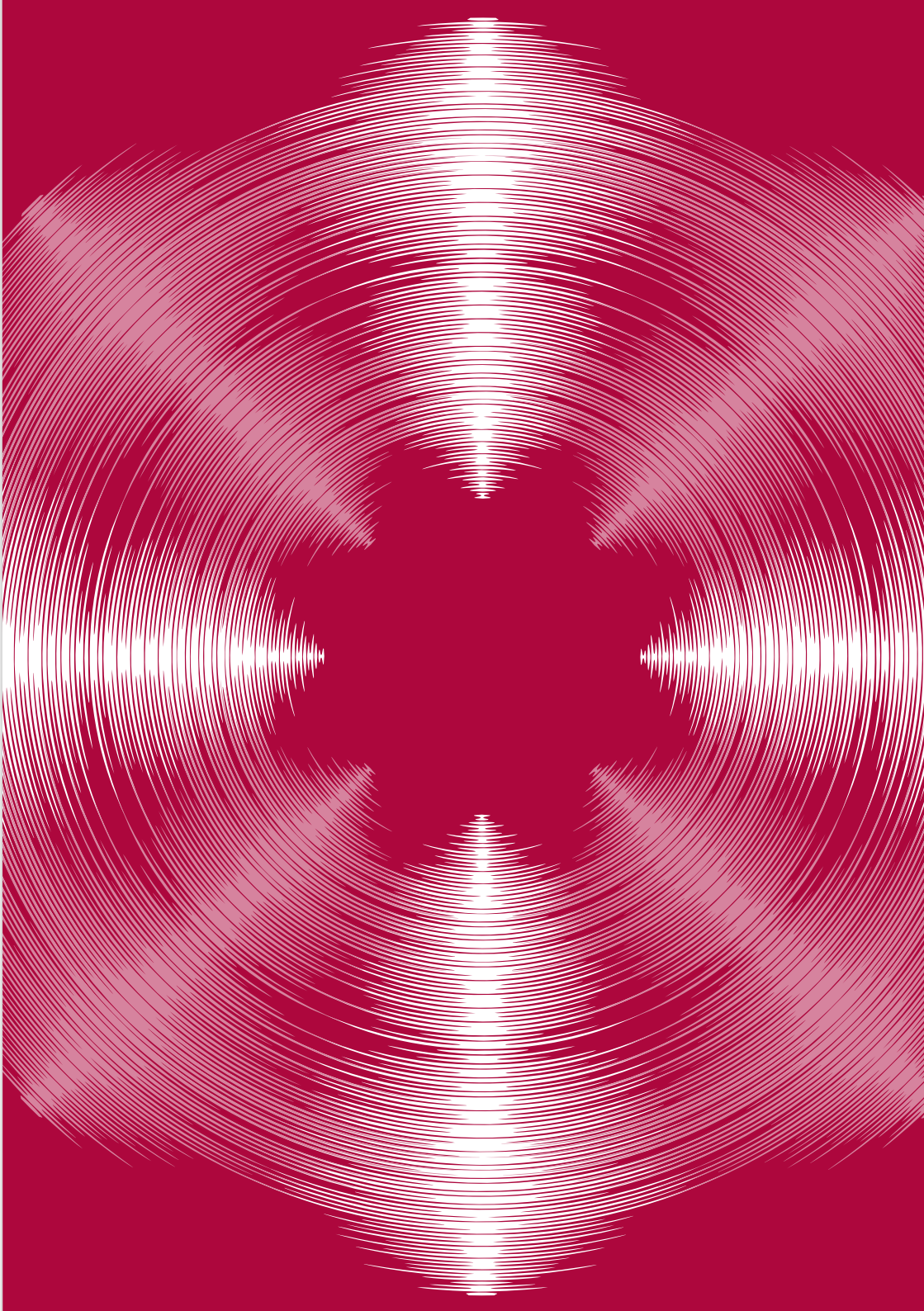
Cena Symfonického orchestra
Slovenského rozhlasu Slovak Radio Symphony
Orchestra Prize

Cena festivalu České sny Czech Dreams Festival Prize

Cena Janáčkovej filharmónie Ostrava Janáček Philharmonic Ostrava Prize

Cena primátora mesta Žilina pre najmladšieho
účastníka festivalu Prize of the Mayor of the City of Žilina
for the Youngest Participant of the Festival

Cena publika Audience Prize

Vážení návštevníci, vzácní festivaloví hostia,

veľmi rád využívam príležitosť pozdraviť mladých umelcov, laureátov prestížnych medzinárodných súťaží, ktorí sa opäť stretnú na hudobnom festivale Allegretto Žilina. Tento festival ako priamy pokračovateľ Stredoeurópskeho festivalu európskeho umenia sa za viac ako dve desaťročia svojej existencie stal súčasťou európskej hudobnej scény a pomohol desiatkam mladých hudobných talentov otvárať cestu na svetové hudobné pódia. Program súťažnej časti prehliadky aj tento rok obohatia medzinárodne uznávaní koncertní umelci a komorné súbory, tradične sa predstaví aj držiteľ Ceny festivalu Allegretto Žilina, ktorým sa vlni stal nádejný český husľový virtuóz Jozef Špaček. Pre návštevníkov otváracieho koncertu festivalu bude iste veľkým hudobným zážitkom vystúpenie výnimočného talianskeho klaviristu Federica Colliho, ktorý sa predstaví spolu s Janáčkovou filharmóniou Ostrava a vynikajúcim americkým dirigentom Case Scaglione.

Po prvýkrát žilinský festival privíta i Slovenskú filharmóniu. Jej záverečné vystúpenie i celý bohatý festivalový program sa bude niesť v znamení Roku slovenskej hudby, významného kultúrneho projektu, ktorého cieľom je predstaviť jubileá hudobných osobností, významné hudobné telesá, ktoré sa natrvalo zapísali do dejín našej hudobnej kultúry, a tiež interpretačné i hudobné súťaže a festivaly. Nepochybne k nim bude patriť i tohtoročné Allegretto Žilina.

Potešiteľné je, že okrem obohacujúcich hudobných zážitkov je jedným z cieľov festivalu vzbudiť u mladej generácie záujem o vážnu hudbu, objaviť medzi jej interpretmi skutočné osobnosti a inšpirovať sa ich cieľavedomou snahou zaradiť sa medzi medzinárodne uznávaných umelcov.

Marek Maďarič

minister kultúry Slovenskej republiky

Dear visitors, distinguished guests of the festival,

I have the pleasure of welcoming young artists, laureates of important international competitions, who once again have come together to participate in the Allegretto Žilina festival. As a direct successor to the Central European Music Festival, this event, throughout two decades, has secured a place for itself on the European music scene and paved the way for dozens of young musicians to international recognition. Apart from the competition taking place during the festival, the programme features internationally acclaimed musicians and chamber ensembles. Traditionally, one evening is dedicated to last year's winner of the Allegretto Žilina Prize, the up-and-coming Czech violin virtuoso Josef Špaček. The opening concert with the outstanding Italian pianist Federico Colli and the Janáček Philharmonic Ostrava conducted by the excellent American conductor Case Scaglione promises to be one of this year's highlights.

For the first time in its existence, the festival hosts the Slovak Philharmonic. Its performance on the closing concert, as well as the festival's rich programme, will mark the Year of Slovak Music, an important cultural project with the aim to highlight anniversaries of prominent Slovak musicians, ensembles shaping our musical culture, and also musical competitions and festivals. Without doubt, this year's Allegretto Žilina is a part of this celebration.

It is encouraging to see that, apart from the joy of music, the festival aims at stimulating music appreciation within the young generation, discovering genuine artists among young musicians, and following their quest to become internationally established professionals.

Marek Maďarič

Minister of Culture of the Slovak Republic

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Maďarič', with a long vertical line extending downwards from the left side of the signature.

Vážení návštěvníci festivalu,

vitajte na dvadsiatom šiestom ročníku festivalu Allegretto Žilina! Festivalu, ktorý spája diela klasických majstrov s bravúrnym interpretačným entuziazmom nastupujúcej generácie hudobníkov. Festivalu, ktorý je rovnako doma v tradícii i v modernom repertoári. Festivalu, ktorý sa s vysokým nasadením venuje podpore mladých interpretov. Festivalu, ktorý zaradil Žilinu na kultúrnu mapu Európy.

Aj pre dvadsiaty šiesty ročník Allegretto Žilina sme vybrali aktuálnych víťazov popredných medzinárodných súťaží. Tých najlepších mladých umelcov klasickej hudby, z ktorých väčšina príde na Slovensko po prvý raz. V aktuálnom ročníku vám predstavíme aj niekoľko novínok, medzi ktoré budú patriť umelci z mimoeurópskych krajín. Vynikajúci americký dirigent Case Scaglione otvorí festival s Janáčkovou filharmóniou. Štátny komorný orchester sme zverili oceňovanej dirigentke Elim Chan z Hongkongu a prvé vystúpenie Slovenskej filharmónie na Allegretto Žilina pripraví dirigent Aziz Shokhakov z Uzbekistanu. V Roku slovenskej hudby uvedieme diela Ľuboša Bernátha, Jevgenija Iľšaia, Milana Nováka, Ilju Zeljenku a Eugena Suchoňa. Budeme pokračovať v mapovaní bielych miest na hudobnej mape Žiliny uvádzaním symfonických diel klasického repertoáru. Tohto roku festival ukončíme slávnou *Symfóniou č. 6 h mol*, tzv. *Patetickou* od P. I. Čajkovského.

Veríme, že Allegretto Žilina 2016 bude pre vás plné objavov a zážitkov z krásnej hudby.

Tešíme sa na stretnutia s vami.

Olga Smetanová

riaditeľka festivalu Allegretto Žilina

Dear festival visitors,

welcome to the twenty-sixth Allegretto Žilina festival! The festival, which brings together works of the classical masters with the bravura and enthusiasm of the new generation of musicians. The festival, which is equally at home in the traditional and the modern repertoires. The festival, which is strongly committed to supporting young artists. The festival, which has placed Žilina on the cultural map of Europe.

For the twenty-sixth edition of Allegretto Žilina we, again, chose winners of major international competitions. They are the best young classical music performers, and most of them are coming to Slovakia for the first time. This year, we are introducing some innovations, one of which is the presence of artists from outside Europe. The outstanding American conductor Case Scaglione will open the festival with the Janáček Philharmonic Ostrava. Slovak Sinfonietta will perform under the award-winning conductor Elim Chan from Hong Kong, and in its first ever appearance at Allegretto Žilina the Slovak Philharmonic will be conducted by Aziz Shokhakimov from Uzbekistan. We are celebrating the Year of Slovak Music with works by Ľuboš Bernáth, Evgeny Irsai, Milan Novák, Ilja Zeljenka and Eugen Suchoň. In an ongoing quest to fill the blank spots on the musical map of Žilina, we are introducing symphonic masterpieces of the classical repertoire. The programme of this year's closing concert features Tchaikovsky's famous *Symphony No. 6 in B Minor "Pathétique"*.

We believe Allegretto Žilina 2016 will bring you plenty of discoveries and beautiful musical experiences, and we are looking forward to meeting you all.

Olga Smetanová
Director of the Festival

A handwritten signature in black ink, reading "Olga Smetanová". The signature is written in a cursive, flowing style with a large, stylized 'O' and a long, sweeping tail on the 'a'.

Pondelok 18. 4., 19:00 10

OTVÁRACÍ KONCERT

Janáčkova filharmónia Ostrava

Case Scaglione, dirigent (USA)

Federico Colli, klavír (Taliansko)

I. Zeljenka, S. Rachmaninov, R. Schumann

Utorok 19. 4., 16:00 24

**KONCERT VÍTAZOV SÚŤAŽÍ
SLOVENSKÝCH KONZERVATÓRIÍ
ZA ROK 2016**

Utorok 19. 4., 19:00 26

HUSLOVÝ RECITÁL

Josef Špaček, husle (Česká republika)

– držiteľ Ceny festivalu Allegretto Žilina
2015

**Miroslav Sekera, klavír (Česká
republika)**

J. S. Bach, K. Szymanowski, E. Ysaÿe,
S. Prokofiev, C. Saint-Saëns

Streda 20. 4., 19:00 36

Domen Križaj, barytón (Slovinsko)

Andreja Kosmač, klavír (Slovinsko)

J. Brahms, M. Ravel, L. M. Škerjanc,
A. Lajovic, F. S. Vilhar

In Medias Brass Quintet (Maďarsko)

F. Farkas, A. Vivaldi – J. S. Bach, J. Haydn,
P. Mascagni, E. Dohnányi, M. Novák,
G. Gershwin, D. Gillis

Monday, 18th April, 7 p.m. 11

OPENING CONCERT

The Janáček Philharmonic Ostrava

Case Scaglione, conductor (USA)

Federico Colli, piano (Italy)

I. Zeljenka, S. Rachmaninoff, R. Schumann

Tuesday, 19th April, 4 p.m. 24

**CONCERT OF THE LAUREATES OF
THE SLOVAK CONSERVATOIRES
COMPETITIONS 2016**

Tuesday, 19th April, 7 p.m. 27

VIOLIN RECITAL

Josef Špaček, violin (Czech Republic)

– holder of the Allegretto Žilina Festival
Prize 2015

**Miroslav Sekera, piano (Czech
Republic)**

J. S. Bach, K. Szymanowski, E. Ysaÿe,
S. Prokofiev, C. Saint-Saëns

Wednesday, 20th April, 7 p.m. 37

Domen Križaj, baritone (Slovenia)

Andreja Kosmač, piano (Slovenia)

J. Brahms, M. Ravel, L. M. Škerjanc,
A. Lajovic, F. S. Vilhar

In Medias Brass Quintet (Hungary)

F. Farkas, A. Vivaldi – J. S. Bach, J. Haydn,
P. Mascagni, E. Dohnányi, M. Novák,
G. Gershwin, D. Gillis

Štvrtok 21. 4., 19:00**44**

Štátny komorný orchester Žilina
Elim Chan, *dirigentka (Hong Kong)*
Andrzej Ciepliński, *klarinet (Poľsko)*
Tuuli Takala, *soprán (Fínsko)*
E. Suchoň, S. Barber, A. Copland,
G. Puccini, Ch. Gounod, G. Bizet,
J. Offenbach, G. Rossini, G. Verdi

Piatok 22. 4., 19:00**56**

Guitar Duo Jókaiová Hnat (*Slovenská republika*)
Dominique Vleeshouwers, *bicie nástroje (Holandsko)*
J. Ph. Rameau, J. K. Mertz, L. Bernáth,
D. Bogdanović, H. Villa-Lobos,
K. Volans, K. Stockhausen, G. Aperghis,
D. Vleeshouwers

Sobota 23. 4., 19:00**66**

ZÁVEREČNÝ KONCERT
Slovenská filharmónia
Aziz Shokhakimov, *dirigent*
(*Uzbekistan*)
Camille Thomas, *violončelo*
(*Francúzsko/Belgicko*)
J. Iršai, E. Elgar, P. I. Čajkovskij

SPRIEVODNÉ PODUJATIE

Workshop s Josefom Špačkom
Konzervatórium Žilina
Pondelok 18. 4., 15.00

*Zmena programu a účinkujúcich
vyhradená.*

Thursday, 21th April, 7 p.m.**45**

The Slovak Sinfonietta Žilina
Elim Chan, *conductor (Hong Kong)*
Andrzej Ciepliński, *clarinet (Poland)*
Tuuli Takala, *soprano (Finland)*
E. Suchoň, S. Barber, A. Copland,
G. Puccini, Ch. Gounod, G. Bizet,
J. Offenbach, G. Rossini, G. Verdi

Friday, 22th April, 7 p.m.**57**

Guitar Duo Jókaiová Hnat (*Slovak Republic*)
Dominique Vleeshouwers, *percussion*
(*Netherlands*)
J. Ph. Rameau, J. K. Mertz, L. Bernáth,
D. Bogdanović, H. Villa-Lobos,
K. Volans, K. Stockhausen, G. Aperghis,
D. Vleeshouwers

Saturday, 23th April, 7 p.m.**67**

CLOSING CONCERT
The Slovak Philharmonic Orchestra
Aziz Shokhakimov, *conductor*
(*Uzbekistan*)
Camille Thomas, *cello*
(*France/Belgium*)
E. Iršai, E. Elgar, P. I. Tchaikovsky

FRINGE EVENT

Workshop with Josef Špaček
Conservatoire Žilina
Monday, 18th April, 3 p.m.

*The programme and musicians are subject
to change without prior notice.*

Pondelok 18. 4. 19:00

OTVÁRACÍ KONCERT

Janáčkova filharmónia Ostrava

Case Scaglione, *dirigent (USA)*

Federico Colli, *klavír (Taliansko)*

Ilja Zeljenka (1932 – 2007)	<i>Overtura giocosa</i> (1972)	12'
---------------------------------------	--------------------------------	------------

Sergej Vasilievič Rachmaninov (1873 – 1943)	<i>Koncert pre klavír a orchester</i> č. 3 <i>d mol op. 30</i> (1909) <i>Allegro ma non tanto</i> <i>Intermezzo: Adagio</i> <i>Finale: Alla breve</i>	43'
---	---	------------

Robert Schumann (1810 – 1856)	<i>Symfónia č. 3 Es dur „Rýnska“ op. 97</i> (1850) <i>Lebhaft</i> <i>Scherzo: Sehr mäßig</i> <i>Nicht schnell</i> <i>Feierlich</i> <i>Lebhaft</i>	33'
---	---	------------

Monday, 18th April, 7 p.m.

OPENING CONCERT

The Janáček Philharmonic Ostrava

Case Scaglione, *conductor (USA)*

Federico Colli, *piano (Italy)*

Ilja Zeljenka (1932 – 2007)	<i>Overtura giocosa</i> (1972)	12'
Sergei Vasilievich Rachmaninoff (1873 – 1943)	<i>Piano Concerto No. 3 in D minor</i> , <i>Op. 30</i> (1909) <i>Allegro ma non tanto</i> <i>Intermezzo: Adagio</i> <i>Finale: Alla breve</i>	43'

Robert Schumann (1810 – 1856)	<i>Symphony No. 3 in E-flat</i> <i>major „Rhenish“, Op. 97</i> (1850) <i>Lebhaft</i> <i>Scherzo: Sehr mäßig</i> <i>Nicht schnell</i> <i>Feierlich</i> <i>Lebhaft</i>	33'

„Jakkoliv je hra predem dána zvnejšku a zaměřena navenek, jakkoliv je řízena pravidly a určována cíly: jako hra je pouze sama sebou, svět pro sebe, svět, který si hraje a nezná proto žádné jiné účely než sebe sama. Být uvnitř tohto světa jako hráč, ale i jako divák a posluchač hry, být uvnitř a nikde jinde přináší radost a potěšení, fascinuje a absorbuje: je to krásné.“

Hans Heinrich EGGBRECHT: *Hra (Hudba a krásno*, preklad J. Gabrielová, 2001)

„Celý život som sa pokúšal povedať si, prečo umenie existuje. Prišiel som len na to, že je to jediný spôsob, ktorý nám umožňuje žiť svoj život, ako chceme, lebo inak ho žijeme len tak, ako musíme a vieme,“ povedal **Ilja Zeljenka** (1932 – 2007) v poslednom rozhovore s Tinou Čornou. Syn známeho ľavicového novinára Ľudovíta Zeljenku, ktorý patrí medzi najvýznamnejšie osobnosti slovenskej hudby 2. polovice 20. storočia, študoval popri gymnáziu súkromne harmóniu a kontrapunkt u Jána Zimmera a Rudolfa Macudziňského. Na VŠMU sa stal žiakom Jána Cikkera (1911 – 1989), ktorý bol v porovnaní so svojimi kolegami považovaný za tolerantného voľno-myšlienkára. Ak Ravel povedal, že k veľkému skladateľovi patrí okrem kompozičnej kvality aj istá kvantita, potom je Zeljenkovo dielo potvrdením tohto výroku (tú môže ilustrovať aj vyše sto filmových partitúr, mnohé k zásadným dielam slovenskej kinematografie). Množstvo skladieb, ktoré po sebe od svojho vstupu na scénu koncom 50. rokov zanechal, je nielen vyjadrením túžby „žiť svoj život“, keď život, ktorý žiť musel sa odohrávať za Źeleznou oponou, ale tiež dokladom neustáleho hľadania. To zahŕňalo nielen úspešné vyrovnávanie sa s odkazom európskej hudobnej moderny a Novej hudby, experimenty s elektroakustickou hudbou a aleatorikou, ale tiež snahu prísť s vlastnými riešeniami (štýl postavený na využívaní motivických buniek, polymetria, ľudizmus), čo narážalo striedavo na nepochopenie štátnej moci, kritiky i etablovanej generácie klasikov. Túžba žiť svoj život v hudbe neznamenalala u Zeljenku rezignáciu na spoločenské dianie (pred ani po roku 1989). V roku 1968, kedy bol predsedom Zväzu slovenských skladateľov a vedúcou osobnosťou slovenskej

hudobnej avantgardy, otvorene protestoval proti vstupu „spriateleneých“ armád do Československa, o štyri roky neskôr bol zo zväzu vylúčený, jeho hudba sa nehrala a žil v ústraní. V čase vynúteného odmlčania skomponoval skladbu *Musica slovaca*, dodnes jedno z najhrávanejších, ak nie najhrávanejšie dielo slovenského skladateľa vôbec. Hráva *Overtura giocosa* (1982) vznikla v 80. rokoch spolu s viacerými orchestrálnymi dielami (5. *symfónia*, *Hudba pre orchester*, *Zakliaty pohyb*) a je jedným z viacerých príkladov na kvalitu príznačné pre Zeljenkovu tvorbu, ktoré sú v „baladickom“ kontexte slovenskej hudby skôr výnimočné: hravosť a vtip. Rok 1982 je súčasne rokom, kedy bol skladateľ komunistickým režimom oficiálne omilostený udelením titulu národný umelec.

Hudba **Sergeja Rachmaninova** (1873 – 1943) je súčasťou obdobia, ktoré dostalo výstižný názov „*dlhá kóda romantizmu*“. Vplyvný americký kritik Virgil Thomson o nej povedal, že nepatrí do intelektuálneho života doby, iní – naopak – jej tvorcu považovali v 20. rokoch za najväčšieho žijúceho skladateľa, ktorý preniesol najlepšie tradície 19. storočia cez prah toho nasledujúceho v čase, kedy bola tvorba modernistov Schönberga, Bartóka či Stravinského považovaná prinajlepšom za zaujímavý experiment. K úspechu nepochybne prispelo aj Rachmaninovo renomé klaviristu a dirigenta. *Tretí klavírny koncert* spopularizoval na filmovom plátne film Scota Hicksa *Žiara* (*Shine*, 1996) s vynikajúcim Geoffreyom Rushom v hlavnej úlohe. V melodramatickom príbehu klaviristu Davida Helfgotta (1947), ktorý – ako sa neskôr ukázalo – nie je zďaleka takým dobrým klaviristom, ako je Rush hercom, je dielo vyobrazené ako nadľudsky ťažké, ako bod zlomu, po uvedení ktorého sa austrálske „zázračné dieťa“ psychicky zrúti a namáhavo hľadá cestu späť na koncertné pódia. Rachmaninovova hudba si však našla cestu do filmu už skôr, keď štýl jeho koncertov, zvlášť obľúbený v Británii, napodobňovali a do podoby sentimentálnych klíšé sprofanovali skladatelia filmovej hudby (nielen) 40. rokov. (To sa s úspechom podarilo ešte relatívne nedávno aj kanadskej speváčke Céline Dion v hite *All by myself* z roku 1996.) *Tretí klavírny koncert* vznikol počas skladateľovho prvého

severoamerického turné v roku 1909, premiéra odznela v podaní Newyorského symfonického orchestra so skladateľom ako sólistom a pod taktovkou Waltera Damroscha, Rachmaninov dielo neskôr uviedol aj s Newyorskou filharmoniou, ktorú v tom čase dirigoval Gustav Mahler (1860 – 1911). Partitúru koncertu venoval skladateľ Josefovi Hoffmanovi (1876 – 1957). Klaviristu poľského pôvodu, ktorý sa preslávil ako zázračné dieťa, bol súkromným žiakom Antona Rubinštejna (1829 – 1894) a v Amerike neskôr pôsobil celé desaťročia na známom Curtisovom hudobnom inštitúte. Rachmaninov, sám obdivovaný klavírnym virtuóz, Hoffmana obdivoval ako jedného z najväčších umelcov doby. Ten však dielo nezaradil do svojho repertoáru, podľa niektorých názorov to neumožňovali jeho pomerne malé ruky, podľa iných sa mu koncert nepáčil. Známa téma, ktorá skladbu otvára, upúta hneď na prvé počutie svojou jednoduchosťou: klavír spieva na pozadí pravidelnej pulzácie sordinovaných sláčikov, ktoré skladateľ decentne farbí zvukom klarinetu, fagotu a lesného rohu. Muzikológ Joseph Yasser spája túto melódiu s ruským liturgickým nápevom. Rachmaninov označil 3. *klavírný koncert* za menej náročný ako predchádzajúci (*c mol*), sotva by s ním však niektorý klavirista súhlasil. Okrem techniky kladie toto dielo vo väčšej miere na sólistu aj iný druh nárokov: musí s orchestrom spievať, zápasit, rozprávať sa s ním, načúvať, vedieť, kedy s ním splynúť, kedy sprevádzať. „*Existujú klaviristi, ktorí sa najlepšie cítia, keď sú s publikom sami. Celá pozornosť sa sústreďuje len na nich. Na druhej strane existuje typ spoluhráča, komorného hudobníka, partnera, ktorý je šťastný, ak má pri hudbe spoločnosť [...] Klavírný koncert spája jedno s druhým...*“, napísal v esejách *A bis Z eines Pianisten* (Carl Hanser Verlag, 2012) známy klavirista Alfred Brendel. Platí to aj o Rachmaninovovom diele.

Úspešnú premiéru *Jarnej symfónie* (op. 38) v lipskom Gewandhause (31. 3. 1841) nazval **Robert Schumann** (1810 – 1856) najdôležitejším dňom svojho života. Po dekáde, kedy sa venoval výlučne klavíru (1830 – 1839) a po „piesňovom roku“ (1841) vstúpil – aj na naliehanie manželky Kláry, obdivovanej klaviristky („*Najlepšie by bolo, keby komponoval pre orchester, jeho imaginácia sa nemôže*

pri klavíri dostatočne rozvinúť. Možno ho raz presvedčím“, napísala si do denníka v roku 1839.) – do sveta symfonickej hudby. Ocitnúť sa v ňom znamenalo v Nemecku nielen získať uznanie verejnosti, ale súčasne sa ocitnúť v tieni Beethovenovho monumentálneho symfonického odkazu. Predstava stať sa dedičom tohto umelca inšpirovala i traumatizovala celé generácie romantických skladateľov. Schumannova *Rýnska symfónia op. 97*, prinášajúca podľa skladateľa „*obrazy života na brehu Rýna*“, vznikla v roku 1850. Dielo má, podobne ako Beethovenova *Pastorálna* alebo Berliozova *Fantastická*, päť častí. Schumann v skladbe prostredníctvom spoločného motívu prepája prvú (*Feierlich*) a poslednú časť (*Lebhaft*), pomalé *Larghetto* je zádumčivou uspávkou, v 3. časti invenčne spája scherzo s variačným princípom, no romantický výraz prepožičiavajú dielu najmä molové odtiene. Premiéra skladby sa uskutočnila 6. 2. 1851 v Düsseldorfe, kde bol skladateľ hudobným riaditeľom. Napriek tomu, že diskusie akademikov i interpretov o inštrumentácii Schumannových symfónií síce slabnú, no pravdepodobne nikdy neutichnú, jeho diela v tomto žánri patria nepochybne k najvýznamnejším príspevkom v dejinách orchestrálnnej hudby.

Andrej ŠUBA

Case Scaglione

dirigent | *conductor*

Case Scaglione študoval pod vedením Davida Zinmana na American Academy of Conducting v Aspen, kde vyhral cenu Jamesa Conlona. V roku 2010 mu bola udelená cena Aspen Conducting Prize a v roku 2011 získal Conductor's Prize od Solti Foundation U.S. V roku 2011 bol jedným z troch dirigentov na festivale v Tanglewoode. Scaglione získal bakalársky titul na Cleveland Institute of Music a v štúdiách pokračoval na Peabody Institute pod vedením Gustava Meiera.

V sezóne 2014/15 debutoval s New York Philharmonic ako asistent a neskôr ako tzv. „Associate Conductor“ – pozícia, ktorú špeciálne kvôli nemu obnovil hudobný režisér Alan Gilbert. Vysoké hodnotenie kritiky získali taktiež jeho abonentné koncerty s Dallas Symphony Orchestra.

Scaglione najnovšie dirigoval Baltimore Symphony Orchestra, Luzerner Sinfonieorchester, Kristiansand Symfoniorkester a Rochester Philharmonic. Od svojho debutu s Cleveland Orchestra v roku 2010 sa tiež objavil ako hosťujúci dirigent so St. Louis Symphony a s Orchestra of St. Luke's.

Počas pravidelných ciest do Ázie Scaglione od-dirigoval koncerty so Shanghai Symphony Orchestra, Guangzhou Symphony Orchestra a China Philharmonic Orchestra. Túto sezónu je to už po treťi raz, čo sa vracia ku Hong Kong Philharmonic Orchestra.

Počas sezóny 2015/16 bude Scaglione debutovať s Detroit Symphony Orchestra a s Orchestre Philharmonique du Luxembourg, ako aj s Juilliard Orchestra v Alice Tully Hall v New Yorku. Vracia sa do Južnej Ameriky, aby spolupracoval s Orquesta Sinfónica Nacional de Colombia a vo Francúzsku debutuje s Orchestre National d'Île de France počas turné so šiestimi koncertmi. K jeho ďalším európskym vystúpeniam bude patriť aj dirigovanie Bilkent

Symphony Orchestra, Filharmonie Brno a Jánáčkovej filharmónie Ostrava. Ako umelecký vedúci Young Musicians Foundation Debut Orchestra v Los Angeles (2008/11), Scaglione zohráva kľúčovú úlohu v umeleckom raste a profilovaní tejto organizácie, kde zostavil vzdelávací program „360 ° Music“. Jeho eklektické dramaturgie zahŕňajú aj skladby Ligetiho, Wagnerovu operu *Tristan a Izolda*, čo znamenalo pre orchester prvé javiskové uvedenie opery takmer po 60 rokoch) a losangeleskú premiéru *Doctor Atomic Symphony* od Johna Adamsa. Je tiež nadšeným hudobným pedagógom, pravidelne prednáša a vyučuje na Juilliard School.

„Scaglione mal jasnú predstavu vyznení jednotlivých častí (Gavaliere s ružou, R. Strauss); jeho zvukový balans medzi nástrojovými skupinami, tempá, voľba dynamiky – to všetko vytvorilo pôsobivý farebný tonálny obraz, na ktorom má zásluhu citlivá spolupráca s orchestrom. Scaglione je rozhodne výraznou postavou hudobnej scény, ktorú si treba všímať, určíte vás nesklame.“ (Alan Adams, *Las Vegas Review-Journal*, September 2013)

„Jeho štýl dirigovania bol precízny, zvýrazňoval vnútornú stavbu, ktorú nevtieravo, a pritom do hĺbky tmočil celý orchester. Dirigent dosiahne závažnú interpretáciu, ak obzvlášť pozorne berie do úvahy spôsob vyjadrovania skladateľa v jednotlivých nástrojových skupinách – od klenutej melódie vo flautách či hobojoch, cez robustné vibrato violončiel, po tmavú až dystopickú fanfáru v partoch plechových dychových nástrojov. Scaglione je práve takýmto dirigentom, z partitúry dokáže vydolovať akýkoľvek odtieň či detail a vytvára dramatický hudobný oblúk, prechádzajúci z jednej nástrojovej skupiny do druhej.“ (Daniel J. Kushner, *Democrat & Chronicle*, October 2014)

Case Scaglione studied under David Zinman at the American Academy of Conducting at Aspen, where he won the James Conlon Prize. He was awarded the Aspen Conducting Prize in 2010 and in 2011 received the Conductor's Prize from the Solti Foundation US. He was one of three Conducting Fellows at Tanglewood in 2011. Scaglione received his Bachelor's Degree from the Cleveland Institute of Music and his postgraduate studies were spent at the Peabody Institute where he studied with Gustav Meier.

In 2014/15, Scaglione made subscription début with the New York Philharmonic in his final season as the orchestra's Assistant then Associate Conductor – a position that was revived especially for him by Music Director Alan Gilbert. He also received high critical acclaim for his concerts with Dallas Symphony in subscription series.

Elsewhere, Scaglione has recently conducted the Baltimore Symphony Orchestra, Luzerner Sinfonieorchester, Kristiansand Symphony and Rochester Philharmonic orchestras. Since his professional conducting début with The Cleveland Orchestra in 2010, he has also appeared as a guest conductor with the St. Louis Symphony, and Orchestra of St. Luke's.

A regular visitor to Asia, Scaglione has conducted concerts with the Shanghai Symphony, Guangzhou Symphony and China Philharmonic orchestras, and later this season he returns to the Hong Kong Philharmonic for a third consecutive year.

The 2015/16 season sees Case Scaglione make concert débuts with Detroit Symphony Orchestra and Orchestre Philharmonique du Luxembourg, as well as with the Juilliard Orchestra at New York's Alice Tully Hall. He returns to South America to work with Orquesta Sinfónica Nacional de Colombia and makes his French début with Orchestre National d'Île de

France on a six-concert tour. Other European dates include the Bilkent Symphony, Brno Philharmonic and Janáček Philharmonic orchestras.

As Music Director of the Young Musicians Foundation Debut Orchestra of Los Angeles (2008-11), Scaglione was the driving force behind the artistic growth and diversification of the organisation, and founded their educational outreach program '360° Music'. His eclectic programming included music by Ligeti, Wagner's *Tristan und Isolde* – the orchestra's first staged opera in nearly 60 years – and the Los Angeles premiere of John Adams' *Doctor Atomic Symphony*. Passionate about music education, he has a regular teaching relationship with the Juilliard School.

"Scaglione had a clear vision of what (Strauss' Der Rosenkavalier) should sound like; balances, tempos and dynamics all worked together to frame a colourful tonal picture, but it was the sensitive and even glorious interplay within the orchestra that credits the conductor... Scaglione cuts an impressive figure on the podium. Follow the name; you won't be disappointed." (Alan Adams, *Las Vegas Review-Journal*, September 2013)

"Scaglione's conducting style was appropriately exacting, emphasizing an internal momentum that spread subtly yet profoundly through the orchestra... A poignant interpretation depends on a conductor who is acutely attuned to highlighting the expressive details that the composer ascribes to each instrument – from the bend in the flute/oboe melody and the robust vibrato of the cellos and the dark and dystopian brass fanfare. Scaglione was every bit that conductor, sussing out the eccentricities of score and pinpointing the dramatic arc of the music as it darts from one instrumental section to the next." (Daniel J. Kushner, *Democrat & Chronicle*, October 2014)

Federico Colli

klavír | *piano*

Federico Colli sa narodil v roku 1988 v Brescii, študoval na konzervatóriu v Miláne, na Imola International Piano Academy a na Mozarteu v Salzburgu pod vedením osobností, akými sú S. Marengoni, K. Bogino, B. Petrushansky a P. Gililov.

Po debute v Queen Elizabeth Hall v Londýne v rámci International Piano Series 2014 mu vyšlo na labeli Champs Hill Records CD so sólovými skladbami Beethovena, Skriabina a Musorgského.

Po prvej cene na Salzburg Mozart Competition v roku 2011 a zlatej medaile na Leeds International Piano Competition v roku 2012 sa rozbehla jeho intenzívna koncertná dráha v prestížnych sálach po celom svete, kde si získava uznanie publika aj kritiky.

Vysoko oceňované boli jeho koncertné vystúpenia v Nemecku s Klassische Philharmonie Bonn pod taktovkou H. Beissela, v Musikvereine vo Viedni, v Nikkei Hall v Tokiu, v Mexiku v Sala Nezahualcoyotl, v Sheldonian Theatre v Oxforde pod taktovkou M. Papadopoulosa, v Petrohrade v Mariinskom divadle pod taktovkou D. Botinisa a vo Varšave s Národným symfonickým orchestrom Poľského rozhlasu s dirigentom J. Kaspzykom.

„Aj keď je štýlom úplne individuálny, Federico Colli vás privedie späť do čias Lupu a Perahiu. Treba vyzdvihnúť jeho brilantnosť a priezračnosť, ktorými dokáže zaviesť

poslucháča hlbšie do diela. Hoci je jeho vlastná interpretačná stopa všadeprítomná, ostáva vždy v službách skladateľa.“ (B. Morrison, Gramophone)

Okrem toho koncertoval v Konzerthause vo Viedni s Wiener KammerOrchester s dirigentom J. Hattorim, v Liverpoole s Royal Liverpool Philharmonic Orchestra pod taktovkou V. Petrenka, v Salle Cortot v Paríži, v Teatro Manzoni v Bologni, v Kyjeve s Ukrajinskou národnou filharmóniou pod taktovkou R. Kofmana, vo Florencii s Orchestra della Toscana pod taktovkou S. Kochanowského a v Amsterdame v Royal Concertgebouw so South Netherlands Philharmonic pod taktovkou E. Spanjaarda.

„Má výnimočnú schopnosť presvetliť aj tú najhustejšiu sadzbu, z ktorej vždy vystupuje dokonale logická štruktúra.“ (J. Haylock, BBC Music Magazine)

V sezóne 2015/16 bude mať v Town Hall v Leedse spoločný recitál s Lang Langom, ďalej sa predstaví v pražskom Rudolfine, v Hong Kongu v City Concert Hall, v Rio de Janeiro v sále Cidade das Artes, v Dubline v National Concert Hall s RTE National Symphony Orchestra pod taktovkou A. Buribayeva, vo Verone s Orchestra dell'Arena pod taktovkou F. Ferriho a okrem iných aj v Ríme s Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia pod taktovkou Juraja Valčuhu.

Born in Brescia in 1988, he studied at the Milan Conservatoire, at the Imola International Piano Academy and at the Salzburg Mozarteum under the guidance of S. Marengoni, K. Bogino, B. Petrushansky and P. Gililov.

To coincide with his début at the Queen Elizabeth Hall in London for the International Piano Series 2014, a solo CD produced by Champs Hill Records has been submitted, featuring works by Beethoven, Scriabin and Musorgsky.

After the first prize at the Salzburg Mozart Competition 2011 and the winning with Gold Medal at The Leeds International Piano Competition 2012, he embarked on a series of prestigious concerts all over the world, achieving a great success of audience and critics.

Highly acclaimed have been his performances held in Germany with the Klassische Philharmonie Bonn under H. Beissel, at the Musikverein in Vienna, at the Nikkei Hall in Tokyo, at the Sala Nezahualcoyotl in Mexico City with the Orquesta Filarmonica de la UNAM under P. C. Orizio, at the Sheldonian Theatre in Oxford with the Oxford Philomusica under M. Papadopoulos, at the Mariinsky Theatre in St. Petersburg with the Mariinsky Symphony Orchestra under D. Botinis and at the Philharmonic Concert Hall in Warsaw with the Polish National Radio Symphony Orchestra conducted by J. Kaspszyk.

"Entirely individual, Federico Colli nonetheless takes you back to the far-off days of

Lupu and Perahia. I can celebrate a crystalline brilliance and translucence that takes you to the heart of everything he plays. If his special stamp is everywhere, it is always in the service of the composer." (B. Morrison, *Gramophone*)

He has also performed at the Konzerthaus in Vienna with the Vienna Chamber Orchestra conducted by J. Hattori, at the Philharmonic Hall in Liverpool with the Royal Liverpool Philharmonic Orchestra under V. Petrenko, at the Salle Cortot in Paris, at the Teatro Manzoni in Bologna, in Kiev with the National Philharmonic of Ukraine under R. Kofman, in Florence with the Orchestra della Toscana under S. Kocha-novsky and at the Amsterdam Royal Concertgebouw with the South Netherlands Philharmonic under E. Spanjaard.

"Federico Colli's captivating ability to illuminate even the most densely packed musical terrain emerges as a structure of supreme logic." (J. Haylock, *BBC Music Magazine*)

In the 2015/2016 concert season Federico Colli is awaited at the Town Hall in Leeds in a recital shared with Lang Lang, at the Rudolfinum Dvořák Hall in Prague, at the City Concert Hall in Hong Kong, at the Cidade Das Artes in Rio de Janeiro, at the National Concert Hall in Dublin with RTE National Symphony Orchestra under A. Buribayev, at the Teatro Filarmonico in Verona with the Orchestra dell'Arena conducted by F. Ferri, and among others, in Rome with the Santa Cecilia National Academy Orchestra under J. Valčuha.

Janáčkova filharmónia Ostrava | The Janáček Philharmonic Ostrava

Filharmónia sa za krátky čas od vzniku roku 1954 zaradila k popredným českým symfonickým telesám. Od prvého zahraničného turné v roku 1958 navštívila takmer celú Európu, USA, Japonsko, Juhokórejskú republiku, Taiwan a vďaka finančnej podpore mesta Ostravy a spoločnosti Arcelor Mittal sa v roku 2006 stala druhým českým orchestrom po Českej filharmónii, ktorý sa predstavil v Austrálii. V januári a februári 2009 absolvoval orchester tiež s podporou Ostravy úspešné turné po USA s 19 koncertmi v 19 mestách. Janáčkova filharmónia Ostrava sa pravidelne zúčastňuje na prestížnych domácich festivaloch ako Pražská jar, Janáčkov máj, Smetanova Litomyšl, Pražské hudobné slávnosti a pod.

Umelecký profil orchestra, charakterizovaný plným, sýtym zvukom, muzikálnym prejavom i technickou vyspelosťou, formovali stáli dirigenti aj hostia – V. Neumann, V. Smetáček, J. Bělohlávek, L. Pešek, Z. Mácal, Sir Ch. Mackerras, S. Baudo, H. Rilling, Ch. Arming, P. Vronský, D. Porcelijn, J. Valčuha a Th. Kuchar. Spolupracoval tiež so sólistami zvukných mien, ako J. Carreras, P. Domingo, D. Ross, M. Caballé, J. Calleja, T. Lisnic, P. Burchuladze, D. Pecková, E. Urbanová, N. Kennedy, J. Suk, A. Navarra, nedávno L. Vondráček, J. Boušková, P. Šporcl, J. Buswell, S. Babayan či D. Ishizaka.

V repertoári JFO nájdeme diela významných českých autorov – L. Janáčka, A. Dvořáka, B. Smetanu, B. Martinů, ako aj svetových skladateľov – L. van Beethoven, G. Bizet, H. Berlioz, G. Mahler, F. Schubert, R. Strauss, B. Bartók, R. Schumann, M. Ravel, M. Bruch, A. Bruckner, A. Copland, W. Walton, L. Bernstein a ďalší.

Z aktuálnych úspechov možno spomenúť spoluprácu s Annou Netrebko, Jonasom

Kaufmannom, vystúpenia v rámci Varšavskej jesene, podujatia v Arts Centre Seoul, Konzerthaus Wien, Tonhalle Zürich či v Théâtre des Champs-Élysées v Paríži.

Od 90. rokov sa JFO pravidelne venuje aj interpretácii súčasnej hudby, na čom má hlavnú zásluhu dirigent a skladateľ Petr Kotík. Spolu s Ostravským centrom novej hudby usporadúva letné festivaly a workshopy pre mladých skladateľov s účasťou popredných svetových autorov a interpretov. V tejto oblasti dosiahol orchester úspechy na festivaloch súčasnej hudby v Prahe, Varšave a v Berlíne.

Šírku repertoárového záberu telesa dokazuje i jeho bohatá diskografia. Teleso má na konte nahrávky pre spoločnosti ako Naxos, Brilliant Classics, Joan Records, Cybelle Records, CPO Records, Phaedra, Centaur, New World Records, Stradivari Classics, Supraphon a i. V roku 2014 úspešne spustili štvorročný projekt živého nahrávania koncertov kompletnej Janáčkovej symfonickej tvorby na piatich CD.

V súčasnosti je šéfdirigentom Janáčkovej filharmónie Ostrava Heiko Mathias Förster, ktorý s orchestrom spolupracuje vyše 10 rokov. V úvode svojho účinkovania na tomto poste sa o telese vyjadril takto: „*Janáčkova filharmónia má enormný hudobný potenciál a som presvedčený, že spoločnými silami môžeme dosiahnuť najvyššie méty.*“

V sezóne 2015/2016 sa stal hlavným hosťujúcim dirigentom Michail Jurowski a hlavným hosťujúcim umelcom je trubkár Reinhold Friedrich.

„*Úžasný výkon s vnútorným porozumením a krásnou ľahkosťou v jemných detailoch.*“ (Steve Smith, *The New York Times*)

The orchestra's predecessor had existed since 1929 as an important part of the Czechoslovak musical scene. For major period scores (Bartók, Schönberg) it was joined by the opera orchestra, often also in case of guest appearances of significant conductors and composers, such as Igor Stravinsky, Sergei Prokofiev, and also Paul Hindemith, who grew fond of Ostrava and made repeated visits. It was in 1954, however, when the current ensemble was really founded, when Ostrava Symphony Orchestra was established and led by Otakar Pařík. Since 1962, it performed as State Philharmonic Ostrava (led by Václav Jiráček), and in 1971, led by the long-time chief conductor Otakar Trhlík, its name was finally changed to the current form Janáčková filharmonie Ostrava (Janáček Philharmonic Ostrava). During its existence, JPO was often invited to tours abroad, besides most of the European countries mainly to the USA, Japan, China, Australia or South Korea. JPO has given a number of guest performances at various international music festivals.

Current performances of the orchestra are strongly influenced by two recent significant chief conductors, Christian Arming and Theodore Kuchar; also the influence of Petr Vronský should not be omitted. The result is an overall plasticity and colourfulness of the sound with clear elements of the Slavonic mentality audible mainly in the softness of the strings. In the following years, the artistic

growth will be secured by the new Artistic Director and Chief Conductor Heiko Mathias Förster. JPO is the first among Czech orchestras in the number of performances of contemporary works, often as Czech premières, mainly thanks to the conductor and composer Petr Kotík. For example, the guest appearance of JPO at the 1999 Prague Spring in Stockhausen's *Gruppen* for three orchestras became legendary; the performance in the Spanish Hall of the Prague Castle was so successful that the demanding, almost thirty-minute long composition had to be played again. Among other regularly played authors are John Cage, Morton Feldman, and Iannis Xenakis.

Apart from rich concert activity, JPO organizes many educational and entertaining concerts. In his 25-years-long career, Heiko Mathias Förster has been an artistic director of three important German orchestras in Brandenburg, Munich and Recklinghausen (Neue Philharmonie Westfalen) and he's been a guest to orchestras, such as Moscow Philharmonic, Israel Symphony Orchestra, Bavarian State Orchestra, Orchestre de Colonne Paris or Berlin Radio Orchestra, to name just a few. Mr. Förster has been regularly invited to Prague for both opera and symphony performances.

"Janáček Philharmonic Ostrava has an enormous music potential and I believe that together we can achieve the highest levels."
(Heiko Mathias Förster)

Utorok 19. 4. 16:00

**KONCERT VÍTAZOV SÚŤAŽÍ SLOVENSKÝCH
KONZERVATÓRIÍ ZA ROK 2016**

Tuesday, 19th April, 4 p.m.

**CONCERT OF THE LAUREATES OF THE
SLOVAK CONSERVATOIRES COMPETITIONS
2016**

Fórum mladých talentov

Začínajúcim interpretom otvárame dvere do sveta.

HUSĽOVÝ RECITÁL

Josef Špaček, *husle* (Česká republika)

držiteľ Ceny festivalu Allegretto Žilina 2015

Miroslav Sekera, *klavír* (Česká republika)

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)	<i>Ciaccona z Partity č. 2 d mol BWV 1004</i> (1720)	17'
Karol Szymanowski (1882 – 1937)	<i>Myths op. 30</i> (1921) <i>The Fountain of Arethusa</i> <i>Narcissus</i> <i>Dryads and Pan</i>	22'
Eugène Ysaÿe (1858 – 1931)	<i>Caprice d'après l'Étude en forme de valse</i> <i>de C. Saint-Saëns</i> (1900)	7'

Sergej Prokofiev (1891 – 1953)	<i>Sonáta pre sólové husle D dur op. 115</i> (1947) <i>Moderato</i> <i>Andante dolce. Tema con variazioni</i> <i>Con brio. Allegro precipitato</i>	12'
Camille Saint-Saëns (1835 – 1921)	<i>Sonáta pre husle a klavír č. 1 d mol op. 75</i> (1885) <i>Allegro agitato (attacca)</i> <i>Adagio</i> <i>Allegro moderato (attacca)</i> <i>Allegro molto</i>	20'

VIOLIN RECITAL

Josef Špaček, *violin (Czech Republic)*

holder of the Allegretto Žilina Festival Prize 2015

Miroslav Sekera, *piano (Czech Republic)*

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)	<i>Ciaccona from the Partita No. 2 in D minor, BWV 1004 (1720)</i>	17'
Karol Szymanowski (1882 – 1937)	<i>Myths op. 30 (1921) The Fountain of Arethusa Narcissus Dryads and Pan</i>	22'
Eugène Ysaÿe (1858 – 1931)	<i>Caprice d'après l'Etude en forme de valse de C. Saint-Saëns (1900)</i>	7'

Sergej Prokofiev (1891 – 1953)	<i>Sonata for Solo Violin in D major, Op. 115 (1947) Moderato Andante dolce. Tema con variazioni Con brio. Allegro precipitato</i>	12'
Camille Saint-Saëns (1835 – 1921)	<i>Violin Sonata in D minor, Op. 75 (1885) Allegro agitato (attacca) Adagio Allegro moderato (attacca) Allegro molto</i>	20'

„Vstupujeme na posvätné miesto, ktoré je naplnené ľudskými emóciami, no súčasne tiež ničím, čo ich presahuje. Ktorýmkoľvek smerom sa obrátime, dospievame v tomto diele, k naplneniu – hudobník, ktorý sa ho odváži hrať (a ďalší, ktorí prídu po ňom), poslucháč, ktorý sa nechá pohltiť jeho zvukom, my všetci. Je to tanec? Nepochybne. Tanec života a smrti v priestoroch katedrály. Svetlo prenikajúce cez mozaiky okien. Tridsaťdva variácií vyjadrujúcich tisíce myšlienok, významov, emócií a gest, všetko cez hlas jediných huslí,“ napísal o *Ciaccone* **Johanna Sebastiana Bacha** (1685 – 1750) svetoznámy lotyšský huslista Gidon Kremer (1947). *Ciaccona* tvorí záver *Partity č. 2 d moll BWV 1004* zo zbierky *Sei Solo à Violino senza Basso accompagnato*, známej aj ako *Sonáty a partyty pre sólové husle*. Autograf diela je datovaný rokom 1720. V tom čase bol skladateľ v službách kniežata Leopolda z Anhalt-Köthe (jeho jediné miesto bez povinnosti písať cirkevnú hudbu), s ktorým v máji odcestoval do Karlových Varov (Carlsbad). Keď sa o dva mesiace vrátil domov, zistil, že mu medzičasom neočakávane zomrela manželka. V 80. rokoch 20. storočia prišla nemecká muzikologička Helga Thoene na základe detailnej analýzy sonát a partyt so zaujímavou teóriou, že *Ciaccona* predstavuje epitaf Márie Barbary. Baroková hudba je plná ukrytých symbolov a skrytých kódov. Medzi najznámejšie spôsoby „hudobných šifier“, ktoré možno vzťahovať k dĺžke a výške tónov, k počtu taktov a pod. patrí tzv. gematria – priradovanie písmen abecedy k číslam (A = 1, B = 2, C = 3...): meno Bach možno teda ako výsledok sčítania vyjadriť číslom 14, J. S. Bach 41 a pod. Helga Thoene je presvedčená, že v notách *Ciaccony* našla zakódované *Ex Deo nascimur / In Christo morimur / Per Spiritum Sanctum reviviscimus* (Z Boha sa rodíme, v Kristu zomierame, v Duchu Svätom sme vzkriesení). Okrem matematickej ekvilibristiky svoju teóriu podporuje aj úryvkami smútočného veľkonočného chorálu *Christ lag in Todesbanden*, ktoré v skladbe našla. Je nevyhnutné toto všetko poznať, veriť tomu, aby sme ocenili Bachovo dielo? Určite nie. Veľký skladateľ sa pozná podľa univerzálnosti svojej hudby: tisíce myšlienok, významov, emócií a gest, ktoré spomína Kremer, sú otvoreným priestorom pre hľadanie a nachádzanie každému z nás.

Karla Szymanowského (1882 – 1937) považovali už jeho súčasníci za najvýznamnejšieho poľského skladateľa od čias Chopina. „Každý sa musí vrátiť na pôdu, z ktorej pochádza,“ povedal Szymanowski, ktorého „návrat domov“ ovplyvnil zážitok s ľudovou hudbou z okolia Zakopaného, poľskej časti Tatier. Jeho tvorba sa však spočiatku formovala aj pod vplyvom nemeckých romantikov (Mahlera, no najmä Straussa), oslovil ho tiež Skriabinov mysticismus a postimpresionizmus Ravela, ktorý našiel odraz vo viacerých skladateľových dielach pre husle a klavír: v *Métopes op. 29* (1915), v *Mýtoch op. 30* (1915) a v *Masques op. 34* (1917). Trojčasťový cyklus *Mýty* patrí medzi Szymanowského najznámejšie diela pre husle. „V *Mýtoch a koncerte sme s Pawełkom vytvorili nový štýl, novú expresiu husľovej hry. Všetky podobné diela – i tie najbrilantnejšie – vznikli neskôr, to znamená pod priamym vplyvom Mýtov...*“, napísal päťnásť rokov po vzniku skladby o jej historickom význame v liste skladateľ. Zmiený Paweł Kochański (1887 – 1934) bol poľský huslista a skladateľ, k jeho pedagógom patrili známy huslista, pedagóg Leopold Auer, na ktorého miesto neskôr nastúpil na Petrohradskom konzervatóriu (tu pomohol radami ohľadom sólového partu v *1. husľovom koncerte* Prokofievovi). Kochański sa už ako 14-ročný stal koncertným majstrom novozaloženej Varšavskej filharmónie, v časech európskej slávy mal možnosť koncertovať s legendárnym klaviristom Arturom Rubinštejn (premiérovál s ním napríklad *1. husľovú sonátu* Ernsta Blocha a Rubinštejn sa o ňom často zmieňuje vo svojej autobiografii). Po nadšene prijatom debute v Carnegie Hall sa jeho domovom v 20. rokoch 20. storočia stali USA, kde až do svojej predčasnej smrti pôsobil na Juilliard School v New Yorku. So Szymanowským spájalo Kochanského tvorivé priateľstvo, ktoré možno porovnať so vzťahmi iných slávnych huslistov a skladateľov: Ferdinanda Davida a Mendelssohna alebo Josepha Joachima a Brahmsa. (Zhodou okolností bol David žiakom Joachima, ktorý bol zase učiteľom Auera.) Asistoval pri vzniku obidvoch Szymanowského husľových koncertov, podobnú úlohu mal pri *Mýtoch*, premiéroval tiež jeho *Nokturno a tarantelu*. *Mýty* prinášajú tiež pôsobivé impresionistické

obrazy inšpirované antickými príbehmi: nymfy Arethusy, ktorá unikne pred riečnym bohom Alfeiom premenením sa na potok (*Arethusina jar*), Narcisa zamilovaného do vlastného odrazu v studničke, ktorý sa zmení na kvet (*Narcis*) a tanec lesných nýmfa a Pana (*Dryády a Pan*). Farebnosť hudby, ktorú obdivovali aj Sergej Prokofiev či Béla Bartók, je dosiahnutá viacerými technikami: flažoletmi, tremolami, pizzicatami so simultánnym použitím sláčika, hrou *sul ponticello*, dokonca aj využitím štvrtónov.

Belgický husľový virtuóz a skladateľ **Eugène Ysaÿe** (1858 – 1931), ktorý pochádzal z hudobníckej rodiny, bol v Bruseli žiakom Poliaka Henryka Wieniawského (1835 – 1880), študoval tiež u svojho slávneho krajana Henriho Vieuxtempsa (1820 – 1881) v Paríži. V roku sa v tomto meste usadil natrvalo a vďaka svojmu umeniu i podpore Antona Rubinštejna sa rýchlo preslávil na tamojšej hudobnej scéne. Bol pri premiérach *Husľovej sonáty* Césara Francka (ktorý bol rovnako ako Ysaÿe Belgičanom a svoju kariéru spojil s Parížom), *Poémy* Ernesta Chaussona i *Sláčikového kvarteta* Clauda Debussyho. Hoci Ysaÿe patril k najoslavovanejším interpretom svojej doby a ako pedagóga ho vyhľadávali budúce hviezdy ako Nathan Millstein (1904 – 1992) či David Oistrach (1908 – 1974), známy bol koncertmi s náročnou dramaturgiou. Jeho skladateľské dielo spája technickú ekvilibristiku s kompozičnou prepracovanosťou, čoho dokladom je najmä šesťica sonát pre sólové husle (1924), z ktorých je každá venovaná inému husľistovi (Szigetimu, Thibaudovi, Kreislerovi a d.). *Caprice d'après l'Etude en forme de valse de C. Saint-Saëns*, aranžmán 6. *klavírnej etudy* zo Saint-Saënsovho op. 52 (*Six Études* z roku 1877), je obľúbenou virtuóznou skladbou, ktorá poslucháča preniesie do atmosféry parížskych salónov *fin de siècle*.

Sonáta pre sólové husle D dur op. 115 Sergeja Prokofieva (1891 – 1953) – jeho posledné dielo pre tento nástroj – vznikla pôvodne ako skladba, ktorá mohla byť interpretovaná sólovo, no mohli by ju hrať aj viacerí husľisti v unisone, čo zodpovedalo v Sovietskom zväze používanému spôsobu výučby nástrojovej hry. K vytvoreniu diela Prokofieva inšpiroval zážitok zo súťaže študentov Moskovského konzervatória v roku 1948, ktorí takýmto spôsobom

zahrli *Partitu č. 3 E dur BWV 1006* Johanna Sebastiana Bacha pre sólové husle. Neoklasická kompozícia mala premiéru až v roku 1960, teda sedem rokov po skladateľovej smrti a nikdy sa na pódiiach nestala takou populárnou ako jeho husľové sonáty s klavirom (*op. 80, op. 94a* – prepracovanie pôvodne flautovej skladby) zo 40. rokov 20. storočia, ktoré premiérovali David Oistrach s Lewom Oborinom či *Päť melódii op. 35b* (1925), ktoré vznikli adaptáciou skladby pre soprán a klavír a Prokofiev ich premiéroval spolu s už zmeneným poľským husľistom Kochańským.

„*Vo francúzskej hudbe predstavuje čosi výnimočné, čosi, čo bolo takmer jedinečné až do posledných čias: veľkého klasického ducha [...] Jeho jemný dotyk, jeho bohatá striedmosť, jeho prostý pôvab [...] lahodná krásna, jasná a poctivou rečou a myšlienkami [...] V súčasnom nervóznom a mučenom umení tá hudba udivuje svojím pokojom, svojimi pokojnými harmóniami, krištáľovou čistotou, plynulým, nenásilným štýlom, akýmsi aticizmom,*“ napísal o Saint-Saënsovi francúzsky spisovateľ a muzikológ Romain Rolland (1866 – 1944), ktorý jeho tvorbu prirovnal k úlomkom zmiznutého sveta. Klavirista, organista skladateľ a dirigent **Camille Saint-Saëns** (1835–1921), žiak Halévya a Gounoda, patrí spolu so svojim učiteľom Gabrielom Faurém (1845 – 1924) a Césarom Franckom (1822 – 1890) k skladateľom, ktorí priniesli francúzskej komornej hudbe opäť svetové uznanie. Stalo sa tak aj vďaka založeniu Sociétés Nationale de Musique v roku 1871, ktorá komornú tvorbu podporovala. *Sonáta pre husle a klavír č. 1 d mol op. 75* z roku 1885 je spojením temperamentu, pôvabu a espritu. Na úvodné *Allegro agitato* (d mol) nadväzuje *Adagio* (Es dur) so stredným dielom evokujúcim pochod, túto časť strieda scherzo (*Allegro moderato v g mol*) a skladbu uzatvára efektne durové finále (*Allegro molto*).

Andrej ŠUBA

Josef Špaček

husle | *violin*

Ako dvadsaťročný nahral debutové CD s kompletom sólových sonát Eugèna Ysaÿa, v dvadsiatich piatich nastúpil na post koncertného majstra Českej filharmónie – hneď po tom, ako ukončil štúdium u legendárneho Itzhaka Perlmana na prestížnej Juilliard School v New Yorku. Len o rok neskôr sa stal laureátom medzinárodnej Súťaže kráľovnej Alžbety v Bruseli, do finále ktorej sa prebojoval ako vôbec prvý český huslista v jej histórii. Tieto úspechy priniesli Josefovi Špačkovi (1986), rodákovi z Třebíča, neobyčajnú popularitu. Známa sa čoskoro stala nielen jeho hra, ale aj jeho tvár, čo napokon iba potvrdzuje Špačkov názor, že „ľudia počúvajú hudbu očami. Vnímajú ju tak, ako ju vidia, nie ako ju počujú. V dnešnej dobe môžete byť skvelý, talentovaný alebo geniálny, ale to už jednoducho nestačí. Je to škoda, ale nedá sa s tým nič robiť, hudba musí ísť ľuďom oproti“.

Josef Špaček však nie je iba populárnou tvárou z lifestyleových magazínov či televíznej *Show Jana Krausa*, postavou, ktorú česká odnož časopisu *Forbes* radí medzi tridsiatku najvplyvnejších ľudí do tridsať rokov. V prvom rade je huslistom so širokým repertoárovým záberom siahajúcim od Bacha po hudbu svojich súčasníkov. Technická ovládancia a orientácia na vzory, akými sú David Oistrach, Maxim Vengerov či Gidon Kremer, mu otvárajú cestu k univerzálnosti, vďaka ktorej môže dokonale spájať prácu vedúceho skupiny prvých huslí prvého českého orchestra s kariérou sólistu – tlmočníka „veľkého“ romantického koncertného repertoáru a zároveň pôsobiť ako aktívny komorný hráč. Práve v tejto oblasti získal cenné skúsenosti s nahrávaním – okrem ysaÿovského debutu pre spoločnosť Artesmon to boli oceňované nahrávky skladieb H. W. Ernsta pre Naxos a CD s dielami Janáčka, Smetanu a Prokofieva, ktoré v roku 2013 vydal Supraphon.

Hudba bola neoddeliteľnou súčasťou Špačkovho života už od detstva vďaka otcovi Josefovi, violončelistovi Českej filharmónie. Po prvom roku štúdiá na Pražskom konzervatóriu sa vzdelával

na Curtis Institute of Music vo Philadelphii u Idy Kavafianovej, Jaimeho Lareda a Shmuela Ashkenasiho, magisterský titul nadobudol na Juilliarde pod Perlmanovým vedením. Medzitým získal ocenenia na Medzinárodnej súťaži Carla Nielsena v Dánsku (2008) a na Medzinárodnej súťaži Michaela Hilla na Novom Zélande (2009). To ho predurčilo ku koncertovaniu v Amerike, Austrálii a na Novom Zélande (vystúpil ako sólista s Philadelphia Orchestra, Kansas City Symphony, Queensland Symphony Orchestra a Auckland Philharmonia Orchestra), ťažisko jeho koncertných aktivít však spočíva v spolupráci s českými telesami. Popri Českej filharmónii sú to Pražská komorná filharmonie, Pražský komorný orchestr, Filharmonie Bohuslava Martinů, Filharmonie Brno a ďalšie. Josef Špaček bol hosťom viacerých európskych aj zámorských festivalov (Ravinia Festival v Chicagu, Dvořákova Praha, Bravo! Vail Valley Music Festival v Colorade, Medzinárodný festival Bohuslava Martinů, Moravský podzim, Pražská jar), bol rezidenčným sólistom festivalov Concentus Moraviae a České sny, v rámci ktorého sa na koncerte v Trnave spolu s Janáčkovým komorným orchestrom predstavil aj slovenskému publiku.

V roku 2015 mal debut v Musikvereine, následne absolvoval turné pozostávajúce z piatich koncertov vo Veľkej Británii. Okrem toho mal aj vystúpenie s Malajzijskou filharmóniou pod vedením Alondry de la Parra a koncert s Essener Philharmoniker pod taktovkou Tomáša Netopila. V minulom roku sa stal tiež držiteľom Ceny festivalu Allegretto Žilina 2015.

Josef Špaček hrá na nástroji francúzskeho výrobcu Jeana-Baptista Vuillauma z roku 1855. „Objavil som ho v New Yorku, hral som na ňom tri minúty a po týchto troch minútach som vedel, že toto sú husle, na ktorých chcem hrať. Rozhodol som sa, že urobím čokoľvek, aby som ich získal, a našťastie sa mi to podarilo,“ vyjadril sa v rozhovore pred finále Súťaže kráľovnej Alžbety.

"Never mind the superb technical accomplishment of his playing, it's the musical and interpretative achievement that is so impressive here," wrote the *International Record Review* about the young Czech violinist Josef Špaček, who is fast emerging as one of the most accomplished violinists of his generation. He has been guided by highly regarded pedagogues, including Ida Kavafian and Jaime Laredo at the Curtis Institute of Music and Itzhak Perlman at the Juilliard School. In May 2012 he was finalist of the International Queen Elisabeth Competition in Brussels; in 2009 Josef won the Michael Hill International Violin Competition (New Zealand) and both Third prize and the Young People's Jury Prize at the Carl Nielsen International Violin Competition in 2008. He currently combines a flourishing solo career with the position of concert master of the Czech Philharmonic Orchestra.

Future and recent highlights include solo performances with the Czech Philharmonic conducted by Jiří Bělohlávek and Jakub Hrůša (including concerts in Prague, his début in the Musikverein in Vienna in March 2015, a 5-concert tour in the UK in April 2015, and concerts in the USA and Australia), the Malaysian Philharmonic Orchestra and Alondra de la Parra, the Essener Philharmoniker and Tomáš Netopil in June 2015, the Orchestre Philharmonique de Luxembourg and Jiří Bělohlávek in December 2014, the Tonkünstlerorchester Niederösterreich and Jun Märkl in June 2015, the Kristiansand Symphony Orchestra and Giordano Bellincampi in January 2015, the Rotterdam Philharmonic Orchestra and Jiří Bělohlávek, the Netherlands Philharmonic Orchestra and Thomas Søndergård and the Shanghai Symphony Orchestras in the 2015/16 season, and the Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra and Jakub Hrůša in the 2016/17 season, as well as recital appearances throughout Europe (including at the Rudolfinum in Prague, the

Konzerthaus in Vienna and at Schloß Elmau), Asia and the USA (among others Kennedy Center, Washington).

Josef has previously appeared with, among others, the Philadelphia Orchestra, Czech Philharmonic Orchestra, Prague Philharmonia, Auckland Philharmonia Orchestra, Kansas City Symphony, Queensland Symphony Orchestra, National Orchestra of Belgium, Czech Chamber Orchestra, Brno Philharmonic, Bohuslav Martinů Philharmonic, Janáček Philharmonic, Erkel Chamber Orchestra, Prague Symphony Orchestra and the Russian Chamber Philharmonic.

So far he has worked with conductors including Jiří Bělohlávek, Jakub Hrůša, Christoph Eschenbach, Manfred Honeck, James DePreist, Asher Fisch, Roy Goodman, Eliahu Inbal and Rossen Milanov.

A regular at music festivals, Josef has performed at the Dvořák Prague Festival, Bravo! Vail Valley Music Festival, Ravinia Festival, Bohuslav Martinů Festival and the Moravian Autumn Music Festival.

In April 2013 the Supraphon label released Josef's first recital recording which has been garnering excellent reviews. Together with pianist Miroslav Sekera he performs works by Janáček, Smetana and Prokofiev. In October 2014 he recorded his second CD for this label, released in early 2015: the violin concertos of Dvořák and Janáček, as well as Suk's *Fantasy*, with the Czech Philharmonic Orchestra and Jiří Bělohlávek. His 2010 recording of various works by H. W. Ernst was released on Naxos in March 2013. In 2006 he recorded his début CD featuring the complete sonatas for solo violin by Eugène Ysaÿe.

The *Forbes Magazine* in the Czech Republic included Josef Špaček in their 2014 list of most influential '30 under 30' people.

Josef Špaček plays a violin made in 1855 in the workshop of Jean-Baptiste Vuillaume.

Miroslav Sekera

klavír | *piano*

Zúčastnil sa na mnohých domácich aj zahraničných interpretačných súťažiach, napríklad na Súťaži F. Chopina v Mariánskych Lázních, kde získal 1. cenu, ako prvý sa umiestnil aj na súťaži pražskej HAMU o Štipendium firmy YAMAHA a na Medzinárodnej súťaži vo francúzskom meste Gaillard získal 2. cenu. V roku 2002 sa stal víťazom Medzinárodnej súťaže Johanna Brahmsa v rakúskom Pörtlachach.

V detstve sa mu venovala známa pedagogička Zdena Janžurová, popri hre na klavíri hral aj na husliach, ktoré však po nástupe na Konzervatórium v Prahe musel zanechať. Na konzervatóriu študoval v triede profesorky Evy Boguniovej, pričom navštevoval aj triedu Martina Ballého. V štúdiách pokračoval na Hudobnej fakulte AMU

v Prahe u docenta Miroslava Langera. Štúdium završil v roku 1999 ako najúspešnejší študent.

Okrem iného spolupracoval aj s režisérom Milošom Formanom, keď vystupoval vo filme *Amadeus* v postave Mozarta – dieťaťa – aj vďaka schopnosti hrať na klavíri aj na husliach.

V roku 2006 firma Multisonic vydala jeho prvé sólové CD s dielami Brahmsa, Domenica Scarlatiho a Moritza Moszkowského.

Pre súčasného bostonského skladateľa Josepha Summera nahral v USA tri CD, ktoré vydali spoločnosti Albany Records a Navona Records. V roku 2013 nahral spolu s huslistom Josefom Špačkom CD pre firmu Supraphon. Pravidelne spolupracuje tiež s mezzosopranistkou Dagmar Peckovou či s hornistom Radkom Baborákom.

Miroslav Sekera ranks among the preeminent members of the young generation of Czech pianists. His exceptional talent was first spotted at the early age of three years by the distinguished educator, Professor Zdena Janžurová. Miroslav was a child prodigy who was ready to take up at that tender age, along with piano also the study of violin with Professors Zdeněk Vyoral and Josef Novák. Very soon, he began to reap triumphs not only in concert appearances, but also in numerous junior performing competitions, as both pianist, violinist and chamber player. He then made an unforgettable experience which has remained imprinted in his memory to this day: namely, participation in the making of the marvellous film, *Amadeus*.

Some time after that experience, the piano prevailed, and there followed years of study at the Basic Art School in Prague's Voršilská Street, from where he advanced to the Prague Conservatoire's class of Professor Eva Boguniová, all through his studies there simultaneously frequenting also the class of Professor Martin Bally. He then pursued his schooling at the Academy of Music in Prague, with Associate Professor Miroslav Langer. He graduated in 1999, as the Academy's best solo piano graduate.

His many awards have included first prize from the prestigious Chopin Competition at

Mariánské Lázně (1991), first prize from the conservatoire students competition Pardubice (1992), first prize from the competition organised by the Prague Academy of Music (1999), where he also received a scholarship from Yamaha: as well as second prize from the international competition in Gaillard, France (2000), and first prize from the Johannes Brahms International Competition in Pörtlach, Austria (2002).

Miroslav Sekera makes concert appearances in the Czech Republic and on the international circuit, not only as an outstanding soloist, but likewise as a chamber ensemble player. Since his student years, he has given many full-length recitals in Prague, as well as in other venues in the Czech Republic and abroad. In 2006, he released a solo CD on Multisonic with the support of the Czech Music Fund with pieces by J. Brahms, D. Scarlatti, and M. Moszkowski. For the contemporary Boston composer Joseph Summer he recorded three CDs issued by Albany Records and Navona Records. In 2013 he recorded a CD for Supraphon with violinist Josef Špaček. He regularly collaborates with Czech Radio. He appeared for the second time as a soloist with the Symphony Orchestra FOK under the baton of Jiří Kout. He regularly collaborates with the mezzo-soprano Dagmar Pecková and famous hornist Radek Baborák.

Streda 20. 4. 19:00

Domen Križaj, *barytón (Slovinsko)*

Andreja Kosmač, *klavír (Slovinsko)*

Johannes Brahms (1833 – 1897) *Vier ernste Gesänge op. 121* (1896) 18'

Maurice Ravel (1875 – 1937) *Don Quichotte à Dulcinée* (1932-33) 8'

Chanson romanesque. Moderato

Chanson épique. Molto moderato

Chanson à boire. Allegro

Lucijan M. Škerjanc (1900 – 1973) *Vizija* (1918) 3'

Anton Lajovic (1878 – 1960) *Poljub* 2'

Fran Serafin Vilhar (1852 – 1928) *Mornar* 5'

In Medias Brass Quintet, (Maďarsko)

Richárd Kresz, *trúbka*; **Antal Endre Nagy**, *trúbka*; **János Benyus**,
lesný roh; **Attila Sztán**, *trombón*; **József Bázsinka**, *tuba*

Ferenc Farkas (1905 – 2000) *Staré maďarské tance zo 17. storočia* 9'
(1959)

*Intrada – Chorea – Maďarský tanec –
Tanec Vilmosa Apora*

J. S. Bach – A. Vivaldi, *Koncert d mol BWV 596* (1713) 10'

arr. David Baldwin *Allegro – Grave – Fuga – Siciliano –
Allegro*

Joseph Haydn (1732 – 1809) *Rondo all'ongarese* (1795) 5'

arr. Rezső Ott

Pietro Mascagni (1863 – 1945), *Intermezzo z opery Sedliacka česť* 5'
arr. Richárd Kresz (1890)

Erő Dohnányi (1877 – 1960), *Ruralia Hungarica op. 32a, č. 2* (1924) 6'

arr. arr. Gábor Werner

Milan Novák (1927) *Brassparódie* (1989) 6'
3. Tango – 5. Finale

George Gershwin (1898 – 1937) *I Got Rhythm* (1930) 5'

arr. Rezső Ott

Spirituál, *Just a Closer Walk with Thee* 5'

arr. Don Gillis (1912 – 1978)

Wednesday, 20th April, 7 p.m.

Domen Križaj, *baritone (Slovenia)*

Andreja Kosmač, *piano (Slovenia)*

Johannes Brahms (1833 – 1897)	<i>Vier ernste Gesänge, Op. 121</i> (1896)	18'
Maurice Ravel (1875 – 1937)	<i>Don Quichotte à Dulcinée</i> (1932-33)	8'
	<i>Chanson romanesque. Moderato</i>	
	<i>Chanson épique. Molto moderato</i>	
	<i>Chanson à boire. Allegro</i>	
Lucijan Marija Škerjanc (1900 – 1973)	<i>Vision</i> (1918)	3'
Anton Lajovic (1878 – 1960)	<i>Poljub</i>	2'
Fran Serafin Vilhar (1852 – 1928)	<i>Mornar</i>	5'

In Medias Brass Quintet (*Hungary*)

Richárd Kresz, *trumpet*; **Antal Endre Nagy**, *trumpet*; **János Benyus**, *horn*;
Attila Sztán, *trombone*; **József Bazzinka**, *tuba*

Ferenc Farkas (1905 – 2000)	<i>Early Hungarian Dances from the 17th Century</i> (1959)	9'
	<i>Intrada – Choreia – Hungarian Dance – Dance of Vilmos Apor</i>	
J. S. Bach – A. Vivaldi , arr. David Baldwin	<i>Concerto in D minor BWV 596</i> (1713)	10'
	<i>Allegro – Grave – Fuga – Siciliano – Allegro</i>	
Joseph Haydn (1732 – 1809) arr. Rezső Ott	<i>Rondo all'ongarese</i> (1795)	5'
Pietro Mascagni (1863 – 1945), arr. Richárd Kresz	<i>Intermezzo from the opera Cavalleria rusticana</i> (1890)	5'
Erő Dohnányi (1877 – 1960), arr. arr. Gábor Werner	<i>Ruralia Hungarica, Op. 32a, No. 2</i> (1924)	6'
Milan Novák (1927)	<i>Brassparodies</i> (1989)	6'
	<i>3. Tango – 5. Finale</i>	
George Gershwin (1898 – 1937) arr. Rezső Ott	<i>I Got Rhythm</i> (1930)	5'
Spirituál arr. Don Gillis (1912 – 1978)	<i>Just a Closer Walk with Thee</i>	5'

Johannes Brahms (1833 – 1897) bol jedným z mála hudobníkov, ktorí si dokázali intenzívne uvedomovať a vstrebať impulzy súdobej kultúry a prostredia, a zároveň nadväzovať aj na minulosť. Bol presvedčený, že je v pozícii akéhosi „pohrobka“ a že v časoch minulých by bola jeho existencia iná. Jeho začiatky tiež sprevádzali búrka i vzdor, mladícka dravosť ako napr. v prípade Schumannna. Uvedenie *Prvého klavírneho koncertu d mol op. 15* však skončilo fiaskom, čo ho hlboko zasiahlo. Brahmsa teda charakterizuje búrlivý začiatok, nostalgia za minulosťou, úsilie oživiť ju a následne rezignácia neskoro narodeného tvorca. Od ranej tvorby až po svoje neskoré diela prehlbuje koncentráciu, prostotu a majstrovstvo.

Posledný piesňový cyklus Johannessa Brahmsa *Vier ernste Gesänge op. 121*, dokončený v máji roku 1896, možno iba sotva počuť uvádzaný ako celok, aj keď tretia pieseň sa občas uvádza i samostatne. Skladateľ, trpiaci už v tom čase rakovinou, dovŕšil 7. mája 63 rokov, pričom tvrdil, že piesne si daroval k narodeninám, ironicky ich nazývajú „Schnaderhüpfl“, čo bolo označením žánru populárnych bavorských či rakúskych pesničiek. Charakter diela však dozaista ovplyvnila i smrť jeho druhej priateľky Clara Schumannovej. Hoci bol Brahms ateista, zaujímal sa aj o *Bibliu*. Ako predlohu si vynaliezavo zvolil štyri biblické texty, odzrkadľujúce jeho vlastné presvedčenie. Pomerne málo ľudí bolo schopných vidieť, do akej miery „rozvrátil“ *Bibliu* vytvorením piesní, ktoré sám nazval „antidogmatické a sčasti neveriace“... Piesne totiž vyznievajú nábožensky a budia skôr dojem, že Brahms musel byť veľmi zbožným človekom. Do istej miery snáď aj bol, len svojským, iným spôsobom. *Vier ernste Gesänge op. 121* sú umeleckým vyvrcholením jeho diela, počas ktorého sa usiloval hovoriť pravdu, tak, ako ju videl a rozumel jej.

Posledné tri piesne **Mauricea Ravela** (1875 – 1937) *Don Quichotte à Dulcinée* boli výsledkom objednávky pre film o španielskom rytierovi v réžii Georga Pabsta, v titulnej role s Fjodorom Šaljapinom, pričom zadaním bola serenáda, heroická a komická pieseň, ale aj spolu s poznámkou, že maestro nechce mať priveľa vysokých C, D a Es. Keďže Ravel nebol v tejto veci celkom pružný, napokon za neho

angažovali Jacquesa Iberta. Piesne stvárnajú Dona Quijota ako milovníka, Božieho bojovníka i pijana, pričom Ravel tieto črty ilustruje prostredníctvom troch tanečných rytmov – *Chanson romanesque* je španielskym tancom quajira, *Chanson épique* je basckický tanec zorztico a v záverečnej *Chanson de boire* skladateľ kumuluje rozličné rytmy, čím vtipne umožňuje pri interpretácii vznik rôznych príhodných zvukov.

Interpret dnešného koncertu prináša i ukážky tvorby autorov svojej vlasti – Slovinska. Skladateľ, pedagóg a dirigent **Lucijan Marija Škerjanc** (1900 – 1973), od ktorého zaznie pieseň *Vizija (Vízia)*, patrí k najvýznamnejším starším skladateľom modernej slovinskej tvorby, komponujúcim orchestrálne, koncertantné, komorné i vokálne skladby. Štúdiá absolvoval v Lublane, Prahe, Viedni, Paríži a v Bazileji. Dlhé roky sa venoval pedagogickej činnosti na Hudobnej akadémii v Lublane, popritom však pôsobil aj ako klavirista, dirigent, autor článkov o hudbe a stál tiež na čele Slovinskej filharmónie (1950 – 1956). Reč jeho hudby, neraz prinášajúcej konfrontácie pochmúrnej nálady a privetivých melodických línií, sa vyznačuje reflektovaním neskorého romantizmu, ale tiež črtami expresionizmu aj impresionizmu.

Po štúdiách v Lublane pokračoval **Anton Lajovic** (1878 – 1960) – skladateľ známy prevažne piesňovou i zborovou tvorbou, od ktorého zaznie pieseň *Poljub (Bozk)*, pod Fuchsovým vedením na Konzervatóriu vo Viedni, pričom súbežne absolvoval aj štúdium práva. Popri právnickej činnosti v Slovinsku a Chorvátsku vo voľných chvíľach komponoval a publikoval články o hudbe. Jeho tvorbu, vnášajúca do slovinskej hudby nové impulzy, taktiež značne ovplyvnil neskorý romantizmus a predovšetkým po 1. svetovej vojne aj impresionizmus.

Skladateľ **Fran Serafin Vilhar** (1852 – 1928) sa venoval predovšetkým vokálnej tvorbe, ktorú na dnešnom koncerte reprezentuje skladbička *Mornar (Námorník)*, hoci medzi jeho skladbami nechýbajú ani inštrumentálne kusy, či dokonca tri opery a jedna opereta. Komponoval však najmä zbory, piesne a venoval sa i vytváraniu zbierok ľudových piesní. Po nadobudnutí prvého hudobného vzdelania

v Ľubľane pokračoval v štúdiách v Prahe. Podieľal sa na založení školy v Temešvári, kde v roku 1873 pôsobil aj ako dómsky organista. Po tom, ako v rokoch 1881 – 1884 viedol mestskú hudobnú školu v Karlovaci, ďalej tiež viaceré spevácke zbory, sa v roku 1891 stal regenschorim v Kostole sv. Marka v Záhrebe.

Eva PLANKOVÁ

História skladieb pre kvinteto plechových dychových nástrojov, ktoré aj v slovenčine často označujeme anglickým výrazom „brass quintet“, siaha až do 16. – 17. storočia. V tomto období skladatelia v celej Európe s obľubou písali skladby pre päťčlenné konsorty plechových dychových nástrojov, zložené spravidla z dvoch kornetov a troch pozáun. Moderný brass quintet dnes pozostáva z dvoch trúbok, lesného rohu, pozauny a tuby, avšak nezriedka hrajú ansámble v tomto obsadení aj spomínané diela starších hudobných období.

Maďarský hudobný skladateľ 20. storočia **Ferenc Farkas** študoval kompozíciu na Hudobnej akadémii F. Liszta v Budapešti (u L. Weinerja a A. Siklósa), neskôr tiež u Ottorina Respighiho na Akadémii sv. Cecílie v Ríme. Bol veľmi plodným skladateľom vo všetkých žánroch. Skomponoval niekoľko cyklov skladieb, kde spracoval ľudové melódie z oblasti Uhorska. Medzi nimi sa nachádzajú aj *Staré uhorské tance zo 17. storočia* (1959), ktoré prearanžoval do rozličných inštrumentálnych verzií, vrátane kvinteta plechových dychových nástrojov.

Možno nie je úplne známym faktom, že aj takí skladatelia ako **Johann Sebastian Bach** upravovali skladby iných autorov. Spolu až deväťkrát si za predlohu pre svoje diela zobral inštrumentálne koncerty **Antonia Vivaldiho**. Okolo rokov 1714 až 1717, počas jeho druhého weimarského obdobia, vznikli tri organové koncerty (a mol, C dur, a mol). Autorstvo posledného z nich sa pôvodne pripisovalo Bachovmu najstaršiemu synovi Wilhelmovi Friedemannovi, neskôr ale výskumy potvrdili, že Vivaldiho témy v ňom spracoval samotný Johann Sebastian Bach. V transkripcii pre brass quintet z pera Davida Baldwina skladba nesie názov *Koncert d mol*. Podobne aj iné slávne diela hudobných dejín podnieť aranžérov, aby ich pripravili do podoby

koncertných transkripcií pre kvinteto plechových dychových nástrojov. Od **Josepha Haydna** dnes večer zaznie známe *Uhorské rondo* (*Rondo all'ungarese*), pôvodne posledná časť jeho *Klavírneho koncertu č. 11 D dur*. Svet operného verizmu zasa pripomenie nesmrteľné *Intermezzo* z opery *Sedliacka česť* od **Pietra Mascagniho**. Naspäť do geografického priestoru niekdajšieho Uhorska sa vrátíme s významným maďarským skladateľom prelomu 19. a 20. storočia Ernőm Dohnányim, ktorý sa narodil v Bratislave a podobne ako Béla Bartók tu študoval na gymnáziu. In Medias Brass Quinet zahrá druhú časť z jeho suity *Ruralia Hungarica*.

Našu domácu tvorbu na koncerte zastupujú *Brassparódie* od **Milana Nováka** (1927), jedného z najstarších žijúcich slovenských autorov. Skladba, ktorá je plná humoru a vtipu, veľmi príznačného pre autorovu tvorbu, vznikla v roku 1989 a bola venovaná súboru Bratislavských dychoví sólisti. Vypočujeme si z nej 3. časť (*Tango*) a 5. časť (*Finále*). Charakter Novákovkej hudby zároveň prezrádza, že 20. storočie prinieslo silnú spätosť nástrojového obsadenia brass quintetu so žánrom jazzu, a to v oblasti tvorby pôvodných diel i v oblasti aranžmánov. Na dôkaz toho si budeme môcť vypočúť chytľavú rytmickú melódiu I Got Rhythm od **Georgea Gershwina** a na záver zaznie tradičný černošský spirituál *Just a Closer Walk with Thee* v úprave Dona Gillisa.

Juraj BUBNÁŠ

Domen Križaj

barytón | *baritone*

Slovinský barytonista študuje u Matjaža Robavsca na Hudobnej akadémii Univerzity v Lubľane a venuje sa aj štúdiu medicíny. Zúčastnil sa na množstve majstrovských kurzov, ako napríklad u Heleny Lazarskej v Poľsku. Spieval už vo viacerých zboroch a ansámblach, má za sebou niekoľko sólistických vystúpení. V roku 2008 získal 1. cenu na Slovenskej súťaži mladých spevákov spolu s cenou „Najslubnejšieho speváka“, v roku 2010 skončil tretí a vyhral Zlatú plaketu a v roku 2013 opäť získal 1. cenu. V roku 2012 vyhral 1. cenu vo svojej kategórii na Medzinárodnej speváckej súťaži Ferruccio Tagliaviniho v rakúskom Deutschlandsbergu. V tom istom roku mu bola udelená aj 1. cena na súťaži Petara Konjovića v Belehrade.

V Udine získal cenu „Euroregione“ na medzinárodnej súťaži Amici della musica. V roku 2015 bol finalistom na medzinárodnej súťaži Hans Gabor Belvedere, na Súťaži Zinky Milanov získal 3. cenu a dostal angažmán v Chorvátskom národnom divadle v Rijeke. Na Speváckej súťaži Otta Edelmana vo Viedni získal 2. cenu a Cenu publika. Vystupoval v Salzburgu na koncerte finalistov Medzinárodnej letnej akadémie 2012 (International Summer Academy in Salzburg in 2012), ktorá bola súčasťou Salzburger Festspiele. Na tom istom festivale sa zúčastnil aj v roku 2013, kde bol zapojený aj do Young Singers Project a účinkoval v opere *Don Carlos* od Giuseppe Verdiho (Flanderskí vyslanci) a v opere *Jeanne d'Arc* od Waltera Braunfelsa (Englischer Hauptmann).

V roku 2014 vystupoval ako Mengotto v opere *La Ciccina* od Niccolò Piccinniho

v Slovinskom komornom divadle v koprodukcii s Hudobnou akadémiou v Lubľane. V roku 2015 vystupoval ako Papageno v *Čarovnej flaute* pre deti v Celje a vystupoval ako Figaro vo *Figarovej svadbe* v produkcii Hudobnej akadémie v Lubľane. V lete v roku 2016 sa predstaví ako Onegin na Zomeropera festival v Belgicku.

Vystupoval s Viedenskými filharmonikmi, ORF Radio-Symphonieorchester, Camera ta Salzburg, s orchestrami ljubľanskej opery a baletu a Hudobnej akadémie. Spolupracoval s dirigentmi ako A. Pappano, M. Honeck, T. Guschlbauer, E. Spanjaard, M. Letonja, I. Švara, D. Močnik. Zúčastnil sa na majstrovských kurzoch u osobností, akými sú H. Lazarska, Th. Hampson, H. Deutsch, K. Hanser, J. Thorner, M. Robavs.

Ako spevák uvádza: „*Spomedzi súťaží, na ktorých som vystupoval, som veľmi vďačný za možnosť prezentovať sa na Young Singers Project na Salzburger Festspiele v roku 2012. Bolo to totiž po prvý raz, čo som mal príležitosť spolupracovať s najuznávanejšími dirigentmi a spevákmí dnešnej doby. Taktiež som veľmi rád, že som sa mohol zúčastniť na speváckej súťaži Hans Gabor Belvedere, kde bolo asi 1000 výborných spevákov, spomedzi ktorých som mal možnosť postúpiť a spievať vo finále. V opere by som samozrejme rád stvárnil ešte veľa postáv, ale ak by som si mal vybrať jednu, zrejme by to bola postava grófa Almavivu vo Figarovej svadbe. Veľmi rád spievam Mozarta a práve v tejto úlohe grófa Almavivu má spevák príležitosť naplno predviesť svoje spevácke aj herecké schopnosti a zároveň si počas vystupovania na pódii neprestane užívať celkový priebeh opery.*“

Baritone Domen Križaj was born in 1989 in Kranj, Slovenia. He is currently studying singing at the Academy of Music in Ljubljana in the class of Professor Matjaž Robavs. He is also finishing his studies of medicine at the Faculty of Medicine in Ljubljana. He sang in numerous choirs and other ensembles, especially as a soloist. At the Competition of young Slovenian musicians (TEMSIG) in 2008 he won the first prize with 100 points and received the award for the most promising singer, in 2010 he won the third prize and golden plaque and in 2013 he won the first prize again. At the Ferruccio Tagliavini International Competition in Deutschlandsberg he won the first prize in 2012 in his category, he also won the first prize at the Petar Konjović International Competition in Belgrade in 2012.

He received the Euroregione Prize in the International Competition Amici della musica in Udine, Italy. In 2015 he was the finalist of International Hans Gabor Belvedere singing competition. He won the third prize at the Zinka Milanov International Vocal Competition in Rijeka and got the engagement prize in Rijeka Opera House. He also won the second prize and Publikumspreis at the Otto Edelmann International Vocal Competition in Vienna. He has performed at the final prize winner concert of International Summer Academy in Salzburg in 2012, which was part of the Salzburg Festival. He was part of the same festival in 2013, where he was chosen for the Young Singers project and was engaged as Deputati Fiamminghi in Verdi's *Don Carlos* and in *Jeanne d'Arc* by W. Braunfels as Engländer Hauptmann.

In 2014 he performed in *La Ciccchina* by Piccinni as Mengotto in Slovenian Chamber Musical Theatre in co-production with the Academy of Music Ljubljana. In 2015 he performed as Papageno in *Die Zauberflöte* in Celje and has sang in another Mozart opera *Le nozze di Figaro* as Figaro in a production of Academy of Music Ljubljana. In the summer of 2016 he will sing Onegin at the Zomeropera Festival in Belgium.

He performed with the Vienna Philharmonic, ORF Radio-Symphonie Orchestra, Camerata Salzburg, Orchestra of the Slovenian National Theatre of Opera and Ballet Ljubljana, orchestra of the Academy of Music Ljubljana. He worked with conductors such as A. Pappano, M. Honeck, T. Guschlbauer, E. Spanjaard, M. Letonja, I. Švara, D. Močnik. He attended master classes with H. Lazarska, T. Hampson, H. Deutsch, K. Hanser, J. Thorner, and M. Robavs.

"I am very proud to have been part of the Young Singers Project at the Salzburg Festival in 2012, it was the first time I was able to work and perform with the greatest conductors and singers of our time. The most challenging competition I attended was probably Belvedere singing competition, there was over 1000 talented singers and I was very happy to perform and present myself in the final. I would like to portray many roles, but if I had to pick one, it would probably be the Count Almaviva from Le nozze di Figaro. I really enjoy performing Mozart and in this role you can show your singing and acting skills and overall enjoy being on the stage."

Andreja Kosmač

klavír | *piano*

Klaviristka Andreja Kosmač študovala na Hudobnej akademii Univerzity v Ljublane v triede profesorky Dubravky Tomšič Srebotnjakovej. V štúdiách pokračovala na Konzervatóriu vo Viedni pod vedením profesora Martyna van den Hoeka a zúčastnila sa na mnohých majstrovských kurzoch. Získala ocenenia na súťažiach ako Mozart Piano Competition v Ljublane (1991), na National Young Piano Players Competition v Celje a Ljublane (1995) či v tom istom roku na International Piano Competition Konzerthaus v Grécku. V roku 1996 získala Prešernovu cenu Hudobnej akademie za recitál v kaštieli Zemono. Ako

sólistka vystupovala so Slovinským filharmonickým orchestrom a s Orchestrom Slovin-ského rozhlasu a televízie, v roku 2004 mala koncert s Moskovským komorným orchestrom Kremlin.

V súčasnosti sa venuje najmä komornej hre so známymi slovinskými alebo zahraničnými umelcami, najčastejšie spolupracuje so spevákmi alebo s flautistami. Hráva na majstrovských kurzoch s uznávanými umelcami, ako pedagogička pôsobí na Hudobno-tanečnom konzervatóriu v Ljublane a ako korepetítorka na Hudobnej akademii Univerzity v Ljublane.

Pianist Andreja Kosmač graduated from the Academy of Music in Ljubljana in the class of Professor Dubravka Tomšič Srebotnjak. She broadened her horizons at the Vienna Music Conservatoire with Professor Martyn van den Hoek and attended many piano master courses with famous pianists. As a student, she took part in several competitions and gave concerts. She won many awards (the 1991 Mozart Piano Competition in Ljubljana, 1995 National Young Piano Players Competition in Celje and Ljubljana, 1995 International Piano Competition Kon-zerteum in Greece). In 1996 she received The Music Academy prize 'Prešernova

nagrada' for the recital staged in Zemono mansion. She also performed with the Slovenian Philharmonic Orchestra and RTV Slovenian Orchestra as a soloist. In 2004 she gave a concert in Moscow with the Moscow Chamber Orchestra Kremlin.

Currently she plays mostly as a chamber musician with renowned Slovenian and foreign artists, singers and flutists. Often she cooperates at master classes lead by distinguished artists. As a teacher she is engaged at the Conservatoire of Music and Ballet in Ljubljana. She is also active as an accompanist at the Academy of Music in Ljubljana.

In Medias Brass Quintet

R. Kresz, A. E. Nagy – trúbka | trumpet

J. Benyus – lesný roh | French horn

A. Sztán – trombón | trombone

J. Bazsinka jr. – tuba | tuba

Súbor In Medias Brass bol založený v roku 2010 bývalými študentmi Hudobnej akadémie Franza Liszta v Budapešti. Ich prvým spoločným projektom bola súťaž 6th Jeju International Brass Competition v Južnej Kórei (2010), kde zožali obrovský úspech: okrem toho, že sa umiestnili ako prví v kategórii komornej hudby, vyhrali aj v každej sólovej kategórii (lesný roh, trombón, tuba), hoci sa na súťaži zúčastnilo vyše 300 hudobníkov z celého sveta.

Po tomto úspechu získal súbor In Medias Brass v roku 2010 1. cenu na 11th International Chamber Music Competition for Brass Ensembles v Passau a na súťaži Svirel International Competition v slovinskom Stanjeli v roku 2011 získali 1. miesto a špeciálnu cenu. Na súťaži 7th Osaka International Chamber Music Competition v Osake v Japonsku sa umiestnili ako druhí a na 11th International Music Competition for Young Performers v Città di Chieri v roku 2012 získali 1. miesto.

Na súťaži 8th International Chamber Music Competition v Lyone sa v roku 2012 umiestnili ako druhí, pričom získali aj Cenu obecnstva a Špeciálnu cenu za najlepšiu interpretáciu *Agory* od Guillaumea Connesona. Prvé miesto získali aj v roku 2013 na súťaži v Knoxville, USA.

Okrem koncertov v Maďarsku vystupovali aj vo Švajčiarsku, Nemecku, Taliansku, Francúzsku, Poľsku a v USA. V novembri roku 2011 im bol udelený titul „Junior Prima“, čo je najvyššie ocenenie pre mladých talentovaných ľudí z Maďarska s akýmkoľvek umeleckým zameraním.

Členovia súboru In Medias Brass sú úspešní aj ako sólisti na mnohých medzinárodných súťažiach a festivaloch. Viacerí sú

členmi popredných domácich telies ako Danubia Symphony Orchestra, Dohnányi Orchestra Budafok či Concerto Budapest.

Trubkár Antal Endre Nagy získal v roku 2004 1. cenu na súťaži International Trumpet Competition v rámci Klassik-Festival Ruhr, kde mu udelili aj Špeciálnu cenu EMCY, Cenu obecnstva, ako aj Špeciálnu cenu v kategórii „komorná hudba“. V roku 2006 mu bola udelená cena Artisjus.

Richárd Kresz je držiteľom viacerých ocenení zo súťaží v hre na trúbke, o. i. Špeciálnej ceny v roku 2006 na National Trumpet Competition vo Fehérgyarmate (2006), okrem toho sa zúčastnil aj na mnohých majstrovských kurzoch, je členom viacerých súborov ako Alba Regia Symphony Orchestra či UMZE Chamber Ensemble.

Hráč na lesnom rohu János Benyus pravidelne vystupuje ako sólista, s orchestrom uviedol koncertantné diela W. A. Mozarta, L. Mozarta, J. Haydna, R. Straussa či Förstera. V roku 2010 nahral s Mav Symphony Orchestra *Sinfoniu da caccia G dur* od Leopolda Mozarta a Haydnov *Koncert pre dva lesné rohy Es dur*.

Absolvent Lisztovej akadémie, trombonista Attila Sztán, sa stal laureátom viacerých medzinárodných súťaží, o. i. Národnej súťaže v hre na trombone v Debrecíne, Medzinárodnej interpretačnej súťaže plechových dycho- vých nástrojov v Brne či súťaže Calvina Smitha v USA.

József Bazsinka jr. získal v roku 2003 za hru na tube 1. cenu na súťaži The Brass Musician of the Year na Szent István Király College of Music a túto cenu získal opäť v roku 2004. Popri vážnej hudbe spolupracoval aj s jazzovým saxofonistom Vincentom Le Quangom. V roku 2005 bol členom Klangforum Wien.

The In Medias Brass was founded in 2010 by the former students of Franz Liszt Academy of Music, Budapest. In August 2010 their first joint project was the 6th Jeju International Brass Competition, organized in South Korea, where they had great success: in addition to coming first in the chamber music category they won every solo category they entered (horn, trombone and tuba) despite the fact that almost three hundred participants took place in the competition from all over the world. Apart from this prize, In Medias Brass won other international prizes, such as first prize at the 11th International Chamber Music Competition for Brass Ensembles (Passau, Germany, November 2010), first prize and special prize at the Sviriel International Competition (Stanjel, Slovenia, April 2011), second

prize at the 7th Osaka International Chamber Music Competition (Osaka, Japan, May 2011), first prize at the 11th International Music Competition for Young Performers Città di Chieri (Italy, October 2011), second prize at the 8th International Chamber Music Competition (Lyon, France, April 2012), as well as the audience prize and special prize for the best interpretation of Guillaume Connesson's *Agora*, and first prize at a competition in Knoxville, Tennessee (USA) in 2013.

Beside Hungary, they gave concerts in Switzerland, Germany, Italy, France, Poland and United States of America. In November 2011, they were given the 'Junior Prima' title, which is the highest award for young and talented people in any field of art in Hungary.

Štátny komorný orchester Žilina

Elim Chan, *dirigentka (Hongkong)*

Andrzej Ciepliński, *klarinet (Poľsko)*

Tuuli Takala, *soprán (Fínsko)*

Eugen Suchoň (1908 – 1993)	<i>Malá suita s passacagliou op. 3 ESD 48a</i> (1967)	10'
--------------------------------------	--	------------

Samuel Barber (1910 – 1981)	<i>Adagio pre sláčiky op. 11</i> (1936)	10'
---------------------------------------	--	------------

Aaron Copland (1900 – 1990)	<i>Koncert pre klarinet a sláčikový orchester</i> (1947-49)	15'
---------------------------------------	--	------------

Giacomo Puccini (1858 – 1924)	<i>Crisantemi</i> (1890)	7'
---	--------------------------	-----------

Charles Gounod (1818 – 1893)	<i>O Dieu! Que de bijoux... Ah! Je ris</i> , ária Marguerite z 3. dejstva opery <i>Faust</i> (1859)	5'
--	--	-----------

Giacomo Puccini (1858 – 1924)	<i>Quando me'n vo</i> , ária Musetty z 2. dejstva opery <i>Bohéma</i> (1895)	3'
---	---	-----------

Georges Bizet (1838 – 1875)	<i>Predohra</i> k 3. dejstvu opery <i>Carmen</i> (1875)	3'
---------------------------------------	--	-----------

Jacques Offenbach (1819 – 1880)	<i>Les oiseaux dans la charmille</i> , ária Olympie z 1. dejstva opery <i>Hoffmannove poviedky</i> (1880)	7'
---	---	-----------

Giacomo Puccini (1858 – 1924)	<i>O mio babbino caro</i> , ária Lauretty z opery <i>Gianni Schicchi</i> (1917-18)	3'
---	---	-----------

Gioachino Rossini (1792 – 1868)	<i>Predohra</i> k opere <i>Barbier zo Sevilly</i> (1813)	7'
---	---	-----------

Giuseppe Verdi (1813 – 1901)	<i>È strano! ... Sempre libera</i> , ária Violetty z 1. dejstva opery <i>La traviata</i> (1853)	9'
--	--	-----------

The Slovak Sinfonietta Žilina

Elim Chan, *conductor (Hong Kong)*

Andrzej Ciepliński, *clarinet (Poland)*

Tuuli Takala, *soprano (Finland)*

Eugen Suchoň (1908 – 1993)	<i>A Little Suite with Passacaglia, Op. 3 ESD 48a (1967)</i>	10'
Samuel Barber (1910 – 1981)	<i>Adagio for Strings, Op. 11 (1936)</i>	10'
Aaron Copland (1900 – 1990)	<i>Concerto for Clarinet and String Orchestra (1947-49)</i>	15'

Giacomo Puccini (1858 – 1924)	<i>Crisantemi (1890)</i>	7'
Charles Gounod (1818 – 1893)	<i>O Dieu! Que de bijoux... Ah! Je ris</i> , aria of Marguerite from the 3 rd act of the opera <i>Faust</i> (1859)	5'
Giacomo Puccini (1858 – 1924)	<i>Quando me'n vo</i> , aria of Musetta from the 2 nd act of the opera <i>La bohème</i> (1895)	3'
Georges Bizet (1838 – 1875)	<i>Entr'acte</i> to the 3 rd act of the opera <i>Carmen</i> (1875)	3'
Jacques Offenbach (1819 – 1880)	<i>Les oiseaux dans la charmille</i> , aria of Olympia from the 1 st act from the opera <i>Les contes d'Hoffmann</i> (1880)	7'
Giacomo Puccini (1858 – 1924)	<i>O mio babbino caro</i> , aria of Lauretta from the opera <i>Gianni Schicchi</i> (1917-18)	3'
Gioachino Rossini (1792 – 1868)	<i>Overture</i> to the opera <i>Il barbiere di Siviglia</i> (1813)	7'
Giuseppe Verdi (1813 – 1901)	<i>È strano! ... Sempre libera</i> , aria of Violetta from the 1 st act of the opera <i>La traviata</i> (1853)	9'

„*Sú symboly. Motívy a myšlienky, ktoré sa nesú mojim dielom od opusu jeden až po opus posledný a charakterizujú vždy tú istú situáciu. Asi tak, akoby v cykle románov účinkovali vždy tie isté postavy, ktoré vytvárajú osudy a sú nositeľmi deja. Táto autorská charakteristika je i pre laika v hudbe zrozumiteľná...*“ sú slová významného predstaviteľa slovenskej hudobnej moderny **Eugena Suchoňa** (1908 - 1993). Všestrannosť jeho tvorby nepopierateľne dokazuje existencia javiskových, orchestrálnych, vokálnych, vokálno-inštrumentálnych i komorných diel. Z kompozičného hľadiska v nej možno objektívne pozorovať dve štádiá umeleckého vývinu. V prvom ide o postupný prechod od chromatiky neskorého romantizmu k modálnemu ponímaniu melodiky a harmónie, s istými vplyvmi starších vrstiev slovenských ľudových piesní. Do výrazovej sféry v tom čase formujúcej sa slovenskej hudobnej moderny vniesol Suchoň polaritu s výrazom baladickosti a kontemplatívности na jednej strane voči expresivite a dramatickosti na strane druhej. Suchoňova *Malá suita s pas-sacagliou op. 3 ESD 48a* (úprava pre komorný orchester B. Urban, 1967) je príkladom mimoriadnej hudobnej koncentrácie i kompozičnej techniky a dokladom, ako dôvtipne možno pracovať s jednou malou témou. Každá z častí sa náladovo i obsahovo líši a prináša výrazovú paletu od intímnej lyriky, cez vtip až po dramatický pátos.

Hudba Američana **Samuela Barbera** (1910 - 1981) sa vyznačovala výraznými neoromantickými a lyrickými tendenciami a prevažne tradičnými, konvenčnými tonálnymi postupmi. Obmieňa a obohacuje rytmický prvok, výraznejšie pracuje s chromatikou a disonanciami. Napriek všetkému, najvýraznejším prvkom jeho hudby zostala pozoruhodná a výrazovo mohutná melodicá línia i invencia v oblasti inštrumentácie. Keď v roku 1937 počul na Salzburger Festspiele Arturo Toscanini Barberovu *Symfóniu č. 1*, požiadal skladateľa, aby mu dodal skladbu pre jeho prvú sezónu s novovytvoreným NBC Symphony Orchestra. Barber mu ponúkol *First Essay a Adagio op. 11* (1936), ktoré 5. novembra 1938 odvysielal rozhlas NBC. Pre svoj záduchový charakter, tému, ktorá sa najskôr vo výrazе zintenzívňuje pri neutíchajúcom napätí, aby v závere opäť

nadobudla elegický charakter, *Adagio* znelo i na pohreboch osobností, akými boli prezident Roosevelt či Albert Einstein a umocnilo si tak pozíciu i v povedomí verejnosti. Napriek tomu, spôsob, akým *Adagio* zatienilo ostatné diela, skladateľa neskôr trápil.

„*Zmysel pre kontinuitu, stálosť hudobného toku, dovriešenie oblúka od začiatku skladby po jej koniec, donúti človeka uveriť v úprimnosť, ktorú do nej vložil,*“ vyjadril sa o Barberovom *Adagiu* ďalší americký skladateľ, dirigent a klavirista **Aaron Copland** (1900 - 1990). Vďaka štúdiu v Paríži intenzívne nadobúdval vplyvy staršej i novej európskej hudby a po návrate do USA v roku 1924 bol s nimi dokonale zžitý. Celkovo sa usiloval o zjednodušovanie hudobného vyjadrovania. Coplandov rukopis charakterizujú záujem o jazz i ľudové, „typicky americké“ prvky a z nich vyplývajúce synkopované rytmy, príznačné trúbkové sóla, či široké akordy v sláčikoch. *Koncert pre klarinet, sláčikový orchester, harfu a klavír* (1947 - 1949) začal Copland komponovať počas potuliek po Latinskej Amerike na objednávku svetoznámeho klarinetistu Bennyho Goodman, dokončil ho však až o rok neskôr počas pobytu v Tanglewoode. Prvú časť skladby ovplyvnila brazílska ľudová hudba, druhá, ktorá na úvodnú nadväzuje kadenciou sólistu, zasa skôr vychádza z interpretačného štýlu a prejavu interpreta. Počiatkový meditatívny charakter tu striedajú čulé, jazzom inšpirované melodicé a rytmické prvky. Premiéra 6. novembra 1950 v interpretácii Bennyho Goodman a NBC Symphony Orchestra si nevyšlúžila príliš priaznivé ohlasy, publikum dielo rehabilitovalo až o rok neskôr v podobe hudby k baletu *The Pied Piper* choreografa Jeroma Robbinsa.

Ani operný veľikán **Giacomo Puccini** (1858 - 1924) sa celkom nevyhol inštrumentálnej tvorbe, i keď v kontexte jeho diela zostáva v menšine. Dôkazom je i elégia pre sláčikové kvarteto (resp. komorný orchester) *Crisantemi*, z roku 1890, ktorú skladateľ údajne napísal v priebehu jednej noci a venoval ju pamiatke vojvodu z Aosty, Amedeo di Savoia. Pucciniho charakteristický melancholický rukopis je čitateľný aj v tomto prípade, skladba v moloovej tóne plynie v jednej časti a neraz ju popisujú ako „áriu da capo pre sláčiky“. Viacero

z motívov kompozície autor využil aj vo svojej opere *Manon Lescaut* (skomponovanej o tri roky neskôr). Zároveň je tu citeľný Pucciniho záujem o exotické východné kultúry, ktorý sa dokonale prejavil v *Madama Butterfly* či *Turandot*. Premiéra 26. januára 1890 na Conservatorio di Milano v odaní kvarteta Campanari zaznamenala veľký úspech.

O šesť rokov neskôr uzrela svetlo sveta Pucciniho nesmrteľná *Bohéma* na námet humorno-sentimentálneho románu Louisa Henriho Murgera o živote chudobných parížskych umelcov. Puccini v nej nezaprel úžasný cit pre hudobnodramatický účinok a spolu s libretistami Giacocom a Illicom v nej v kontrastnom striedaní lyricko-sentimentálnych pasáží s humornými predstierami osudy štyroch priateľov, ktorí v skromných pomeroch snívajú o veľkej budúcnosti. V centre diania sa však odohráva príbeh lásky básnika Rodolfa a krehkej krajčírky Mimi. Ária jej ženského protipólu, rozšafnej Musetty, z 2. dejstva *Quando me'n* vo je nesporne jedným z vďačných koncertných čísiel.

Jednoaktovka *Gianni Schicchi*, ktorej obsah čerpá z epizódy Danteho *Božskej komédie* na libreto Giovacchina Forzana, je súčasťou Pucciniho trilógie – *Il trittico* (*Triptych*), a to spolu s výlučne ženskou operou *Suor Angelica* (*Sestra Angelika*) a operou *Il tabarro* (*Plášť*), zodpovedajúcej všetkým veristickým kritériám. V značnej miere operu preslávila práve ária Lauretty – dcéry titulnej postavy *O mio babbino caro*.

„...odporná, hnusne vulgárna a vyumelkovaná zlätanina s hudbou podradného talentu, ktorý sa v úsilí niečo z toho urobiť zúfalo chytal všetkého, čo mal poruke...“ povedal Richard Wagner na adresu opery *Faust* **Charlesa Gounoda** (1818 – 1893), azda jednej z najromantickejších francúzskych oper vôbec. Goetheho predlohou sa skladateľ zaoberal okolo roku 1828, komponovať začal až na Carrého francúzsku verziu *Faust et Marguerite*. Pôvodne išlo o žáner *opéra comique* s hovorenými dialógmi, až neskôr ju prepracoval do novej podoby. Parížska opera dielo odmietla, premiéra sa uskutočnila v Théâtre Lyrique 19. marca 1859. Hoci samotná Gounodova nežná lyrika a sentiment majú iba málo spoločné s Goetheho dielom, Faust stal

vďačnou súčasťou dramaturgií mnohých divadiel a obsahuje viacero známych čísiel, akým je aj tzv. „Šperková ária“ Marguerite z 3. dejstva *O Dieu! Que de bijoux... Ah! Je ris de me voir*.

Španielske vplyvy sa spájajú aj s francúzskym dielom, na adresu ktorého sa Friedrich Nietzsche vyjadril, že jeho hudbu by mali predpisovať ako kúru a liek proti otrave z Wagnrových oper. Reč je o *Carmen* francúzskeho skladateľa **Georgesa Bizeta** (1838 – 1875). Pôvodne *opéra comique* s hovorenými dialógmi a okomponovanými recitátivmi od E. Guirauda v podstate stiera hranice operných druhov – pre dosiahnutie žiadaného dramatického účinku siahol autor po rôznorodých prostriedkoch hudobného znázornenia. Dielo okrem toho charakterizujú uzatvorené formy, ako aj konciznosť výsledného tvaru. Prostredie determinované novelou Prospera Mériméea a Bizetovo zhudobnenie sa stali základom pre osobitý druh operného realizmu, zároveň obdoby talianskeho verizmu. Hudba *Carmen* zahŕňa španielske folklórne inšpirácie a motívicky je charakterizovaná silnou chromatikou a temperamentným sprievodom. Hoci charakter opery nezaprie španielsky kolorit, Bizet ho efektívne zapracúva do vlastnej „francúzskej hudobnej reči“. *Carmen* sa vyznačuje kultúrou harmónie i kontrastu, čistým, transparentným, nevinným a ušľachtilým zvukom či melodikou, pripomínajúcou južanský charakter.

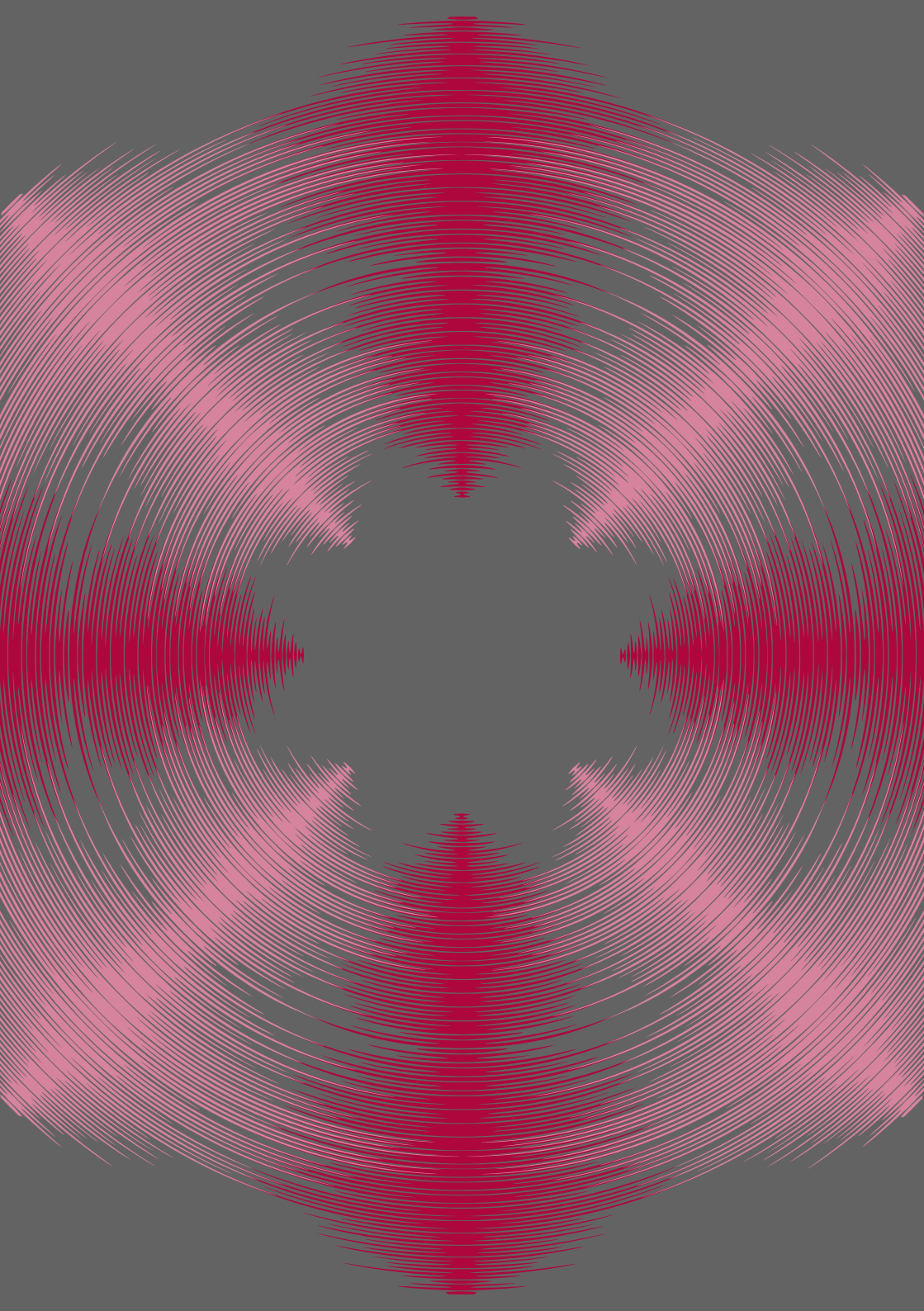
K pozoruhodným predstaviteľom francúzskej opery s jeho opusmi *Krásna Helena* a *Orfeus v podsvetí* možno zaradiť **Jacquesa Offenbacha** (1819 – 1880). Dielom *Hoffmanove poviedky*, v ktorej znie brilantná ária *Olympie Les oiseaux dans la charmille*, však zasiahol aj do žánru *grand opéra*, i keď ho už nestihol dokončiť. Ide o skladateľovu poslednú kompozíciu, ktorej napriek koncentrovanému hudobnému materiálu nechýbajú ani humorné momenty. Predlohou sa jej stali tri rozprávky E. T. A. Hoffmanna, sledujúce Hoffmannove ľúbostné vzťahy s Olympiou, Antoniou a Giuliettou.

Koncom 18. storočia, pri prvých náznakoch romantizmu, prenechalo Taliansko vedúcu pozíciu v oblasti inštrumentálnej hudby Nemecu. Prím si tu držala opera a vzhľadom na zložitý spoločenský pomery vtedajšia vrchnosť nemala priveľký záujem o pestovanie čulých

kontaktov so zvyškom Európy. V Taliansku sa romantizmus začal prejavovať najmä v akcentovaní národného prvku. S talianskymi hudobnými dialektmi sa už v ranej tvorbe oboznámil aj **Gioachino Rossini** (1792 – 1868). Zaujal však najmä osobným štýlom, sviežou melodikou i koloratúrami, harmonickými aj rytmickými postupmi a obzvlášť v komických operách aj istou tajuplnosťou. Ani v slávnom *Barbierovi zo Sevilly* (1816) nemožno vidieť len jeho komickú stránku. Odkaz diela tkvie v Rossiniho majstrovej kombinácii vtipu a schopnosti vyťažiť a vyčariť maximum z konkrétnych situácií.

La traviata **Giuseppeho Verdiho** (1813 – 1901) sa zaraďuje spolu s *Rigolettom* a *Trubadúrom* do jedného tvorivého obdobia. Aj vďaka nim sa Verdi stal takpovediac „najľudovejším“ skladateľom, a tieto diela ešte reflektujú do istej miery ideál, aký do opery priniesol Donizetti. Hoci patrí k jednej z najznámejších, po kompozičnej stránke príliš neprevyšuje ostatné, a to ani nie natoľko pre sentimentálnu Dumasovu predlohu *Dáma s kaméliami*, ako skôr v snahe skladateľa dospieť k akejsi melodickej jednoduchosti. *È strano! ... Sempre libera* znie v 1. dejstve, titulná hrdinka Violetta uvažuje, či by Alfredo, ktorý ju zaujal, mohol byť mužom jej života, v danej chvíli však u nej víťazia nespútanosť a túžba po slobode.

Eva PLANKOVÁ

Elim Chan

dirigentka | *conductor*

Elim Chan pochádza z Hongkongu a študovala na University of Michigan. Je prvou dámskou víťazkou súťaže Donatella Flick LSO Conducting Competition, na ktorej sa zúčastnila v decembri roku 2014. Dirigovala Beethovu predohru *Egmont*, Stravinského *Symfóniu v troch častiach* a *Šeherezádu* Rimského-Korsakova. Následne bola menovaná za asistentku v London Symphony Orchestra pre sezónu 2015/16 a čaká ju množstvo koncertov z ich Discovery cyklu a iných hudobno-vzdelávacích podujatí. Po súťažnom úspechu s London Symphony Orchestra ju Valerij Gergiev pozval dirigovať Orchester Mariinského divadla v Petrohrade a taktiež aj na jeho turné v Mexiku.

Debutovala s NAC Orchestra a s Orchestre de la Francophonie, dirigovala aj koncerty v rámci Musical Olympus Festival v Petrohrade.

V minulom roku sa zúčastnila na intenzívnych kurzoch v Luzerne pod vedením Bernarda Haitinka, kam sa vráti v lete 2016, aby debutovala s Lucerne Festival Academy Orchestra. Medzi jej ďalšie angažmány bude patriť spolupráca s Orchestre de Chambre de Lausanne, Orchestre National de Lille, Orchestra Haydn di Bolzano e Trento a Hong Kong Philharmonic, s ktorým debutovala v decembri minulého roku. Okrem toho ju čakajú ešte koncerty s NorrlandsOperan, Gävle Symphony, so Staatsorchester Rheinische Philharmonie a s Orchester di Padova e del Veneto.

Svoje prvé stretnutie s orchesterálnou hudbou popisuje prostredníctvom zážitku s Hong Kong Philharmonic: „*Chodili sme zo základnej školy na výchovné koncerty, kde som mala možnosť po prvýkrát počuť Svätenie jari alebo Mars z Holstových Planét a okamžite ma to ohúrilo.*“

O svojej doteraz najdôležitejšej skúsenosti hovorí veľmi úprimne: „*Bez väčších očakávaní*

som sa prihlásila do súťaže Donatella Flick LSO Competition. Skôr než som sa stihla nazdať, ocitla som sa vo finálovom kole pred London Symphony Orchestra, ako dirigujem Šeherezádu Rimského-Korsakova. Pravdupovediac, bola som na smrť vystrašená. Bolo to tiež po prvý raz, čo som dirigovala Šeherezádu. Počas prestávky som ale mala možnosť zistiť, že ide vlastne o veľmi o veľmi milých ľudí, hudobníkov v LSO, hovorili mi: ‚No tak, nemáš sa čoho obávať, sme predsa LSO. Sme tu, aby sme hrali pre teba. Nesnaž sa na niekoho urobiť dojem, buď sama sebou. Bola som prekvapená takýmto prístupom a veľmi ma to vtedy povzbudilo.‘“

Ako dirigentka je tímovou hráčkou, ktorá pomáha interpretom hrať najlepšie ako vedia: „*Je pre mňa naozaj nepríjemné, keď všetko uznanie dostanem len ja. Ako líder sa vždy musím vedieť vcítiť do pozície hráča. Koniec koncov je to o tom, vedieť im slúžiť, nielen sa snažiť byť ‚úžasnou‘. Situácia sa od čias Toscaniniho a Karajana veľmi zmenila. S dnešným nastavením spoločnosti je to oveľa viac o spolupráci. Myslím si, že výsledok takéhoto prístupu môže byť oveľa krajší. Keď v orchestri vedia, že im naozaj dôverujem, dodá im to oveľa viac sebavedomia.*“

V budúcnosti by bola najradšej, keby mala viac príležitostí dirigovať svoju „domácu“ Hong Kong Philharmonic, keďže túto možnosť dostávajú v poslednom čase skôr zahraniční dirigenti ako umelci pochádzajúci z Hong Kongu.

„*Elim Chan pristupovala k orchestru premyslene a rozvážne, vhodne rozvrhla plynutie času i dynamiky a vytvorila tak pôsobivý celok.*“ (Colin Anderson, *Classical Source*, december 2014)

Born in Hong Kong, 28-year-old Elim Chan became the first female winner of the Donatella Flick LSO Conducting Competition in December 2014. As a result, she has been appointed Assistant Conductor of the London Symphony Orchestra for 2015/16 and will conduct a number of their Discovery and education concerts this season.

Having recently taken part in a week of intensive master classes with Bernard Haitink in Lucerne, Elim will return there in summer 2016 to make her début with the Lucerne Festival Academy Orchestra. Other upcoming engagements include Orchestre de Chambre de Lausanne, Orchestre National de Lille, Orchestra Haydn di Bolzano e Trento and the Hong Kong Philharmonic with whom she makes her début in December 2015. Further ahead, she will also work with NorrlandsOperan, Gävle Symphony, Staatsorchester Rheinische Philharmonie and the Orchestra di Padova e del Veneto.

Elim's highlights to date include her début with the National Arts Centre Orchestra, Ottawa and the Orchestre de la Francophonie as part of the NAC Summer Music Institute in 2012 with Kenneth Kiesler and Pinchas Zukerman. In May 2015 she participated in the Musical Olympus Festival, St. Petersburg. Elim has led workshops with the Cabrillo Festival and Baltimore Symphony orchestras, working alongside Marin Alsop, Gerard Schwarz and Gustav Meier, and has also worked with the Toledo Symphony Orchestra, Youth Orchestra of Curanilahue and the Orchestra of Universidad de Talca in Chile.

Elim Chan holds degrees from Smith College and the University of Michigan, where she has just concluded her studies with Kenneth Kiesler. Whilst there, she served as Music Director of the University of Michigan Campus Symphony Orchestra and the Michigan Pops Orchestra. She also received the Bruno Walter Conducting Scholarship in 2013.

Andrzej Ciepliński

klarinet | *clarinet*

Hre na klarinete sa venuje od svojich siedmich rokov, keď začal študovať na Hudobnej škole Stanisława Moniuszka vo Varšave u Małgorzaty Czachowskiej. Neskôr v štúdiu pokračoval na štátnej škole Karola Szymanowského vo Varšave v triede Doroty Boruch-Zołnaczonej. V súčasnosti dokončuje magisterské štúdium na Akadémii hudby Karola Szymanowského v Katoviciach v triede Arkadiusza Adamského. Počas majstrovských kurzov spolupracoval s mnohými domácimi aj zahraničnými poprednými klarinetistami ako Karel Dohnal, Andrzej Janicki, Ernesto Molinari, Zoltán Kovacs, Florent Héau, Robert Plane, Jorge Montilla, Charles Neidich, Shirley Brill, Anthony McGill, Richard Stoltzman, François Benda a Michel Lethiec.

V roku 2015 reprezentoval Poľský rozhlas v bratislavskej súťaži New Talent organizovanej spoločnosťou European Broadcasting Union, kde získal titul New Talent Winner. Bol víťazom tiež 16th. Academic Clarinet Competition vo Włoszakowiciach a v roku 2011 vyhral súťaž Contemporary Music Performance Competition v Plocku. V roku 2010 vyhral Grand Prix na súťaži First International Wind Instruments Competition vo Varšave.

Umelec hovorí: „*Spomedzi početných majstrovských kurzov a interpretačných seminárov, na ktorých som sa mohol zúčastniť, malo pre mňa zvláštny význam stretnutie s argentínsko-židovským klarinetistom Giorom Feidmanom. Pripomenulo nám, že muzikalita je pre nás to najdôležitejšie. Nemali by sme nad hudobným predvedením ani tak rozmýšľať, ako skôr cítiť jeho obsah a vedieť ho preniesť poslucháčom.*

Za veľmi dôležitú považujem aj interpretáciu súčasnej hudby. Vždy rád hľadám a objavujem nové a zvláštne skladby pre klarinet. Môžem tak lepšie spoznať svoj nástroj, nevnímať ho len ako ‚lyrický hlas‘, a preskúmať hlbšie jeho možnosti tvorenia tónu či zvuku všeobecne.

Aj vďaka získaniu titulu New Talent Winner 2015 na medzinárodnej súťaži v Bratislave sa môžem teraz cítiť istejší v tom, čo robím ako umelec. Dodáva mi to chuť prekročiť vlastné hranice. Som teraz viac otvorený novým projektom a výzvam. Táto cena bola pre mňa určitým ‚vstupom‘ do ďalších významných koncertných sál, či na dôležité festivalové podujatia.“

Andrzej began studying the clarinet at the age of seven at the Stanisław Moniuszko School of Music in Warsaw, with Małgorzata Czachowska. At the secondary level, he studied clarinet with Dorota Boruch-Żołnacz at the Karol Szymanowski State Music Schools Complex in Warsaw. He is now a graduate student at the Katowice Karol Szymanowski Academy of Music, in the clarinet class of Professor Arkadiusz Adamski. As a master class participant, Andrzej worked with a number of foremost Polish and international clarinetists, among them with Karel Dohnal, Andrzej Janicki, Ernesto Molinari, Zoltán Kovács, Florent Héau, Robert Plane, Jorge Montilla, Charles Neidich, Shirley Brill, Anthony McGill, Richard Stoltzman, François Benda, and Michel Lethiec. In 2015 he represented Radio Poland in the New Talent competition (formerly the International Forum of Young Performers) in Bratislava organised by the European Broadcasting Union, becoming the 2015 New Talent Winner. He is the winner of the 16th Academic Clarinet Competition in Włoszakowice 2015 and of the

Contemporary Music Performance Competition in Płock 2011. He also won the Grand Prix at the First International Wind Instruments Competition in Warsaw 2010.

"Among the master classes which I have attended, I can highlight the courses with Giora Feidman. He told us that musicality is the most important thing and we shouldn't think how to do something but feel it, hear it inside us and transmit our imagination to listeners.

Besides that, contemporary music is also very important for me. I am always looking for new interesting pieces. It gives me the opportunity to explore my instrument better, to change the view of clarinet as a lyrical voice and try to create new sounds. In addition, thanks to the title New Talent Winner at the competition in Bratislava, I am more confident with what I am doing as a musician. It encourages me to cross my limit. I am more open to jump into new projects and challenges. New Talent award is a kind of pass to great concert halls and festivals."

Tuuli Takala

soprán | *soprano*

Tuuli Takala je mladá fínska sopranistka z Helsínk, ktorá nadchýna publikum aj kritikou svojím „pôvabným hlasom“ (HBL), má „na javisku podmanivú prítomnosť“ (*Helsingin Sanomat*) a „bohatú farebnú škálu a priezračné, isté koloratúry“. (*Opernwelt*).

Tuuli Takala získala hudobné vzdelanie na Sibelius Academy v Helsinkách a po víťazstve na dvoch významných súťažiach debutovala v roku 2013 vo Fínskej národnej opere v úlohe Kráľovnej noci v Mozartovej *Čarovnej flaute*. Odvtedy je pravidelnou hosťujúcou speváčkou vo Fínskej národnej opere, ako aj na opernom festivale v Savonlinne. V roku 2015 zaznamenala svoj medzinárodný debut v Semperovej Opere v Drážďanoch v úlohe Barbariny v novej produkcii *Figarovej svadby*. Po tomto nemeckom debute a úspechu na 34. ročníku speváckej súťaže Hans Gabor Belvedere, sa Takala začala medzinárodne profilovať ako jeden z najslubnejších talentov svojej generácie.

Je držiteľkou mnohých cien z domácich aj zahraničných súťaží. V júli 2013 vyhrala prvú cenu v speváckej súťaži Timo Mustakallio, ako aj na súťaži v Kangasniemi. Bola taktiež finalistkou 8. ročníka Medzinárodnej súťaže Hilde Zadek vo Viedni, kde získala aj Arnold Schönberg Center Special Prize. V júli 2015 bola finalistkou a laureátkou na 34. ročníku súťaže Hans Gabor Belvedere v Amsterdame. V roku 2014 získala titul „Mladý umelec roka“ udeľovaný fínskou nadáciou Pro Musica. Spievala aj v rôznych zboroch, medzi ktoré patrí aj známy Tapiola Choir a EMO Ensemble.

Okrem svojho pôsobenia v opere a v hudobnom divadle je aj aktívnou interpretkou

piesňovej a oratoriálnej tvorby a vyhľadávajúcou sólistkou. Absolvovala piesňové recitály v celom Fínsku, ako aj v Londýne, vo Viedni či v Tokiu. Spievala ako sólistka v mnohých duchovných alebo vokálno-inštrumentálnych dielach, napr. v Bachovom *Vianočnom oratóriu* a v *Omši h mol* alebo v *Eliášovi* od Mendelssohna, v spolupráci s Finnish Baroque Orchestra a i. V repertoári má i Mozartovo *Rekviem* a *Exsultate jubilate*, ako aj Brahmsovo *Nemecké rekviem*.

V súčasnosti dokončuje magisterské štúdiá pod vedením sopranistky Ritva-Liisy Korhonenovej na Sibelius Academy v Helsinkách. Počas týchto štúdií stvárňovala postavy ako Fiordiligi v Mozartovej opere *Così fan tutte* v roku 2014 či Contessa di Folleville v opere G. Rossiniho *Cesta do Remeša* v roku 2015. Na Sibeliovej akadémii tiež získala diplom z hudobnej pedagogiky.

V sezónach 2015/16 a 2016/17 bude členkou Junges Ensemble v Semperovej opere v Drážďanoch. V sezóne 2015/16 bude vystupovať ako Barbarina, Papagena, Frasquita a ako Sandmännchen a Taumännchen v Humperdinckovej opere *Perníková chalúpka*. V septembri 2015 tiež úspešne debutovala ako Kráľovná noci v *Čarovnej flaute* v Theater Bielefeld. Vo februári 2016 sa vracia do Fínskej národnej opere opäť v *Čarovnej flaute*, tentokrát v uznávanej produkcii tímu Andrade, Barritt a Kosky. Sezónu zakončí návratom na Savonlinna Opera Festival 2016 ako Zerlina v opere *Don Giovanni*. Medzi ďalšími plánovanými angažmánmi sú debuty v Deutsche Oper Berlin a v Aalto Theater v Essene.

Tuuli Takala is a young, up-and-coming soprano from Helsinki, Finland, who is thrilling audiences and critics alike with her 'luscious voice' (*HBL*), 'captivating stage presence' (*Helsingin Sanomat*) and her 'rich timbre and brilliant, secure coloraturas' (*Opernwelt Magazine*).

Tuuli received her musical education at the Sibelius Academy in Helsinki and after winning two major national singing competitions, she made her professional operatic debut at the Finnish National Opera in October 2013 in the role of the Queen of the Night in Mozart's *Die Zauberflöte*. Since then she has been a regular guest performer at the Finnish National Opera, as well as at the Savonlinna Opera Festival in Finland. In 2015 Tuuli made her acclaimed international opera stage debut at the Semperoper Dresden, as she joined their new production of *Le nozze di Figaro* as Barbarina. Following her German debut, and her success in the 34th International Hans Gabor Belvedere Singing Competition (2015), Tuuli is currently emerging as one of the most exciting international talents of her generation.

Tuuli is a prize winner in various international and national singing competitions. In July 2013 Tuuli won first prize in both the Timo Mustakallio singing competition and the Kangasniemi singing competition in Finland, and in April 2013 she was a finalist and the Arnold Schönberg Center Special Prize recipient in the 8th International Hilde Zadek Singing Competition in Vienna, Austria. In July 2015 Tuuli was a finalist and prize winner at the 34th International Hans Gabor Belvedere Singing Competition in Amsterdam. In 2014 Tuuli was named Young Musician of the Year by the Pro Musica Foundation in Finland. Since she was 6 years old she also sang in various choirs, including the renowned Tapiola Choir and the EMO Ensemble.

In addition to opera and musical theatre, Tuuli is an active performer of lied and

oratorio music, and is a sought-after concert soloist. She has held Lied recitals and concerts all around Finland, as well as abroad in London, Vienna and Tokyo. Tuuli has performed as the soprano soloist in various cantatas, the *Christmas Oratorio* and *Mass in B Minor* by Bach, and in Mendelssohn's *Elias*, with the Finnish Baroque Orchestra among others. She has also been heard as a soloist with many prominent Finnish choirs and orchestras, in works like *Requiem* and *Exsultate jubilate* by Mozart, as well as Brahms' *Ein deutsches Requiem*.

For seasons 2015/16 and 2016/17 Tuuli is a member of the Junges Ensemble of the Semperoper Dresden. Her roles for the 2015/16 season include Barbarina (*Le nozze di Figaro*), Papagena (*Die Zauberflöte*), Frasquita (*Carmen*) and the Sandmännchen and the Taumännchen in *Hänsel und Gretel*. In September 2015 Tuuli also made her highly acclaimed German debut as the Queen of the Night in *Die Zauberflöte* at Theater Bielefeld.

In February 2016 she will return to the Finnish National Opera in the same role for the celebrated production of *Die Zauberflöte* by Andrade, Barritt and Kosky. Tuuli will end the season with returning to the Savonlinna Opera Festival 2016 in Finland for a role debut as Zerlina in *Don Giovanni*. Other upcoming engagements include house debuts at the Deutsche Oper Berlin and the Aalto Theater in Essen in the near future.

Tuuli is currently finishing her education (Master of Music) at the Sibelius Academy Opera Program in Helsinki, under the guidance of soprano Ritva-Liisa Korhonen. These studies have included performing as Fiordiligi in Mozart's *Così fan tutte* in April 2014, and as the Contessa di Folleville in Rossini's *Il viaggio a Reims* in April 2015. Previously Tuuli has studied music education in the Sibelius Academy, from which she holds a Bachelor of Music degree.

Štátny komorný orchester Žilina | The Slovak Sinfonietta Žilina

Teleso vzniklo v roku 1974 ako jediný orchester „mozartovského typu“ na Slovensku. V roku 1977 získal medzinárodné uznanie, keď sa stal festivalovým orchestrom Salzburger Festspiele. Zatrúfalo dostal pozvanie na Prážskú jar a potom nasledovali úspešné koncerty na mnohých festivaloch v celej Európe a zámorí (Wiener Festwochen, Frühling Festival a Haydn Festival vo Viedni, Sofijské hudobné týždne, Festa Musica Pro v Assisi, Katalánske festivaly, Festival El Djem v Tunise, Hudba v starom Krakove, Jarný festival Budapešť, Bratislavské hudobné slávnosti, Melos-Étos v Bratislave, Janáčkov máj, Mozartfest Schwetzingen, Festival slovenskej hudby na Cypre, Schleswig-Holstein Festival, Festival de Manaus v Brazílii, Flámsky festival v Belgicku, Aspekty Salzburg, Johann Strauss Festival vo Viedni, Bodensee Festival v Švajčiarsku, Medzinárodný hudobný festival v Ankare, Slovenské hudobné dni v Lubľane či NCPA Festival Peking), vystúpenia v najprestížnejších sálach ako napr. v Musikverein a Konzerthaus vo Viedni, Katedrála sv. Františka v Assisi, Veľká sála Petrohradskej filharmónie, Palác hudby v Barcelone, Kráľovská opera v Bruseli, Concertgebouw v Amsterdame, Symphony Hall v Osake, Metropolitan Art Hall v Tokiu, Teatro de la Abadía v Madride, Gasteig v Mníchove, Les Invalides v Paríži, Glenn Gould Studio v Toronte, Konzerthaus a Komická opera v Berlíne, Pavilhão Atlântico v Lisabone či National Center of Performing Arts v Pekingu. Orchester uskutočnil takmer tritisíc koncertov doma aj v 35 krajinách sveta – vo väčšine krajín Európy, v Tunise, Turecku, Arménsku, Číne, v Japonsku, v USA, v Kanade a ako prvý slovenský orchester vystupoval aj na juhoamerickom kontinente – v Brazílii. Nahral vyše 70 CD s hudbou od baroka až

po súčasnosť pre rôzne vydavateľstvá. Odohral vyše 300 slovenských skladieb, z toho polovicu v premiére. Slovenská hudba odznela v podaní ŠKO 190-krát na koncertoch v zahraničí.

Na poste šéfdirigenta sa vystriedali medzinárodne renomovaní dirigenti – Eduard Fischer, Jan Valtá, Leoš Svárovský a Oliver Dohnányi, na poste hosťujúcich dirigentov bolo množstvo uznávaných dirigentov z celého sveta. Od 42. sezóny je šéfdirigentom ŠKO britský dirigent Simon Chalk.

Špecifické obsadenie telesa určuje jeho dramaturgické nasmerovanie, ktoré sa sústreďuje hlavne na hudbu klasicizmu, raného romantizmu a na hudbu 20. a 21. storočia s dôrazom na slovenskú hudbu. Obohatením sú programy „Hudba je len jedna“ s prepojením vážnej hudby s inými žánrami. Už desať rokov je ŠKO zapojený aj do veľkého medzinárodného projektu ONE (Orchestra Network for Europe), podporovaného Európskou komisiou, ktorý predstavuje významnú spoluprácu európskych orchestrov.

S ŠKO Žilina účinkovali poprední sólisti zo všetkých oblastí hudby, ako napr. Igor Oistrach, Václav Hudeček, Marián Lapšanský, Jean-Bernard Pommier, Paul Badura-Skoda, Till Felner, Sofia Jaffé, Ivan Ženatý, Dalibor Karvaj, Pavel Šporcl, Vanessa Mae, Juraj Bartoš, Peter Dvorský, Edita Gruberová, Gabriela Beňačková, Magdaléna Kožená, Ľubica Vargicová, Ľubica Orgonášová, Sergej Kopčák, Vittorio Grigolo, Pretty Yende, Ildikó Raimondi, Vesselina Kasarova, Pavol Bršlík, Jana Kuručová, PaCoRa Trio, Matúš Jakabčič, Michal Bugala, Korben Dallas, Andrej Šeban atď.

V rokoch 2011 až 2014 orchester uskutočnil niekoľko turné s vokálnou skupinou Il Divo v európskych metropolách.

The Slovak Sinfonietta is one of the best known professional orchestras in Eastern Europe and holds a very important position in the Slovak musical life. It was founded in 1974 as the only Classical-period chamber orchestra in Slovakia. Since then the orchestra has attained a prominent position in both the Slovak and Czech Republics, as well as it has achieved a considerable international reputation.

Its 34 members are graduates of the major Czech and Slovak music academies and many of them are winners of international competitions and active both as soloists and chamber musicians. The quality of the players together with the experience and musicianship of the founding music director and conductor Eduard Fischer (1930 – 1993) brought about the quick artistic growth of the orchestra. Following chief conductors were Jan Váta, Leoš Svárovský and Oliver von Dohnányi. Mr. Simon Chalk was appointed the Chief Conductor of the Slovak Sinfonietta Žilina in September 2015. Principal Conductor of the Slovak Sinfonietta is Theodore Kuchar. Chief conductor emeritus is maestro Tsugio Maeda from Japan.

By 1977, the orchestra attained international recognition when it was invited to the Salzburg Festival and designated the official orchestra of that prestigious festival. Soon after followed appearances at the Prague Spring and major festivals throughout Europe, including Wiener Festwochen, Spring Festival and Haydn Festival in Vienna, Sofia's Musical Weeks, Festa Musica Pro in Assisi, Festival de Catalunya in Spain, Festival El Djem in Tunisia, Festival de Bonaguil in France, Music in Old Krakow, Budapest Spring Festival, Bratislava Music Festival, Melos-Ethos Bratislava, Mozartfest Schwetzingen, Mozart Sommer Schloss Salem, Schleswig-Holstein Festival, Festival de Manaus in Brasilia, Festival van Vlaanderen, Aspekte Salzburg, Johann Strauss Festival in Vienna, Bodensee Festival in Switzerland, Ankara Music Festival, Slovenian Music Days, NCPA Festival Beijing, and many others.

The Sinfonietta played at such prestigious international venues as the Musikverein and Konzerthaus Vienna, Concertgebouw Amsterdam, Philharmonic Halls in Berlin, Munich and Cologne, House of Artists Prague, Tonhalle Düsseldorf, Komische Oper and Konzerthaus

Berlin, St. Francis' Cathedral Assisi, Auditori Barcelona, Palau St. Jordi and Palau de la Musica Catalana Barcelona, Teatro Arriaga Bilbao, the Symphony Hall Osaka, Tokyo's Metropolitan Hall, Theatre de la Monnaie Brussels, Mozarteum Salzburg, Teatro Abadia and Palacio de Deportes Madrid, Tonhalle Zürich, Pavilhão Atlântico Lisbon, NCPA Beijing, Les Invalides and L'eglise de la Madeleine Paris, and the Great Concert Hall of the St. Petersburg Philharmonic among others.

Among the prominent artists who have performed with the orchestra are conductors Peter Maag, Marco Armiliato, Theodore Kuchar, Claus Peter Flor, Jean-Bernard Pommer, Nicholas Kraemer, Erik Zinnermand, Alexander Schwinck, Misha Katz, Vladimír Válek, Petr Vronský, Ludovít Rajter, Christian Benda, Dwight Bennett, Christian Pollack, Peter Breiner, Vladimír Kiradjiev, Ernst Märzendorfer, Martin Sieghardt, Stefan Lano, Janusz Powolny, Volker Schmidt Gertenbach, Georg Mais, Urs Schneider, Ondrej Lenárd, Francesco Angelico, Daniele Rustioni and soloists: Igor Oistrach, Narciso Yepes, André Gertler, Václav Hudeček, Sophia Jaffé, Baiba Skride, Dalibor Karvay, Liana Issakadze, Vanessa Mae, Il Divo, Marián Lapšanský, Eugen Indjić, Till Felner, Paul Badura Skoda, Timur Sergeyenia, Ludmil Angelov, Michael Kofler, Peter Dvorský, Sergej Kopčák, Vittorio Grigolo, Michél Senechal, Stefan Elenkov, Edita Gruberová, Vesselina Kasarova, Georg Tichy, Pavol Breslik, Otakar Klein, Peter Mikuláš, Gabriela Beňačková, Magdaléna Kožená, Luba Orgonášová, Magdaléna Hajóssyová, Gustáv Beláček, Jana Kuručová, Izabela Labuda, Benno Schollum, Il-dikó Raimondi, and Olivia Stapp.

Slovak Sinfonietta is a member of the Orchestra Network for Europe (ONE), a distinctive network of classical symphony orchestras initiated in 2004. Focusing on addressing the specific issues of the classical music sector, ONE has designed cooperation projects promoting intercultural dialogue and extending artistic reach across borders. Since 2005, the network has received support from the European Union under the Culture and Creative Europe Programmes for five successive periods of activity called ONE, ONE a new dimension, ONE step further, ONE goes places, and ONE is more (2015 – 2019).

Piatok 22. 4. 19:00

Guitar Duo Jókaiová Hnat (*Slovenská republika*)

Darina Jókaiová, *gitara*

Dávid Hnat, *gitara*

Jean Philippe Rameau (1683 – 1764) <i>arr. Guitar Duo Jókaiová Hnat</i>	<i>Gavotte und Variationen</i> (1727)	8'
Johann Kaspar Mertz (1806 – 1856)	<i>Ständchen</i> <i>Unruhe</i>	8'
Luboš Bernáth (1977)	<i>Sonáta pre dve gitary</i> (2010, rev. 2013) <i>For Bartók, For Hindemith, For Guillaume de Machaut, For Ravel</i>	10'
Dušan Bogdanović (1955)	<i>Sonata Fantasia</i> (1990-91) <i>Allegro ritmico</i> <i>Adagio, rubato</i> <i>Allegro molto</i>	13'

Dominique Vleeshouwers, *bicie nástroje* (*Holandsko*)

Heitor Villa-Lobos (1887 – 1959)	<i>Suite Popular Brasileira</i> (1912) <i>Mazurka-Chôro</i> <i>Schottisch-Chôro</i> <i>Valsa-Chôro</i>	12'
Kevin Volans (1949)	<i>Asanga</i> (1997)	8'
Karlheinz Stockhausen (1928 – 2007)	<i>Vibra Elufa</i> (2003)	9'
Georges Aperghis (1945)	<i>Le corps à corps</i> (1978)	7'
Dominique Vleeshouwers	<i>Marimba Phase & Improvisation</i>	20'

Guitar Duo Jókaiová Hnat (*Slovak Republic*)

Darina Jókaiová, *guitar*

Dávid Hnat, *guitar*

Jean Philippe Rameau (1683 – 1764) <i>arr. Guitar Duo Jókaiová Hnat</i>	<i>Gavotte und Variationen</i> (1727)	8'
Johann Kaspar Mertz (1806 – 1856)	<i>Ständchen</i> <i>Unruhe</i>	8'
Luboš Bernáth (1977)	<i>Sonáta pre dve gitary</i> (2010, rev. 2013) <i>For Bartók, For Hindemith, For Guillaume de Machaut, For Ravel</i>	10'
Dušan Bogdanović (1955)	<i>Sonata Fantasia</i> (1990-91) <i>Allegro ritmico</i> <i>Adagio, rubato</i> <i>Allegro molto</i>	13'

Dominique Vleeshouwers, *percussions* (*Netherlands*)

Heitor Villa-Lobos (1887 – 1959)	<i>Suite Popular Brasileira</i> (1912) <i>Mazurka-Chôro</i> <i>Schottisch-Chôro</i> <i>Valsa-Chôro</i>	12'
Kevin Volans (1949)	<i>Asanga</i> (1997)	8'
Karlheinz Stockhausen (1928 – 2007)	<i>Vibra Elufa</i> (2003)	9'
Georges Aperghis (1945)	<i>Le corps à corps</i> (1978)	7'
Dominique Vleeshouwers	<i>Marimba Phase & Improvisation</i>	20'

V 16. a 17. storočí začala gitara ako nástroj z lutnovej rodiny čoraz viac smerovať k svojej dnešnej podobe. Napriek dochovaným pôvodným skladbám pre rôzne vývojové typy nástroja (napr. 4-strunová renesančná gitara, 5-strunová baroková gitara) dnes gitaristi často siahajú aj po transkripciách diel z tohto obdobia pôvodne určených iným nástrojom. Dnešný koncert otvorí *Gavotta a variácie* francúzskeho barokového majstra **Jeana-Philippe Rameaua** (1683 – 1764), ktorú gitarové duo Jókaiová-Hnat spracovalo podľa jednej časti jeho čembalovej *Suity a mol*, po prvý raz uverejnenej v zbierke *Nouvelles suites de pièces de clavecin* v roku 1727.

Významný rakúsky gitarový virtuóz a skladateľ obdobia romantizmu **Johann Kaspar Mertz** (1806 – 1856) pochádzal z nášho územia. Narodil sa v Prešporku, od roku 1840 žil vo Viedni a jeho koncertné cesty ho zaviedli do všetkých kútov Európy. Popri širokom repertoári pre sólovú gitaru je tiež autorom množstva gitarových duet. Väčšina z nich je napísaná pre jednu gitaru v štandardnom ladení a pre menší nástroj – tzv. terciovú gitaru, ktorú dnes môže plnohodnotne nahradiť moderná gitara s použitím kapodastra. Gitaristi dodnes obľubujú jeho transkripcie diel Franza Schuberta, skomponoval však aj viacero diel, ktoré sa k Schubertovi hlásia len vo forme voľných inšpirácií. To platí napríklad pre jeho *Serenádu (Ständchen)* pre dve gitary. *Nepokoj (Unruhe)* z cyklu *Tri duá pre dve gitary op. 38* zase odzrkadľuje hudobný svet klavírných charakteristických kusov Roberta Schumanna.

Čo, že gitarové duo môže byť aj dnes atraktívnou kombináciou hudobných nástrojov, dokazujú neustále pribúdajúce diela v autorských katalógoch súčasných hudobných skladateľov. V slovenskom hudobnom kontexte skladby pre dve gitary vytvorili napríklad Jevgenij Iršai, Jana Kmiťová, Pavol Krška, Rudolf Pepucha, a tiež aj **Luboš Bernáth** (1977). Patrí k mladšej generácii hudobných skladateľov, ktorí sa po absolvovaní štúdia úspešne začlenili do hudobného života a ich tvorba zaznieva na domácich i zahraničných koncertných pódioch. Bernáth študoval kompozíciu na Konzervatóriu v Bratislave (Stanislav Hochel) a na Vysokej škole múzických umení (Jevgenij Iršai),

na oboch školách v súčasnosti aj pedagogicky pôsobí. O kontextoch vzniku svojej *Sonaty pre dve gitary* (2010/2013) hovorí: „*Sonata pre dve gitary vznikla v prvej verzii na podnet gitaristky Terézie Balážovej, neskôr však bola prepracovaná pre Guitar Duo Jókaiová Hnat. Skladba patrí k mojim prvým kompozičným pokusom pre toto nástrojové obsadenie a pre klasicckú gitaru vôbec. Naštartovala však vo mne silný záujem o tento nástroj a dúfam, že v lízkej budúcnosti vznikne ďalšie podobne ladené dielo. V tejto sonáte som sa snažil vzdať hold všetkým kompozičným majstrom, ktorí výrazne ovplyvnili moje hudobné myslenie, smerovanie a formovali vo mne isté výrazné estetické poňatie.*“ Skladatelia, ktorí našli v sonáte Luboša Bernátha svoj odraz, sú Béla Bartók, Paul Hindemith, Guillaume de Machaut a Maurice Ravel. Skladba vo verzii pre gitarové duo zaznela po prvýkrát 26. 5. 2013 v Mirbachovom paláci v podaní Guitar Duo Jókaiová Hnat.

Medzi súčasných autorov, ktorí sa venujú takmer výlučne tvorbe pre gitaru, patrí **Dušan Bogdanovič** (1955). Narodil sa v Belehrade, študoval na Ženevskom konzervatóriu kompozíciu u Pierra Wissmera a Alberta Ginasteru a hru na gitare u Marie Livie São Marcos. Už v mladosti získal viaceré medzinárodné úspechy, ako 22-ročný odohral svoj debutový gitarový recitál v newyorskej Carnegie Hall. Je činný ako koncertný gitarista a skladateľ, vyučoval na Hudobnej akadémii v Belehrade, na University of Southern California a na Konzervatóriu v San Franciscu. V súčasnosti je pedagógom na konzervatóriu v Ženeve. Vytvoril množstvo skladieb pre gitaru sólo, so sprievodom orchestra alebo v kombinácii s ďalšími hudobnými nástrojmi. Vo svojich dielach kombinuje prvky klasickej hudby, jazzu a tradičnej hudby európskych i mimoeurópskych národov. V tomto duchu je skomponovaná aj jeho *Sonata Fantasia* pre dve gitary (1990 – 1991), ktorá zaujme bohato prepracovanou rytmikou, názvukmi na blues, indickú či balkánsku hudbu.

Juraj BUBNÁŠ

Napriek tomu, že sa súčasná tvorba čoraz viac zameriava na využívanie bicích nástrojov a ich jedinečných zvukových možností, pôvodný repertoár pre sólové bicie nástroje ešte

stále celkom nedosahuje šírku porovnateľnú s inými sólovými nástrojmi. Aj preto sa doň neraz včleňujú rozličné transkripcie diel – prevažne pre marimbu – určených pôvodne pre iné nástroje.

Ešte v mladom veku sa **Heitor Villa-Lobos** (1887 – 1959) viackrát usiloval nadobudnúť i formálne hudobné vzdelanie. Zakaždým ho však znechutila strnulosť akademického systému, a tak sa opätovne prinavracal k ľudovej i populárnej hudbe svojej rodnej Brazílie. Často sám hral a improvizoval s amatérskymi hudobníkmi z ulice a živil sa hraním v kaviarňach, nočných kluboch i kinách Ria de Janeiro. Brazílska hudba prakticky vychádzala z európskych štýlov i foriem, ktoré Villa-Lobos poňal za vlastné i pri svojej tvorbe. Päť častí *Suite Popular Brasileira*, pôvodne určených pre gitaru, vzniklo v priebehu rokov 1908 až 1912. Z viacerých skladieb ich vybral a dal dohromady francúzsky vydavateľ Max Eschig. V každej z častí sa prelínajú nejaké európske formy s brazílskym tancom chôro, čo bolo charakteristické nielen pre samotného skladateľa, ale v tom čase aj pre brazílsku populárnu hudbu. Keďže ide o poslušáčsky vďačné dielo, časom vznikli i jeho transkripcie pre rôzne ďalšie nástroje, marimbu nevyneímajúc.

Hudobná reč juhoafrického rodáka a v súčasnosti írkeho občana **Kevin Volansa** (1949) sa formovala na základe rôznorodých skúseností, a to vrátane štúdií v Kolíne u Stockhausena, potulkách po Južnej Afrike za tradičnou hudbou, či priateľských vzťahov so skladateľmi ako Morton Feldman, Gerald Barry a i., a zároveň záľuby v hre na klavíri, ktorú virtuózne ovláda. Jeho záujem o súčasné umenie bol zasa vhodným predpokladom pre vytváranie projektov s presahmi do ostatných umeleckých odvetví ako literatúra, tanec i vizuálne umenie. Skladbu *Asanga* napísal skladateľ pre Robyn Schulkowskú po smrti jej otca. Kompozícia, ktorej premiéra sa uskutočnila v roku 1998 v Stockholme, nevznikla na základe vedomého konceptu či s cieľným využitím techník.

Skladba pre vibrafón *Vibra Elufa* **Karlheinz Stockhausena** (1928 – 2007) je jednou z mnohých sólových a komorných diel vychádzajúcich z cyklu *Licht*, konkrétne zo záverečnej pasáže časti *Freitag*, pôvodne určených pre basetový roh a flautu. Ako vysvetľuje skladateľ:

„*Mikrotonálne glissandá, pôvodne hrané drevnými dychovými nástrojmi, sa na vibrafóne stávajú súborom zvukov s výraznými timbrami, vychádzajúcimi z práce s pedálom, ako aj variovaní techniky hry paličkami. Takáto vertikalizácia horizontálnych línií dodáva skladbe jedinečný, fascinujúci, poetický rozmer.*“ Premiéru mala skladba v roku 2004 v podaní Michaela Pattmana v rámci Stockhausenových kurzoch v Kürtene.

Le corps à corps pre hovoriaceho hráča na bicie nástroje a perzský bubienok skladateľa gréckeho pôvodu **Georgesa Aperghisa** (1945) predstavuje akýsi drsný príbeh o pretekoch, a to hneď v niekoľkých kontextoch: pretekár voči pretekárovi, ľudský hlas voči bubienku a smrteľník voči smrteľnosti. Interpretovú úlohou je stvárnenie prakticky všetkých súvisiacich úloh. „Príbeh“ je vystavaný na juxtapozícii rečovej gestiky, hudobného jazyka perkusii a hovoreného textu. Výraz kompozície, svojim intenzívnym divadelným rozmerom stierajúca hranice medzi hudbou a divadlom, sa stupňuje úmerne s odhaľovaním príbehu. Skladba je určená pre perzský bubienok tombak (zvaný aj zarb), uvádzať sa však zvykne aj s inými druhmi ručných bubienkov.

Marimba poskytuje hráčom na bicích nástrojoch výnimočné príležitosti vďačný priestor aj pre rozličné improvizácie. Interpret dnešného koncertu **Dominique Vleeshouwers** sa inšpiroval znáμου skladbou minimalistického skladateľa Steva Reicha *Marimba Phase*, na základe ktorej vytvoril na improvizáčnej báze založenú skladbu *Marimba Phase & Improvisation* pre sólovú marimbu a elektroniku. Pri využití elektroniky naživo a rozličných samplov improvizuje na tému *Marimba Phase*, nahráva zvuky marimby a mixuje s elektronickými sámpami.

Eva PLANKOVÁ

Guitar Duo Jókaiová Hnat

Komorné zoskupenie Guitar Duo Jókaiová Hnat bolo založené v septembri 2011 a tvoria ho Darina Jókaiová (1992) a Dávid Hnat (1993). Ich spoločné názory a záujem o hudbu zlúčili ich prvý pedagóg, Miloš Slobodník, na hodinách komornej hry. Dnes svoje znalosti rozvíjajú v rámci nadstavbového štúdia na Konzervatóriu v Bratislave pod pedagogickým vedením Radky Krajčovej. V rámci koncertnej činnosti sa mladí interpreti pravidelne predstavujú na mnohých domácich, ale tiež zahraničných pódioch. Počas doterajšej kariéry mali možnosť spolupracovať s Komorným orchestrom Technik, ale aj účinkovať v rámci rôznych projektov ako Schubert Fest a Leo Brouwer v SNG. Po necelom roku ich pôsobenia uviedli premiéru *Sonáty pre dve gitary* slovenského skladateľa Ľuboša Bernátha. Gitarové duo získalo viacero ocenení z medzinárodných interpretačných súťaží. Posledným a najvýraznejším úspechom bolo prvenstvo na Medzinárodnej gitarovej súťaži v španielskom meste Elche (2015). Ich repertoár zahŕňa hudbu rôznych štýlových období. Obsahuje pôvodné skladby písané pre gitarové duá a rôzne transkripcie, na ktorých pracujú aj sami. Začiatkom roka 2015 nahrali svoje prvé CD s názvom *Debut*.

V roku 2014 získali 2. miesto na Medzinárodnej gitarovej súťaži v Omiši v Chorvátsku, v tom istom roku sa tiež umiestnili ako prví na celoslovenskej súťaži v komornej hre na gitare Handlovské gitary. Duo hrá na nástrojoch z dielne nemeckého majstra Curta Clausa Voigta (Mnichov).

Darina Jókaiová pochádza z Vrábľ. Hru na gitare študovala na Konzervatóriu v Bratislave v triede Miloša Slobodníka, absolvovala pod vedením Radky Krajčovej. Od októbra 2014 je poslucháčkou VŠMU v Bratislave v triede Martina Krajča. Svoje znalosti a schopnosti priebežne rozvíja na majstrovských interpretačných kurzoch pod vedením popredných gitarových osobností

(M. Escarpa, C. Marchione, P. Saidl, P. Pegoraro, J. Wagner, Th. Offerman, J. Jouve, J. Eötvös). V rokoch 2012 – 2014 absolvovala súkromné konzultácie na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni u Ahmeda Noora Balucha. Darina Jókaiová zaraďuje do repertoáru skladby rôznych štýlových období, ale najviac je jej blízka hudba 20. storočia (H. Villa-Lobos, J. Turina, F. Kleyjnans).

Dávid Hnat študoval na Konzervatóriu v Bratislave v triede Miloša Slobodníka, kde aj absolvoval. Zároveň si dopĺňal svoje vedomosti v prípravnom kurze na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni, kde pracoval pod pedagogickým vedením Waltera Würdingera.

V súčasnosti je tam poslucháčom 1. ročníka u Alexandra Sweteho. Počas štúdia sa pravidelne zúčastňuje na medzinárodných gitarových súťažiach a majstrovských kurzoch (M. Socías, C. Marchione, Z. Dukić, P. Pegoraro, K. Ragossnig, J. Jouve, J. Perroy, H. Käppel a ďalší).

V roku 2012 získal na Súťaži slovenských konzervatórií prvé miesto, titul absolútneho víťaza a cenu Združenia pre klasickú gitaru. Okrem toho sa umiestnil na viacerých súťažiach, napr. na Medzinárodnej súťaži mladých gitaristov Forum Gitarre vo Viedni roku 2010, na Medzinárodnej súťaži mladých gitaristov Rust v Rakúsku, na Medzinárodnej súťaži mladých gitaristov Andrés Segovia vo Velberte získal cenu poroty a cenu gitarového festivalu Iserlohn, získal umiestnenie aj na Medzinárodnej gitarovej súťaži v Sarajeve v roku 2013 a 2014 a d. Predstavil sa na domácich a zahraničných koncertných pódioch (Viedeň, Bratislava, Žilina). Vo februári 2012 odohral Fantáziu pre gitaru Joaquína Rodriga so sprievodom Symfonického orchestra Konzervatória v Bratislave v rámci cyklu „Junior“ v Slovenskej filharmónii. Popri hre na gitare Dávid Hnat od roku 2013 študuje na Konzervatóriu v Bratislave hudobnú réžiu u Petra Grolla.

The Guitar Duo Jókaiová Hnat was started in September 2011 by two Slovak guitarists Darina Jókaiová (born 1992) and Dávid Hnat (born 1993). Their common ideas and passion for music were unified by their first pedagogue Miloš Slobodník during chamber music lessons. They improved their knowledge in further study at the Bratislava Conservatoire led by Radka Krajčová. They perform regularly on many domestic and foreign stages. Since the beginning of their musical career they cooperated with the Chamber Orchestra Technik, and also took part in various projects such as Schubert Fest and Leo Brouwer in SNG. Not even a year into their career they premiered the *Sonata for Two Guitars* by Slovak composer Ľuboš Bernáth. The guitar duo was awarded several prizes from international interpretation competitions. Their latest and most remarkable success was first prize in Elche (2015). Their repertoire includes music of different styles. It contains original pieces written for guitar duos and also various transcriptions made by them. At the beginning of the year 2015 they recorded their début CD. The guitar duo plays instruments made by German master Curt Claus Voigt (Munich).

Darina Jókaiová comes from Vrábľe, where she began studying the classical guitar at the Imrich Godin Primary Art School at the age of ten. In 2008, Darina finished the class of Jozef Vrábľe and also passed the entrance exams at the Conservatoire in Bratislava. There she studied for five years under the pedagogical guidance of Miloš Slobodník. She received her diploma in the sixth year in the class of Radka Krajčová. Since October 2014, she studies at the Academy of Performing Arts in Bratislava with Martin Krajčo. She has attended several master classes led by prominent guitar personalities (M. Escarpa, C. Marchione, P. Saidl, P. Pegoraro, J. Wagner, Th. Offerman,

J. Jouve, J. Eötvös). Between 2012 and 2014 she took private consultations at the Universität für Musik und darstellende Kunst in Vienna in the class of Ahmed Noor Baluch.

Darina Jókaiová's repertoire includes various style periods and her most favourite music comes from the twentieth century (H. V. Lobos, J. Turina, F. Kľeynjans).

Dávid Hnat started to play classical guitar at the age of seven. In 2008, he successfully finished his studies at a Primary Art School and also passed the entrance exams at the Conservatoire in Bratislava, led by Martin Krajčo and Vladimír Ondrejčák. Here he studied for six years in the class of Miloš Slobodník, graduating in 2014. Besides studies at the conservatoire he pursued further courses at the Universität für Musik und darstellende Kunst in Vienna led by Prof. Walter Würdinger (2011 – 2013).

Currently he is in the first year at Vienna's university in the class of renowned guitarist and pedagogue Alexander Swete. He regularly participates in international guitar competitions and master classes led by prominent guitar figures (M. Socías, C. Marchione, E. Voorhorst, Z. Dukić, J. Wagner, T. Offermann, P. Pegoraro, K. Ragossnig, P. Saidl, J. Jouve, J. Perroy, H. Käppel).

Dávid appeared on many national and international concert stages (Vienna, Bratislava, Žilina, Rimavská Sobota, etc.). In February 2012, he performed the *Fantasy* by Joaquín Rodrigo accompanied by the Bratislava Conservatoire Symphony Orchestra within the 'Junior' subscription series of the Slovak Philharmonic. In May 2013, he performed on the guitar festival Iuvenilis Cithara 2013 in several Slovak cities. Beside guitar Dávid has also been studying music production at the Bratislava Conservatoire since 2013 in the class of Peter Groll.

Dominique Vleeshouwers

*bicie nástroje | **percussions***

Počas magisterských štúdií na Conservatory of Amsterdam vyhral v roku 2014 1. cenu na súťaži TROMP Percussion Eindhoven spolu Cenou tlače a Cenou publika. Po týchto úspechoch dostal v roku 2014 angažmán ako sólista v Asko|Schönberg Ensemble, kde pôsobil aj ako komorný hráč. Spolu s týmto telesom účinkoval aj v *Tap Dance* od Louisa Andriesena na finálovom kole súťaže TROMP 2014. Krátko na to uviedol *Microconcerto* Stevena Mackeya.

O sólovom vystupovaní hovorí ako o umeleckom vrchole pre hudobníka: „*Najväčšou výzvou je pre mňa stáť na pódiu s celovečerným sólovým programom. Taktiež jedinečné je sólové účinkovanie s orchestrom.*“

Okrem toho hral aj v Nederlands Blazers Ensemble, Ensemble Judique, Mallet Collective Amsterdam, JONG Ensemble a v Slagwerk Den Haag. Ako komorný hráč má naozaj široký záber, ako sám hovorí: „*Hrať spolu s ďalšími hudobníkmi je asi to najkrajšie v živote. Rád sa učím od iných ľudí, koncertujem s rôznymi umelcami v rozličných zoskupeniach. Jednou z mojích ambícií je preskúmať repertoár pre perkusie v komornom zoskupení a zosťavovať z neho zaujímavé programy a dramaturgie. Vďaka práci so samotnými skladateľmi zasa môžem nadobudnúť ďalšie skúsenosti.*“

Medzi jeho najvýraznejšie skúsenosti patrí spolupráca so Stevom Reichom v roku 2013 pri uvedení skladby *Music for 18 Musicians* na festivale Lowlands pre 7000 ľudí. Okrem toho možno spomenúť spoluprácu s Nieuw Amsterdams Kinderkoor pri uvádzaní detskej opery *Brundibár* od židovsko-českého skladateľa Hansa Krásu, ktorá bola pôvodne napísaná v roku 1938 pre deti v koncentračnom tábore

v Terezíne a neskôr sfilmovaná pre účely nacistickej propagandy. Na holandskom uvedení spievala aj Ela Weissberger, ktorá prežila spomínaný koncentračný tábor.

Vystupoval na festivaloch ako Festival Schiermonnikoog, World Minimal Music Festival, či na Janine Jansen Chamber Music Festival.

Ako orchestrálny hráč pôsobil v roku 2010 v Nationaal Jeugd Orkest a Radio Kamer Filharmonie, v roku 2012 vo Philharmonie Zuidnederland a v roku 2014 v Royal Concertgebouw Orchestra. Spoločne s DJ-om Patrice Bäumelom založil Duo Bäumel-Vleeshouwers, zamerané na elektronickú hudbu, minimal music v kombinácii s technom.

V roku 2011 založil spoločnosť Aan De Slag, ktorá poskytuje kurzy amatérom, dirigentom, deťom či zdravotne postihnutým. Vedie aj majstrovské kurzy.

Aktívny je aj ako organizátor podujatí, spolu s priateľmi založil v roku 2013 spoločnosť Combined Creatives, prostredníctvom ktorej zrealizoval napríklad projekt *Kindsoldaat* – spojením hudby, filmu a výtvarného umenia sa zaoberali životom detských vojakov. Umiestnili napríklad 120 bábok na námestie Dam v centre Amsterdamu ako symbol 120 detských vojakov v Amsterdame. Za tento projekt získali neskôr aj cenu AHK Eindwerkprijs. V súčasnosti je tiež umeleckým vedúcim Ensemble Judique.

Pedagogicky pôsobí na Hochschule für Musik Detmold a od roku 2014 na Conservatory of Amsterdam na Sweelinck Academie.

„*Skutočne všestranný umelec, jedinečný interpret s neuveriteľnou technikou.*“ (Porota TROMP 2014)

Percussion player Dominique Vleeshouwers is known for both his virtuosity and versatility. Originally trained as a classical percussionist, Dominique has always had a keen interest in drums from all over the world and never hesitated to discover new instruments, and with it, new music. Winner of the audience, press, and first prize at TROMP International Percussion Competition in 2014, Dominique has already made a kick start of his musical career. He was a soloist with the Askol|Schönberg Ensemble, and performed on numerous festivals, including the Janine Jansen Chamber Music Festival. Next to classical performances with renowned ensembles and orchestras, Dominique also was a performer at the Amsterdam Dance Event 2013, where he collaborated with DJ Patrice Bäumel in a sold out Main Hall in the Concertgebouw.

Dominique graduated cum laude from the Amsterdam Conservatoire with a project called Child Soldier. With this project he

won the AHK Eindwerkprijs in 2013, which is a prize for the most special graduation project of all art schools in Amsterdam. Currently Dominique holds a position as Ersatzprofessor at the Hochschule für Musik in Detmold, Germany, and he also taught young, talented pupils at Amsterdam Conservatoire's Sweelinck Academy in the Percussion Friends team. Besides his work as a teacher, Dominique is also co-founder of Combined Creatives; an Amsterdam based creative start-up specializing in cultural productions, and artist bookings and management. Finally, Dominique loves to travel. The experiences of his travels and the cultural enrichment he gets from it form an integral part of the way he writes new programs as artistic manager of Ensemble Judique and other chamber music (ad hoc) ensembles. Last but not least, Dominique is very thankful for the financial support he received from the Prins Bernhard Cultuurfonds and the Stichting Eigen Muziekinstrument to purchase new instruments.

ZÁVEREČNÝ KONCERT

Slovenská filharmónia

Aziz Shokhakov, *dirigent (Uzbekistan)*

Camille Thomas, *violončelo (Francúzsko/Belgicko)*

Jevgenij Iršai (1951)	<i>Ten Minutes about Katyń</i> (2012)	10'
---------------------------------	---------------------------------------	------------

Edward Elgar (1857 – 1934)	<i>Koncert pre violončelo a orchester</i> <i>e mol op. 85</i> (1919) <i>Adagio. Moderato</i> <i>Lento. Allegro molto</i> <i>Adagio</i> <i>Allegro. Moderato. Allegro ma non troppo</i>	30'
--------------------------------------	---	------------

Piotr Iljič Čajkovskij (1840 – 1893)	<i>Symfónia č. 6 h mol „Patetická“ op. 74</i> (1893) <i>Adagio. Allegro non troppo</i> <i>Allegro con grazia</i> <i>Allegro molto vivace</i> <i>Finale. Adagio lamentoso</i>	46'
--	---	------------

CLOSING CONCERT

The Slovak Philharmonic Orchestra

Aziz Shokhakov, conductor (Uzbekistan)

Camille Thomas, cello (France/Belgium)

Evgeny Irshai (1951)	<i>Ten Minutes about Katyń</i> (2012)	10'
--------------------------------	---------------------------------------	------------

Edward Elgar (1857 – 1934)	<i>Concerto for Cello and Orchestra</i> <i>in E minor, Op. 85</i> (1919) <i>Adagio. Moderato</i> <i>Lento. Allegro molto</i> <i>Adagio</i> <i>Allegro. Moderato. Allegro ma non troppo</i>	30'
--------------------------------------	---	------------

Pyotr Il'yich Tchaikovsky (1840 – 1893)	<i>Symphony No. 6 in in B minor "Pathétique",</i> 46' <i>Op. 74</i> (1893) <i>Adagio. Allegro non troppo</i> <i>Allegro con grazia</i> <i>Allegro molto vivace</i> <i>Finale. Adagio lamentoso</i>
---	--

„Narodil som sa po 2. svetovej vojne v hudobníckej rodine. Moja stará mama bola židovského pôvodu, starý otec i otec prežili koncentračný tábor. Často spomínali na hudobníkov, väčšinou židovského pôvodu, ktorí sa z vojny nikdy nevrátili, alebo pobyt v koncentračnom tábore neprežili. Rodičia mali množstvo priateľov, ktorí nás často navštevovali a rozprávali s nimi o veciach, ktoré bolo nebezpečné zmieňovať na verejnosti. V ich rozhovoroch často zaznievali názvy ako Auschwitz, Babij Jar, Katyň... Toto môže byť jedným z dôvodov, prečo sú moje diela tak často nasýtené vnímaním a spomienkami na rozličné historické udalosti. Tragická nehoda poľského lietadla pri Smolensku sa ma natoľko dotkla, že viedla k skomponovaniu skladby *Tasaufi* (venovanej 10. aprílu 2010) a následne k dielu *Ten minutes about Katyn*, ktorého názov je inšpirovaným známym filmom *Ten minutes older*.“

Jevgenij IRŠAI

„Britskosť znamená v tomto kontexte vášnivú nevinnosť, ktorá sa veľmi líši od vulkanických, agresívnych či sofistických emócií, aké poznáme z iných krajín. Ak možno dať klímu do súvisu s hudbou, potom Elgarova hudba, taká anglická, že je takmer neexportovateľná, možno prirovnáť k počasiu, ktoré okrem svojej premenlivosti nepozná iné výkyvy a jej vnímanie k schopnosti ľudí rozlišovať nekonečné množstvo odtieňov sivej oblohy a zelene v krajine...“ povedal o Elgarovej hudbe Yehudi Menuhin (1916 – 1999), ktorý ako chlapec nahral jeho Husľový koncert. Existujú hudobní tvorcovia, ktorí ako Mozart zažiaria už v detstve i takí, ktorých talent zreje pomaly. Do druhej skupiny patrí aj Angličan **Edward Elgar** (1857 – 1934), v podstate hudobný samouk. Všetky diela, ktoré mu zabezpečili slávu, skomponoval až po štyridsiatke, v Európe rezonovalo jeho meno vďaka slovám uznania, ktorých sa mu dostalo od Richarda Straussa (1864 – 1949). V roku 1910 sa zdalo, že Elgar *Husľovým koncertom* dosiahol svoj tvorivý zenit. „Elgarova hudba vyklíčila zo svojej doby ako rastlina z výživnej pôdy [...] Je to hudba pokoja a hojnosti,“ napísal o britskom skladateľovi, ktorý zvykne byť považovaný za hudobný symbol viktoriánskej a eduardovskej éry, kritik Neville Cardus (1888 – 1975). Prvou

svetovou vojnou však éra pokoja a hojnosti nenávratne zmizla, zmenil sa tiež spoločenský kontext, v ktorom Elgarova hudba rezonovala. Skladateľ, ktorým vojna otriasla, v tomto období napísal len niekoľko menších a príležitostných skladieb a až v rokoch 1918 – 1919, ako akési post scriptum, vytvoril viacero diel, v ktorých imperiálny pátos a monumentálnosť predchádzajúcich kompozícií nahrádzajú kormornosť a intimita. Do tejto skupiny skladieb patria *Husľová sonáta*, *Sláčikové kvarteto*, *Klavírne kvinteto* a jedno z Elgarových najpopulárnejších diel – *Violončelový koncert e mol op. 85*. Premiéra diela sa uskutočnila 27. 10. 1919 v Londýne pod taktovkou autora a podľa kritiky v ňom orchester ukázal svoju odvrátenú tvár. Dôvodom bolo, že si druhý dirigent večera Albert Coates usurpoval Elgarov čas na skúšanie na Borodinovu 2. *symfóniu* a Skriabinovu *Poému extázy*. Elgar dielo nestiahol z programu len z ohľadu na sólistu, ktorým bol Felix Salmond (1888 – 1952). Ten už predtým spolupracoval aj pri uvedení skladateľovho sláčikového kvarteta a klavírneho kvinteta. Koncert začína recitatívom violončela (*Adagio*), hudba pokračuje širokodychou zádušnou témou začínajúcou vo violách (*Moderato*), ktorú si Elgar zapísal ako prvú. Hudba sa mierne rozjasní s príchodom druhej témy. Tá zaznieva najskôr v klarinetoch s fagotmi, ktorým vzápätí odpovedá violončelo. Violončelové sólo (*Lento*) otvára aj 2. časť – scherzo (*Allegro molto*), ktorého repetované šestnástiny pripomínajú perpetuum mobile. Pomalá časť (*Adagio*) sa vracia k meditatívne výrazu, ktorý na chvíľu preruší zvuk vzdialeného pochodu. Skladbu končí rondo, v ktorého závere sa ako spomienka ozve názvuk na *Adagio* a úvodný recitatív a skladba speje k záveru. Len niekoľko mesiacov po premiére, v apríli roku 1920, zomrela skladateľova manželka Alica. Elgarov svet sa definitívne zrútil a on sa na takmer na dekádu tvorivo odmlčal.

Tónina h mol sa už od čias baroka spájala s afektom smútku, no aura melanchólie a tragickosti ju neopustila ani v neskorších obdobiach. Medzi symfonickými dielami, ktoré v nej skladatelia skomponovali, patrí ikonický status najmä dvom: Schubertovej *Nedokončenej symfónii* (spojenej s obľúbeným romantickým mýtom o skladateľovi, ktorý nestihol

dielo dokončiť, čo nezodpovedá historickej realite) a 6. symfónii **Piotra Iljiča Čajkovského** (1840 – 1893). Tá dostala na radu skladateľovho brata Modesta podtitul *Patetická*. Čajkovskij pôvodne skladbu, do ktorej podľa vlastných slov „vložil celú svoju dušu“, označil ako *Symphonie à Programme* (Eine Programm Symphonie), no po premiére tento názov zavrhol. Dielo však program má, skladateľ to potvrdil Rímskému-Korsakovovi. V čase, keď začal symfóniu komponovať (február 1893), v liste synovcovi Bobovi Davidovi napísal: „... *program ostane pre všetkých hádankou [...] je nasýtený subjektívnym emóciami [...] keď som dielo vo svojej mysli komponoval, často som plakal. Prosím nehovor to nikomu, len Modestovi.*“ Hádanku do istej miery objasňuje „scenár“, ktorý si Čajkovskij zapísal v roku 1892: esenciou symfónie je život, prvá časť v sebe nesie impulzivnosť, vášnivnosť, túžbu po aktivite, druhá je o láske, tretia o sklamaní, finále so sebou prináša kolaps a smrť. Predtuchou tragického finále je už pomalý úvod symfónie (*Adagio*): fagotové sólo v nízkom registri sa prediera temnotou kontrabasov a viol. Téma úvodu je rozvíjaná v hlavnej myšlienke prvej časti, nasledovaná jednou z najznámejších Čajkovského lyrických melódií, predstavujúcou voľnú parafrázu známej „kvetinovej árie“ Dona Josého z Bizetovej opery *Carmen*. Téma, ktorá má podľa skladateľa znieť „nežne, melodicky a vláčne“, sa stráca s poslednými tónmi klarinetu v tichu. To, čo pôsobí ako katarzný záver, je v skutočnosti začiatkom dramatického rozvedenia. Dominuje mu hlavná myšlienka a kulminuje nápevom z ruského ortodoxného rekviem. Po rozvedení sa vracia novoinštrumentovaná vedľajšia téma, ktorá ústi do kódy. Nasleduje smutnokrásny valčík v neobvyklom 5/4 takte a búrlivé scherzo meniace sa na pochod. Tento pochod však nesmeruje k triumfálnemu finále, ako je to v Čajkovského „osudových“ symfóniách, v *Štvrtej* a *Piatej*. Pripravuje scénu pre záverečné lamento (*Adagio lamentoso. Andante*), hudbu nadpozemskej krásy. Falošné, plytké, prázdne dielo bez invencie, ktoré nie je o nič lepšie než salónna hudba – slová, ktoré vzhľadom na dnešnú obľúbenosť 6. symfónie znejú takmer ako blasfémia, vyslovil o *Patetickej* Gustav Mahler (1860–1911). Ktovie, či

slávny rakúsky dirigent a skladateľ napokon nezmenil názor, viacerí autori totiž upozorňujú na podobnosť konceptu *Patetickej* a Mahlerovej *Deviatej symfónie*, ktorá je tiež „rozlúčkou so svetom“. Čajkovskij dirigoval premiéru 6. symfónie v Sankt Peterburgu 28. 10. 1893. Bolo to len deväť dní pred jeho neočakávanou smrťou. Vydavateľovi Jurgensenovi napísal: „*Nešlo vyslovene o zlyhanie, dielo však bolo prijaté s istým váhaním.*“ Krátko nato vypil pohár neprevarenej vody, čo sa mu v meste, v ktorom sa v tom čase šírila epidémia cholery, stalo osudným. Netrvalo ani štyri dni a veľký ruský skladateľ bol mŕtvy. V roku 1979 prišla v emigrácii žijúca ruská muzikologička Alexandra Orlova s hypotézou o tom, že skladateľ spáchal vynútenú „samovraždu cti“ kvôli vzťahu s mladým šľachticom. Autorom oficiálnej verzie smrti o infikovanej vode bol podľa nej skladateľov brat Modest, ktorý si neželal škandál. Napriek tomu, že na Orlovej teórii sa odvtedy našli trhliny, stále sa s ňou možno stretnúť aj v odbornej literatúre. Dvadsať dní po skladateľovej smrti dirigoval na spomienkovom koncerte 6. symfóniu Eduard Nápravník. Bol to triumf.

Andrej ŠUBA

Aziz Shokhakimov

dirigent | *conductor*

Aziz Shokhakimov študoval dirigovanie na Uzbeckom štátnom konzervatóriu v Taškente pod vedením profesora Vladimira Neymera. V roku 2005 získal štátnu cenu „Nikhol“, určenú mladým talentovaným umelcom. Po spolupráci s uzbeckým Národným symfonickým orchestrom bol v roku 2001 menovaný za asistenta a odvtedy s orchestrom uviedol množstvo koncertov. V roku 2002 zaznamenal svoj operný debut v uzbeckom Štátnom akademickom divadle uvedením Bizetovej *Carmen*. Od roku 2003 Shokhakimov pravidelne spolupracuje s Ruským mládežníckym symfonickým orchestrom v Togliatti, s ktorým absolvoval turné v Rusku, na Ukrajine a vo Francúzsku. V rokoch 2005 – 2009 pôsobil v Ruskom národnom filharmonickom orchestri pod vedením Vladimira Spivakova. V novembri 2010 dirigoval svoj prvý abonmentný koncert, na ktorom uviedol skladby Haydna, Brahmsa a Mendelssohna.

V roku 2010 získal druhé miesto na Mahler International Conducting Competition, čo znamenalo okamžitý posun v jeho kariére a o rok neskôr dirigoval už koncerty v Dráždanoch, Miláne, Moskve, Darmstadte, Bologni a i. V USA debutoval na jeseň roku 2012 s Oregon Symphony a v roku 2013 sa vrátil, aby dirigoval Pacific Symphony a Houston

Symphony, po čom nasledoval debut v Kanade s Winnipeg Symphony Orchestra (2014). V nastávajúcej sezóne bude 25-ročný dirigent po prvýkrát spolupracovať s Orchestre Philharmonique de Strasbourg, s Frankfurt Radio Symphony a s London Philharmonic Orchestra a čakajú ho aj angažmány s orchestrami ako La Verdi Milano, Filarmonica del Teatro Comunale di Bologna, Düsseldorfer Symphoniker, Sinfonia Varsovia a Winnipeg Symphony. Jedným z jeho najvýraznejších úspechov bol koncert s Staatskapelle Dresden aso skladbami Beethovena a Auerbacha.

„Mnohí sa len dotknú povrchu, ale tu bola skutočná hĺbka.“ (Sächsische Zeitung, august 2011)

Po drážďanskom úspechu nasledoval debut so Sinfonia Varsovia, kde uviedol výlučne Brahmsove skladby: *Koncert pre husle a orchester D dur*, *Koncert pre klavír a orchester č. 2 B dur* a *Symfóniu č. 3 F dur*. V roku 2011 debutoval s Filarmonica del Teatro Comunale di Bologna, ktorá ho znova pozvala v máji 2012 uviesť program s huslistkou Sayaka Shojiovou. *„Zostavil program s Mahlerovou Symfóniou č. 4 ako ťažiskom, na ktorom bolo možné pozorovať vysokú skoncentrovanosť spolu s dobre štruktúrovanými skúškami.“*

Aziz Shokhakimov studied conducting at the Uzbek State Conservatoire in Tashkent under the tutelage of Professor V. Neymer. In 2005, he was awarded the State Nikhol Prize for talented young musicians. After conducting the National Symphony Orchestra of Uzbekistan for the first time, he was named Assistant Conductor in 2001 and has since led the orchestra in numerous concerts. In 2002 he made his operatic début at Uzbekistan's main State Academic Theatre in performances of Bizet's *Carmen*. Since 2003 Aziz Shokhakimov has worked regularly with the Russian Youth Symphony Orchestra, based in Togliatti, and has led the orchestra on tours throughout Russia, as well as in France and the Ukraine. From 2005 to 2009, Aziz Shokhakimov was a participant in the trainee program of the National Philharmonic Orchestra of Russia, under the patronage of Maestro Vladimir Spivakov. In November 2010, he conducted the orchestra in his first full subscription concert, featuring works of Haydn, Brahms and Mendelssohn.

Aziz Shokhakimov initially burst on the scene at the 2010 Mahler International Conducting Competition where he received second prize. The next year included concerts in Dresden, Milan, Moscow, Darmstadt, Bologna and more. This tremendous young artist made his U.S. début with the Oregon Symphony in

the fall of 2012, returned to the U.S. to conduct the Pacific Symphony and the Houston Symphony in 2013, followed by his Canadian début with the Winnipeg Symphony in 2014. Next season, the 25-year old Shokhakimov will conduct début performances of the Strasbourg Philharmonie, Frankfurt Radio Symphony and London Philharmonic orchestras and enjoy engagements with La Verdi Milan, Filarmonica del Teatro Comunale di Bologna, Düsseldorfer Symphoniker, Sinfonia Varsovia and the Winnipeg Symphony. The inspiring conductor from Uzbekistan made his triumphant début with the Dresden Staatskapelle, performing works of Beethoven and Auerbach. *"The Finale was striking in the unleashing of undreamed-of energy. Many only scratch the surface with excessive tempo, but here there was real depth."* (*Sächsische Zeitung*, August 2011)

Immediately following his Dresden success, Shokhakimov made his début with Sinfonia Varsovia in an all-Brahms program featuring the *Violin Concerto*, the *Piano Concerto No. 2* and the *Symphony No. 3*. *"Dynamite from Uzbekistan!"* (*Wirtualna Polska Kultura*) In early 2011, the remarkable young maestro made his début with the Filarmonica del Teatro Comunale di Bologna. He was invited to return, in a program slated for May 2012 featuring violinist Sayaka Shoji.

Camille Thomas

violončelo | cello

Francúzsko-belgická violončelistka Camille Thomas študovala v triede Fransa Helmerzona na Hochschule für Musik Hanns Eisler v Berlíne po tom, ako sa vzdelávala u Marcela Bardona a Philippa Mullera v Paríži a u Stephana Forcka v Berlíne. V súčasnosti dokončuje štúdium koncertnej interpretácie s Wolfgangom-Emmanuelom Schmidtom na Hochschule für Musik Franz Liszt vo Weimare.

Získala množstvo ocenení na domácich aj zahraničných súťažiach, akými sú Antonio Janigro International Competition v Chorvátsku, Yamaha Music Foundation of Europe Strings Competition, Edmont Baert Competition a Léopold Bellan Competition. Pravidelne hostuje na podujatiach v Salle Gaveau, v Théâtre des Champs-Élysées, vo Victoria Hall v Ženeve, v Palais des Beaux-Arts v Bruseli, v Jerusaleme Music Center či Konzerthaus Berlin.

Stanica Musiq'3 – RTBF si ju vybrala, aby reprezentovala Belgicko na European Broadcasting Union Competition, kde jej bolo udelené prvé miesto a získala titul „Nový talent roka 2014“.

Ako sólistka pravidelne vystupuje s orchestrami, akými sú Sinfonia Varsovia, Philharmonie Baden-Baden, Brussels Philharmonic Orchestra, Orchestre Symphonique de Bretagne, La Baule Symphonic, United Nations Orchestra, Cappella Academica v Berlíne, ako aj Symfonický orchester Slovenského rozhlasu; pod taktovkou dirigentov sú iba ako Theodor Guschlbauer, Darrell Ang,

Jean-Christophe Ferreaux, Pavel Baleff, Kristína Poska či Antoine Marguier.

Popri činnosti sólistky sa venuje aj komornej hudbe. V rokoch 2011 a 2012 sa zúčastnila na International Music Academy Seijiho Ozawu vo Švajčiarsku. Pravidelne ju pozývajú aj ako komornú hráčku do telies, ako sú Alfa-ma Quartet a Girard Quartet či na spoluprácu s osobnosťami ako Beatrice Berrut, Julien Lieber, Beatrice Rana, Lorenzo Gatto, Solenne Païdassi, Hrachya Avanesyan, Frank Braley, Gérard Caussé či Menahem Pressler.

Jej debutový album *A Century of Russian Colours* vydaný v máji 2013 pre label Fuga Libera (Outhere), bol ohodnotila medzinárodná kritika veľmi pozitívne (Choix de France Musique, 5* Volkskrant a 4* La Libre Belgique, Klara 10 Beste). Jej nasledujúca nahrávka *Réminiscences* bude zameraná na francúzsku hudbu v spolupráci s klaviristom Julienom Lieberom a plánované vydanie je na jeseň 2016 pre label La Dolce Volta.

Jej koncerty odvysielali medzinárodné rozhlasové a televízne stanice (Radio France, Espace 2, DR, Musiq'3-RTBF, Deutscher Rundfunk, Arte, TF1, France Télévision či Canal 9). V roku 2015 bola pozvaná aj do relácie *Stars von Morgen* Rolanda Villazóna na stanici Arte.

Hrá na majstrovskom nástroji z dielne Ferdinanda Gagliana (Neapol, 1788), nazývanom „Château Pape-Clément“, ktorého zapožičanie bolo možné vďaka finančnej podpore Bernarda Magreza.

Nominated as Newcomer of the year 2014 by the French-Grammys 'Les Victoires de la Musique', the Franco-Belgian cellist Camille Thomas was chosen by Musiq'3-RTBF to represent Belgium at the European Broadcasting Union Competition, where she was awarded the first prize and named 'New Talent of the Year 2014'.

She has won numerous prizes at national and international competitions, including the Seventh Antonio Janigro International Competition in Croatia, the Yamaha Music Foundation of Europe Strings Competition, the Edmont Baert Competition and the Léopold Bellan Competition. She is a regular guest at leading venues such as the Salle Gaveau, the Théâtre des Champs-Élysées, the Victoria Hall in Geneva, the Palais des Beaux-Arts in Brussels, Jerusalem Music Center and the Berlin Konzerthaus.

She regularly appears as a soloist with orchestras such as Sinfonia Varsovia, the Philharmonie Baden-Baden, the Brussels Philharmonic Orchestra, the Slovak Radio Symphony Orchestra, the Orchestre Symphonique de Bretagne, the La Baule Symphonic, the United Nations Orchestra, the Cappella Orchestra Academica of Berlin under the baton of conductors such as Theodor Guschlbauer, Darrell Ang, Jean-Christophe Ferreux, Pavel Baleff, Kristina Poska or Antoine Marguier.

Alongside her activities as a soloist, she has a passion for chamber music. In 2011 and 2012 she was selected to participate in Seiji Ozawa's International Music Academy in Switzerland. She is also regularly invited

to play with such chamber music partners as the Alfama and Girard Quartets, Beatrice Berrut, Julien Libeer, Beatrice Rana, Lorenzo Gatto, Solenne Païdassi, Hrachya Avanesyan or also Frank Braley, Gérard Caussé, Menahem Pressler...

Her début album *A Century of Russian Colours* for the label Fuga Libera (Outhere) released in May 2013 has been very well received by the international press (Choix de France Musique, 5* Volkskrant and 4* La Libre Belgique, Klara 10 Beste). Her next recording *Réminiscences* will be dedicated to French music and will be released in the fall 2016 for the label La Dolce Volta and with the pianist Julien Libeer.

Her concerts are regularly broadcast on international radios and TV such as Radio France, Espace 2, DR Danemark, Musiq'3-RTBF, Deutscher Rundfunk or Arte, TF1, France Télévision, Canal9. She is invited to participate in the TV show presented by Rolando Villazón on Arte *Stars von Morgen* in 2015.

Camille studied in Frans Helmerson's class at the Hochschule für Musik Hanns Eisler in Berlin, after working with Marcel Bardon and Philippe Muller in Paris and Stephan Forck in Berlin. Camille is now completing advanced studies (Konzertexam) with Wolfgang-Emmanuel Schmidt at the Hochschule für Musik Franz Liszt in Weimar. Camille Thomas plays a magnificent instrument by Ferdinand Gagliano (Napoli, 1788), the "Château Pape-Clément", on a generous loan from Bernard Magrez.

Slovenská filharmónia | The Slovak Philharmonic Orchestra

Slovenská filharmónia bola založená roku 1949. Pri jej umeleckom zrode stáli dve významné osobnosti medzinárodného hudobného života Václav Talich (1949 – 1952) a Ludovít Rajter (1949 – 1976), do roku 1961 ako jej umelecký šéf. Na umeleckom profilovaní orchestra sa podieľali ďalší šéfdirigenti – Tibor Frešo, Ladislav Slovák, Libor Pešek, Vladimír Verbickij, Bystrík Režucha a Aldo Ceccato. V rokoch 1991 – 2001 bol šéfdirigentom a hudobným riaditeľom Slovenskej filharmónie Ondrej Lenárd. V sezóne 2003/2004 pôsobil ako umelecký riaditeľ inštitúcie Jiří Bělohlávek. Roku 2004 sa stal šéfdirigentom Vladimír Válek, ktorého od septembra 2007 vystriedal Peter Feranec. V roku 2009 sa šéfdirigentom stal francúzsky dirigent Emmanuel Villaume, zároveň v Slovenskej filharmónii pôsobí od roku 2007 ako stály hosťujúci dirigent Leoš Svárovský a od sezóny 2011/2012 aj Rastislav Štúr.

Z množstva hosťujúcich dirigentov je potrebné uviesť osobnosti svetového mena ako Claudio Abbado, Hermann Abendroth, Petr Altrichter, Karel Ančerl, Serge Baudo, Roberto Benzi, Miltiades Caridis, Sergiu Celibidache, James Conlon, Oskar Danon, Christoph von Dohnányi, Vladimír Fedosejev, János Ferencsik, Mariss Jansons, Neeme Järvi, James Judd, Peter Keuschnig, Dmitrij Kitajenko, Ken Ichiro Kobayashi, Kirill Kondrašín, Franz Konwitschny, Zdeněk Košler (ktorému na základe dlhoročnej úspešnej spolupráce Slovenská filharmónia roku 1996 udelila čestný titul šéfdirigenta in memoriam), Alain Lombard, Fabio Luisi, Jean Martinon, Kurt Masur, Sir Yehudi Menuhin, Riccardo Muti, Václav Neumann, Antonio Pedrotti, Alexander Rahbari, Karl Richter, Mario Rossi, Witold Rowicki, Kurt Sanderling, Sir Malcolm Sargent, Peter Schreier, Václav Smetáček, Pinchas

Steinberg, Otmar Suitner, Jevgenij Svetlanov, Ralf Weikert, Carlo Zecchi a mnohí ďalší, ale i skladateľov – interpretov vlastných diel ako Krzysztof Penderecki a Aram Chačaturian.

Slovenská filharmónia je pravidelným hosťom významných európskych hudobných pódii a festivalov. V rámci svojich početných zahraničných zájazdov vystúpila v takmer všetkých európskych krajinách, na Cypre, v Turecku, v Japonsku, Južnej Kórei a v USA. Slovenská filharmónia realizovala množstvo nahrávok pre rozhlas, televíziu a hudobné vydavateľstvá OPUS, Supraphon, Panton, Hungaroton, JVC Victor, RCA, Pacific Music, Naxos a Marco Polo.

Uplynulá koncertná sezóna 2014/2015 sa vyznačovala účasťou na významných festivaloch, na ktorých je Slovenská filharmónia pravidelným hosťom – domácich v Trenčianskych Tepliciach, Spišskej Novej Vsi, Piešťanoch a Skalici a zahraničných vo švajčiarskom Murtene a rakúskom Welse.

Japonské turné v júli 2015, ktorým Slovenská filharmónia zakončila sezónu 2014/2015, bolo už jej dvanástym a opäť na ňom nechýbali najvýznamnejšie koncertné sály Suntory Hall v Tokiu a Symphony Hall v Osake.

Koncertná sezóna 2015/2016 prinesie množstvo kvalitných domácich produkcií, ako aj veľmi zaujímavé zahraničné ponuky do krajín ako Južná Kórea, Španielsko, Nemecko a Švajčiarsko, v marci 2016 Slovenská filharmónia v poradí už štvrtýkrát účinkovala v ománskom Royal Opera House Muscat, kde sa predstavila spolu s Anglickým národným baletom v predstavení *Le Corsaire*. Sezónu zakončí v júli 2016 slávnostným koncertom v Bruseli pri príležitosti slovenského predsedníctva v Rade EÚ.

The Slovak Philharmonic Orchestra was founded in 1949. Two remarkable internationally acclaimed personalities, Václav Talich (Principal Conductor 1949 – 1952) and Ludovít Rajter (1949 – 1976), until 1961 its Artistic Director assisted at its birth. Other principal conductors that have played their part in the musical evolution of the orchestra include Tibor Frešo, Ladislav Slovák, Libor Pešek, Vladimír Verbický, Bystrík Režucha, and Aldo Ceccato. From 1991 to 2001 Ondrej Lenárd was Principal Conductor and Music Director of the Slovak Philharmonic Orchestra. In the 2003/2004 season Jiří Bělohlávek acted as Artistic Director. In 2004 Vladimír Válek became Principal Conductor. From 2007 to 2009 he was replaced by Peter Feranec and in 2009 the French conductor Emmanuel Villalume became the Chief Conductor. Simultaneously the conductor Leoš Svárovský has been Permanent Guest Conductor of the orchestra since 2007 and from the 2011/2012 season also Rastislav Štúr.

Among the many guest conductors it is necessary to mention world-famous artists like Claudio Abbado, Hermann Abendroth, Petr Alt Richter, Karel Ančerl, Serge Baudo, Roberto Benzi, Miltiades Caridis, Sergiu Celibidache, James Conlon, Oskar Danon, Christoph von Dohnányi, Vladimír Fedoseyev, János Ferencsik, Mariss Jansons, Neeme Järvi, James Judd, Peter Keuschnig, Dmitry Kitayenko, Ken Ichiro Kobayashi, Kirill Kondrashin, Franz Konwitschny, Alain Lombard, Fabio Luisi, Jean Martinon, Kurt Masur, Sir Yehudi Menuhin, Riccardo Muti, Václav Neumann, Antonio Pedrotti, Alexander Rahbari, Karl Richter, Mario Rossi, Witold Rowicki, Kurt Sanderling, Sir Malcolm Sargent, Peter Schreier, Václav Smetáček, Pinchas Steinberg, Otmar Suitner, Yevgeni Svetlanov, Ralf Weikert, Carlo Zecchi and others. Zdeněk Košler was awarded the title Honorary Principal Conductor in memoriam. Numerous famous composers have also conducted their own compositions with the

Slovak Philharmonic Orchestra, among others Krzysztof Penderecki and Aram Khachaturian.

The Slovak Philharmonic regularly appears at music festivals all over Europe (Prague Spring, Prague Autumn, Bratislava Music Festival, Wiener Festwochen, Brucknerfest Linz, Carinthian Sommer, Berliner Festtage, Festival de Strasbourg, Warszawskie Jesień, Athens Festival, Maggio Musicale Fiorentino and Sagra Musicale Umbra). During its numerous international tours, the Slovak Philharmonic Orchestra has performed in most European countries, Cyprus, Turkey, Japan, South Korea and the United States of America.

The Slovak Philharmonic has made numerous recordings for radio broadcasts, television and record companies, including OPUS, Supraphon, Panton, Hungaroton, JVC Victor, RCA, Pacific Music, Naxos and Marco Polo. The Slovak Philharmonic is a regular guest on important European stages and at foremost European festivals.

The previous, 2014/2015 season was characterised by participation in significant festivals where the Slovak Philharmonic performs as a regular guest: locally in Trenčianske Teplice, Spišská Nová Ves, Piešťany and Skalica, and abroad in Murten, Switzerland and Wels, Austria.

The tour of Japan in July 2015 which was their 12th, again included concerts in the most famous concert halls, Suntory Hall in Tokyo and Symphony Hall in Osaka.

The 2015/2016 concert season will introduce a variety of top quality local productions, as well as very interesting foreign concerts in countries like South Korea, Spain, Germany and Switzerland. In March 2016 the Slovak Philharmonic performed in the Oman Royal Opera House Muscat for the fourth time, together with the English Royal Ballet in *Le Corsaire*. The season will be concluded in July 2016 with a celebratory concert in Brussels on the occasion of the Slovak Presidency of the EU Council.

Vydalo | Published by
HUDOBNÉ CENTRUM | MUSIC CENTRE SLOVAKIA
Michalská 10, 815 36 Bratislava
www.hc.sk

Riaditeľ Hudobného centra | Director of the Music Centre Slovakia
Igor VALENTOVIČ

Riaditeľka festivalu | Director of the Festival
Olga SMETANOVÁ

Manažérka festivalu | Manager of the Festival
Ivana MACARÍKOVÁ

Redakcia a preklady | Edited and translated by
Eva PLANKOVÁ, Peter ZAGAR

Autori textov k dielam | Programme notes
Andrej ŠUBA, Juraj BUBNÁŠ, Eva PLANKOVÁ
Zora ŠIKROVÁ – biografie

Layout
IQ Design Studio, s. r. o.

Tlač | Print
DOLIS
Printing company, Bratislava

Cena | Price
2,00 €

Predaj vstupeniek | Tickets
Informačná kancelária Štátneho komorného orchestra Žilina, Dolný val 47
Po – Pi od 7:00 do 10:30 a od 11:30 do 18:00 h
Tel.: +421(0)41 2451111
www.skozilina.sk
www.navstevnik.sk

Pramene inšpirácie pre nové nápady

Študovňa Hudobného centra:

- slovenská a zahraničná odborná literatúra (knihy, časopisy)
- prestížne online zdroje (Oxford Music Online, Naxos Music Library)
- rozsiahly archív nahrávok slovenskej hudby
- partitúry diel slovenských autorov
- odborné poradenstvo
- ochotný personál

Otváracia doba:
v pracovných dňoch
od 10.00 do 15.00 hod.
Hudobné centrum
Oddelenie dokumentácie a informatiky
blok B, 2. poschodie

Ars musica

Každý pracovný deň

9.00

Sobota

10.00

Exkluzívne koncerty zo sveta

Pondelok

19.00

Operné Rádio Devín

Sobota

19.00

RÁDIO DEVÍN – VYPNITE

Prehrávky do Mládežníckeho orchestra Európskej únie (EUYO) pre rok 2017!

Nezmeškajte jedinečnú príležitosť stať sa súčasťou Mládežníckeho orchestra Európskej únie (EUYO) pre rok 2017! Ak ste mladí, ambiciózni a talentovaní hudobníci vo veku do 26 rokov a máte záujem získať skúsenosť s orchestrálnou hrou v renomovanom európskom orchestri, neváhajte a pošlite prihlášku! Hudobné centrum v spolupráci s EUYO organizuje prehrávky na Slovensku!

KDE?

Koncertná sála Konzervatória v Bratislave,
Tolstého 11, 81106 Bratislava

KEDY?

14. októbra 2016 o 16:00 (masterclass)
15. októbra 2016 o 10:00 (konkurz)

AKO?

Prihlasovací formulár nájdete na stránke:
<http://hc.sk/projekt/16-mladeznicky-orchester-europskej-unie/>

a ten zasielajte v termíne

1. jún – 18. september 2016 na adresu:
Viktória Slatkovská, Hudobné centrum,
Michalská 10, 815 36 Bratislava 1
alebo na e-mailovú adresu:
viktoria.slatkovska@hc.sk

autori fotografií: Peter Adamik, Sebastian Philipp

Hral som s Warchalovcami

Kornel Klatt

Nájdete vo vybraných kníhkupectvách
alebo na www.hc.sk

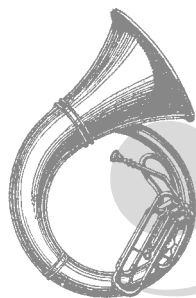
„S mojou milovanou nevestou – hudbou – som prežil
jeden nádherný, bohatý a šťastný život.“ *Kornel Klatt*

Hudba v centre

Hudobné centrum podporuje hudobné umenie a hudobnú kultúru doma aj v zahraničí. Svoje poslanie naplňa prostredníctvom rôznych činností a akcií:

- spravuje hudobný archív, databázy o hudobnej kultúre, fonotéku, videotéku
- vydáva publikácie o hudbe, hudobniny, CD, DVD a časopis Hudobný život
- organizuje hudobné festivaly Melos-Étos a Stredoeurópsky festival koncertného umenia
- sprostredkúva koncerty slovenských aj zahraničných umelcov
- organizuje cyklus koncertov Nedelňé matiné v Mírbachovom paláci.

Hudobné centrum je členom významných medzinárodných hudobných organizácií.

Príjemné kultúrne zážitky vám želá

vlmedia
REKLAMA A PROPAGÁCIA

www.vlmedia.sk

čítajte hudbu!

Bonusové **CD/DVD**

z produkcie Hudobného centra
pre nových predplatiteľov

distribucia@hc.sk
www.hudobnyzivot.sk
**www.facebook.com/
HudobnyZivot**

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

A photograph of a young man with dark hair, wearing a dark blue button-down shirt and light-colored trousers, playing a marimba. He is holding two mallets with blue heads. The marimba's wooden keys are in the foreground, slightly out of focus. In the background, another person is partially visible, playing a guitar. The lighting is dramatic, with the man's face and the mallets highlighted against a dark background.

TROMP PERCUSSION EINDHOVEN

DOMINIQUE VLEESHOUWERS

© Claudia Hansen Photography /

TROMP Percussion Eindhoven

TROMPPERCUSSION.COM

2016 ROK SLOVENSKEJ HUDBY

HUDOBNÉ CENTRUM | MUSIC CENTRE SLOVAKIA
Michalská 10, 815 36 Bratislava
www.hc.sk